

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Kyáltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, december 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Villongások.
- A politikai tüzhelyről.
- A tiltott operációról.
- Kullszatitkok.
- A közigazgatási bizottság újalakítása.
- Apponyi Albert gróf — Amerikában.
- Meggyilkolt és kirabolt vállalkozó.
- Hauser Károlyné ünneplése.
- Huszonhét ezer koronás kártyavesztés.
- Tarkaságok.

Vezérek tülekedése.

Arad, december 10.

Kezdetben — az ugynevezett aktivisták román politika kezdetekor — együtt voltak, egy programot és egy pártot jelentettek: Oncu Miklós, Mangra Vazul és Goldis László. Most pedig a hányan vannak, annyifelé visz az utjuk: Mangra Vazul a nemzeti munkapárt tagja, Oncu Miklós és Goldis László pedig hajbakaptak azon, hogy melyikük követi az igazi nemzetiségi politikát. Az egyik nem tartja elég agresszívnek a másikat, a másik pedig a vezetés monopolizálásával vádolja az elsőt.

Házi pörpatvar, a melyet a nemzetiségi politikusoknak maguk között kellene elintézni. Es mégse az, mert a más-más uton járó politikusok mind a valódi román közvélemény képviselőinek vallják magukat. A kik tehát a nemzetiségi párttal, a nemzetiségi politikával foglalkoznak, azok joggal lehetnek kíváncsiak arra:

melyiknek van több joga a nép nevében beszélni, nyilatkozni, vagy, — a mi legutóbb aktuális volt, — a kibékülésről tárgyalni? Es a mióta a politikusok utja szétvált, különösen, a mióta Goldis és Oncu két uton járnak és egymással hadakoznak, — mi váltattott meg: a program, a meggyőződés, vagy a személyek?

A program — így hangzik mindkét részen a harcviselő felek nyilatkozata — a régi, a változatlan, nemzetiségi program. Az, a melyet Nagyszébenben megállapítottak, s a mely azóta a román nemzetiségi párt törvénye lett. A román nemzetiségi pártnak parlamenti tagjai, a kik Goldis Lászlóval vannak egy táborban, erre a programra mutatnak, mint a melyet ők képviselnek; Oncu, a Tribuna és Goga Oktavián szintén erre mutatnak, s azt a vádat röpitik a képviselők felé, hogy nem hivatott viselői a program-fegyverzetnek. Más kezbe vele!

A helyzetnek ez a sűrű változása szinte a francia forradalomra emlékeztet, a mikor a harci pártokból kiváltak a még harciasabbak s árulónak bélyegezték a többiek; a nyakazatókból lettek a nyakazottak. Goldis Lászlónak, a ki néhány hónap előtt elítélte Mangra Vazult, a ki szerte hűtlen lett a román nemzetiségi öntudathoz, joggal mondhatta Mangra a Danton szavát: „Robozierre, követni fogsz!” Néhány hónap, — s

most Goldis Lászlóra, Pop C. Istvánra mondja Goga Oktavián (a ki véletlenül annál könnyebben citálhat az Ember Tragédiájából, mert ő fordította.) „Vádollak, Saint-Inst!” S ki tudja, hogy rövid idő múlva nem Goga Oktaviánt éri a legtüzesebbek panasza, hogy nem elég radikális?

Az ügynek azonban csak az ily külsőségei hasonlítanak a forradalmi mozgalmakhoz. A nagy elvi harc mögött — úgy mondják személyi kérdések húzódnak meg, s azok mozgatják a nyílt színen folyó eseményeket. Elért és el nem ért mondásunk és egyéb pozíciók, baráti és ezzel ellentétes érzések játszanak közre, a mikor a nép előtt a harcmódról, a küzdelem eszközeiről és energiájáról van szó.

Vajjon tud erről a nép, a román-ajku, egyszerű földmives- és munkásnép, amelynek bajairól és sérelmeiről bizonyára legkevesebb szó esik az egyre zajosabb disputákban? Amely egyformán szegény a keresetben, mint a kultúrában, amely az öntudat hiányában szabadon választhat a hatóság, vagy az egyház gyámsága között, s amely a kivándorlásnak egyre bő anyagát szolgáltatja? A nép aligha tud erről; nem kell törnie a fejét, hogy melyik vezérnek van több köze az igazsághoz; de ha tudná, mindenestre megértené azt, ami ebből megérthető. A román nemzetiségi párt, amely szereti magát demokratikus pártnak vallani, a legfelül állók

Pál mester adója.

Írta: Holló Márton.

A keskeny Bogutcát, amely határ éppen a három emeletes új építkezés meg a földszintes ócska külváros között, ragyogva öntötte el a május reggeli napsugár, s a mindennapi élet az ünnep multával friss erővel pezsgett mindenfelé. Fuvaroskocsik zörögtek, munkásemberek lóttak-futottak, a vásárcsarnok kapuin ki s bejárt a kézi kosaras cseléd és asszonynepek. Pál mester a rongyos kis szuter-boltban sehogysem érezte ezt a májusi mosolygást. Már egy-két óra óta tesz-vesz silány oducskájában, előkotor innen-onnan a sok holmi közül viseltes cipőt, csizmat, keresgél, rakosgat, de úgy utálja, ezt a műhelyt, úgy látja a sok ragadós piszkot ma, mint még sohasem. Dűnyög háborog:

— Az isten verte meg az ilyen gyalázatos állapotot! Az ember fárad, lohol, majdnem beleszakad, dolgozik mint a barom és semmi látszatja!

Leül erre maga is a legénye mellé, kivesz a vizes dézsából egy ázott talpbőr-darabkát, törülgeti simogatja és tovább békétlenkedik:

— Amí pár rongyos garasom volna, azt nem lehet behajtani, ha a lelkemet járom is ki. Aztán se hitel, se anyag, nem lehet rendelést vállalni... Hát csak kalapáljunk, csirizeljünk! — mondja nagy elkényszeredéssel, egy a legénye felé.

Két perc múlva azonban már abba hagyja

a pepecselést, egy kicsit tépelődik, majd kirugja maga alól háromlábú székét és rászól az inasgyerekekre:

— Eredj el Gabi a Fekete jogász urhoz, mond meg neki, hogy fizessen már a fejelésért. Mondd meg neki, hogy kell a pénz, muszáj meglenni... Mondd, hogy ha el nem hozod, összenyomorítom a csontodat!... Szólj be Draskovicshoz, a szatócsához és Gerberhez, a szabóhoz is és hozzá! Tőlük is pénzt! No egykettő!...

A gyerek repül a nagy biztatásra, Pál mester meg leveti sietve a kötevényét, fölveszi a kabátját, maga is menne el valamerre. Most nyikorgás, recsenés hallatszik az ajtó előtt és csak jön be kevéssel rá egy sovány, alacsony, szakálás ember és egy városi szolgáló iráspaksamétával a hóna alatt.

— Kerekes Pál cipész! — mondja keményen a szakálás.

— Én vagyok — feleli Pál mester keserűen, mert azt látja nyomban, hogy ő rajta követelni jöttek valamit, csak azt nem tudja, merről érkezett a veszedelem.

— Tartozik négy forint katona-adóval. Tud fizetni?

— Tudok ám! Éppen most hozta a takarékpénztár a sok bankót az ölembe, csak kérni kell tőlem!

— Itt nincs helye a viccelődésnek! Vagy fizet, vagy nem! Ha nem adja meg, amivel adós, a foglalás megvolt, visszük el a szekrényt.

— Aztán négy forint végett megtenné velem ezt az ur?

— Még egy forintért is, mert így parancsolja a törvény.

— No hát vigyék, hadd lássam!

Vad elkeseredés volt legbővebben a hangjában, de valami kíváncsiság, meg kételkedés is kiért belőle, mikor ezt mondta. A hivatalos ember pedig arra már nem vitázott, hanem rendelte a szolgálókat:

— Szóljon a legényeknek!

Csak most vette észre Pál mester a maszatos üvegajtón át a szállító szekeret és a két meztlábos fickót, aki a szolgáló intésére benn termelt a boltban. Akkor aztán, mikor ezek csakugyan komolyan vették az utasítást és hozzá láttak volna, hogy a szekrényt kicipeljék, Pál mesternek elsötétült a világ, oda lett belőle a törvénytisztelő, meg a belátás. Csak arra gondolt, hogy koldus, féreg, akit most gázolnak, tipornak, amikor amugy is tehetetlenül vergődik. Nem is igen gondolta ezt, csak úgy átviharzott rajta ez a fojtó érzés és aztán ragadta magával erőszakkal. Fölkapta az élesre fent bőrvágó kést, mindenre elszántan ugrott oda a fenyegetett butordarabhoz és rárivalt a két síhederre:

— No hát a sifonéromat el nem viszik, ha addig élek is csak! Nem úgy loptam én azt!... Most nincs egy fillérem, de itt a két karom, dolgozok én velük, csak megfizessék a munkámat!...

És mutatta a két izmos karját, ahogy a

tülekedésében erősen megcáfolja ezt a vallomását. Mert a hol örökös a pártszakadás s a szakadékok újra ketté válnak, akár a sárkány lenyesezt feje, ott az intelligenciának nem lehet az a komoly célja, hogy mindent a népért és mindent a népnek tegye; ott egy törekvés ez állandó: a régi vezérekkel elégedetlennek lenni, hogy ennek révén új vezérek s ezek dezavválása révén megint újak támadjanak és szerepeljenek. A földhözragadt román paraszt minden nap friss vezért kap s csak minden harmad-negyednap friss kenyeret: fordítva mindenestre jobb szeretné.

Villongások.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 10.

A néppárt egyik fiatal, temperamentumos képviselő tagja, Huszár Károly sárvári követ egyetlen alkalmat se mulaszt el a parlamentben, hogy a szabadelvű gondolkozókat meg ne rágalmazza, vagy legalább is rosszat ne mondjon róluk. Aki nem a papok pártján van, az szerinte gazember és azt ki kell üzni az országból. Ma is ezt a régi nótát fújta. Ma azonban Achim L. András békéscsabai képviselő a körmére koppintott a tulbuzgó ifjú politikuskának. A képviselőház mai ülése különben elég eleven hangulatban folyt le. A sértetéseket és csipkedéseket úgy röpködtek a levegőben, mint nyári estén a szunyogok — a Mares par'oa.

Az ülés végén Bánffy Dezso báró mondott hosszabb beszédet, amelynek azonban nem nagy hatása volt. Az egykor hatalmasabb államférfi most már lassankint megszűnik „tettekkel tényező” lenni s a szava is súlytalanabb válik.

A mai ülés egyik legvezetesebb eseménye különben az, hogy vége szakadt az indemnitási vitának. Az ellenzéki szóvivők elfogytak, vagy kimerültek? Erre nem adtak feleletet.

hatalmas törzséből nőtt ki. A mezitlábások nem merészkedtek a szekrényhez, a hivatalos ember pedig rögtön megállapította:

— Hatóság elleni erőszak!... Mi nem hadakozhatunk... de most még nagyobb bajt vett a nyakába!...

— Az is az én bajom! — dacoskodott most már elvakultan Pál mester meg mindig fenyegető állásban, s mikor a hatóság embe ei hirtelen kisiettek, nagy dühösen rájuk csapta az ajtót.

— Menjen János rendőrré! — kiáltotta haragosan az eljárás vezetője.

A suszterholt előtt akkor már nagy sokaság gyülekezett össze a szekér körül. Pál mester esete hamar kitudódott, s mind több embert csődített össze. Különben is nagyobb sokaság volt az utcán, mint rendesen. Innen is, onnan is fölzedett már a végrehajtó az alacsony házakból egy-egy darab holmit, gépet, butort, s a szegény nép az utcára vitte ki a panaszát. Felgyűrt ingujjas, ványadt férfiak jöttek ki a műhelyekből, s keveredtek az asszonyok közé, s a piacról jövők is egyre többen tudakozódk. A kíváncsiskodókna megmondták itt is,

is: — A Kerekes suszter kötött ki a hatóság-em hagyta magát, szembezált...

— Mindenki várta, hogy mi lesz most már, vár a rendőr.

Néhány perc múlva amonnan

— Jött az utca közepén a vá-

— mában egy csomó gy-rek.

— apfenyben, csákóján libeggett

Az ülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Návay Lajos alelnök negyed tizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Elnök bemutatja gróf Zichy Aladár megbízó levelét.

Az interpellációs könyvbe Novák János jegyzett be újabb interpellációt.

A hatodik bizottság végleg igazolta Rakovszky István mandátumát.

Várady Zsigmond az igazságügyi bizottság revében tesz jelentést, majd a kérvényi bizottság elnöke referáriumára került a sor.

Elnök jelenti, hogy Lovászy Márton képviselőnek napirend előtti felszólalásra adott jogot. (Halljuk!)

(Napirend előtt.)

Lovászy Márton napirend előtt kér szót. Mikosevics Kanut a tegnapi ülésen Bács megyére vonatkozó rémuralomnak mondta a függetlenségi kormányzat. Ez könnyelműen a Ház elé dobott vád, amely nem igaz.

Fráter Loránt: Hallod Kanut! (Dörlés)

Mikosevics Kanut: Eredj hegedülni az neked való! (Zaj)

Fráter Loránt: Ész kell ahhoz!

Mikosevics Kanut: A mi neked nincs! (Zaj)

Lovászy Márton: Konstatálja, hogy a mostani garázdalkodás nevezhető rémuralomnak. (Zajos helyeslés.) Például fölbozza a magyarok nizzai rendőrkapitány basáskodását, aki minden függetlenségi polgárt üldöz. (Mozgás)

Mikosevics Kanut: Röviden fog csak nyilatkozni. Lovászy Márton iránt a legnagyobb becsüléssel van, a rémuralom kifejezésnek ilyen agresszív visszautítását, etől eltekintve, teljesen indokolatlannak tartja. Indokolatlannak, mert amiről ő tud, tud a függetlenségi párt is. Az első ténykedése az új rendszernek az volt, hogy az egyik helyi lapot, amely nem volt koalíciós, első intrádára üldözni kezdte. A szolgabírnak balkánizáló utasításokat adtak s e téren is bekövetkezett volna a rémuralom.

Héderváry Lehel: Bekövetkezett volna! (Zaj)

Mikosevics Kanut: Igen, e téren is.

Héderváry Lehel: No, ezt rosszul mondtad, Kanut! (Zaj)

Mikosevics Kanut: Konstatálja, hogy a főispán se jött el közmegelegedésre. Politikai okokból több tiszviselőt kizárt a kandidációból. (Elientmondások.)

Apponyi Albert gróf, miután az előtte szóló a volt főispánt támadta, védelmére szót kér. Azt mondta, hogy a főispánt a központból uta-

a tollbokrétá, huszárhadnagyosan balkézre kapott kardja hüvelyén vakítóan csillant meg a sugar. Szép száll legány volt, edzett, formás, barnaképű. Ismerte mindenki. Hosszu, unalmas posztolásokon érdeklődött a környéke iránt Beszölt ide is, oda is, ismerte mindenkinek a baját, gondját, nem kellemetlenkedett semmiségekért mintha csak azt akarná mutatni, hogy nagyobb dolgokra van hivatva. Még a cselédányokat is, akik ablaktisztogatás közben nagyon kihajoltak valami magas emeletől, szigorúan ugyan, de inkább atyailag dorgálta meg, máskülönbén mindig nyájas és lovagias volt irányukban.

Most ahogy jött daliásan, se jobbra se balra nem nézve, tekintélyesen a nagy esett el ntézésére, az egész utca őt nézte félf tisztelettel. Ő meg, amint a bolt elé ért s az embergyűrű csaknem elzárta előle az utat, kemény hangon, de mégis valami barátságos színezettel, hogy ne nagyon fájjon, förmedt rá az utca népére:

— Tán elmehetnének! Mi a csudára tola-

— Bántotta a nagy nyilvánosság. A suszter egyik legjobb ismerőse volt, ugyanarról a vidékről kerültek a fővárosba s estenként el-elpolitizáltak a eltárgyaltak a silány megélhetési viszonyokról.

A népség azonban, miután az intésre egy kicsit meghátrált, csak annál jobban odatapadt az ajtóhoz, amikor a rendőr a hivatalos emberekkel bement rajta.

Pál mester ott babrált a kopott kaptafák között háttal a világosságnak, nagy izgalomban. Mikor a rendőr hangját meghallotta, akkor is

sították, hogy a kandidációknál régi, érdemes tiszviselőket kibagyott. A főispán nála is járt s akkor a főispán azt kérdezte tőle, hogy ugy-e bár nem lehet politikai pártállás miatt régi tiszviselőket kibagyni? Mire ő is kijelentette, hogy természetes. A kandidációk így is történtek s a régi tiszviselők meg is maradtak. Esa rémuralom.

Következik napirend szerint

(A papokról)

az indemnitás folytatóságos tárgyalása.

Huszár Károly (sárvári): A magyar parlamentizmus nem fedi teljesen a nép érdekeinek összeségét. Az országban egészen más szellem irányítja népet. Ezek az egészségtelen ideák az egész ország rovására megboszulják magukat. A birtokpoli ikáról beszél és fájjalja, hogy a birtok a magyar nép kezéből lekerül.

Achim András: A papok kezenen is sok van! (Zaj)

Huszár Károly: Az ön kezében is tiszser annyi van, mint a szegény nép kezében.

Achim András: Osszák fel a papok birtokait, en is felosztom a magamé! (Mozgás)

Huszár Károly: A kulturpolitikáról szólva, ut a folyton alakuló titkos és nyilvános egyesületekre, amelyeknek mind az a céljuk, hogy a vallástalanságot növeljék. Még az egyetemi ifjuságot is megmátályozta a G. lilei-kör. (Elientmondások) A bankkérdésben a kormány szemfényvesztését mutatja Tisza István gróf beszéde, amely a választási harc egyik alapja volt s amelyben kijelentette, hogy a kézfizetések felvétele nélkül nem lehet megegyezés. Jó pénzügyi politikára van szükség, amit a drágaság is mutat. Nem csak a gazdák okozak a drágaságot. Foglalkozik a drágaság nagyságával és okaival. Az új spartörvényt sürgeti. Ma szubvenciót csak szabadművesek kaphatnak. (Elientmondások) Az uszoráról beszél.

Hámos Antal közbeszól valamit.

Huszár Károly: Ilyen cinikus megjegyzéstől tartózkodjunk.

Elnök (csenge): Bizza rám az ilyen rend-rentaisi est.

Justh G. ula: Tessék a közbeszólókat is figyelmeztetni. (Helyeslés.)

Elnök: Ezt is bizza rám! (Zaj)

Justh G. ula: Tudiam, hogy végül is rám megy a pakli. (Zaj)

Huszár Károly: A kivándorlás kérdését is szóvá teszi. A kivándorlás az embervesztésen kívül anyagiakban eddig már közel hat milliót tárt tett. Ide tartozik az egyke-rendszer is, amely szintén a magyar fajt gyöngíti. Tiltakozik az országos közegészségügyi tanács határozata ellen, amelyet büntetendő cselekedetre való fölbujtásnak mond.

csak féloldalt fordult és lesütött szemmel izgett, nyugtalankodott.

— Hat mi baj testvér? Galibál csinálunk! — kezdte a rendőr.

— Mikor gyöttrik az embert s ugy sinylődik a nehéz sorsában!

— Az mind igaz, épp azért nem kell még jobban rontani a helyzetet. A hatósággal nem szabad ám kikötni!

— De mikor a hatóság nyomja, kinozza az embert! — keserűsködött megint hevesebben Pál mester. — Az egy rongy butromat is el-szedné! Hát igazság ez?...

A rendőr csitítani akarta most, de már nagyon neki lódult az egzekvált ember nyelve:

— Nekem se adják meg mindjárt, ami a követeléselem. Sok pénzem egészen oda vész. Aztán nem is koldus népnél... nem ám... hanem uraknál! Uthetem tottal a nyomukat!... Nemelyiket már azt se tudom, hol keressem... Voltam én már jobb állapotban is, de az engedékenységem hozott ennyire, meg a nagy házbér... Aztán ide szorultam ki a szegénység közé... Ez itt a boltom, a műhelyem, a szobám, nem pazarlok. Ott a vackom a sarokban, azon halok!...

És mutatott hátra a szalmából font priccse a szakadozott kartonfirhang mögé, amely a kis lyukat két részre választotta.

— Hát hiszen ez mind igaz, de a hatóságnak őrizni kell a törvényt; ha nem fogja szigorúan a dolgát, elpusztul az egész város, meg az ország! — csöndesítette a rendőr.

— Kereskedjen ott, ahol van, vagy várjon

Huszár Károly: a felhozott tények igazságtalanságát a kormány iránti bizalmatlanságát a ezért az indemnítást megtagadja.

(Bánffy beszéde.)

Később Bánffy Dezső báró kezdett beszélni. Nagyon sok tekintetben nem ért egyet a kormánnyal, de Huszár kérését sem osztja. Sok tekintetben ellene tudna mondani Huszár szavainak, anélkül, hogy szabadkőműves, vagy szabadgondolkodó lenne. (Helyeslés.) Bizalmatlan ugyan a kormány ellen, de az indemnitás kérdését más elbírálás alá veszi. Bizalmatlanságának okai még a kormány megalakulására vezethetők vissza. Ennek okára megszavazza a kormánynak az indemnítást. Ha az új Magyarországot fel akarják építeni, az általános titkos választói jog e föl nem lehet elzárkózni. Ha az önálló bank már nem is lett felállítva, a készfizetések felveteléről kell, hogy gondoskodás történjen. Rá kell tekinteni a horvátországi viszonyokra. A horvát viszonyok évről-évre romlanak. A horvátok a magyar király helyett a horvát királyt éltetik, pedig olyan sima. (Ugy van a baloldalon) Tomasić báró, mint az ország első zászlós urainak egyike évekként ez előtt könyvet írt Horvátország közjogáról, amely azonban hamis okmányokon alapul. Hosszasan foglalkozik a horvát közjoggal, melyek hibás magyarázatai még az előző kormányokra nyulnak vissza. Éppen ezért a kormány hibájul nem tudja be, hogy a horvátok a magyar nyelv elsajátítása elől elzárkóznak. A mi gyávaságunk óta ennek, mely négy évtized óta engedjük, hogy a horvátok önkényes munkát végezzenek.

Bánffy beszédével az indemnítási vita végét ért.

(Lukács válasza.)

Szünet után Lukács László pénzügyminiszter válaszol a vita során mondott beszédekre. Köszönettel és elismeréssel adózik Széll Kálmánnak, kinek prepozícióit még nem tanulmányozta, de meg fogja fontolni az ajánlott reformokat Széll félreértette őt, mikor a humanitárius törvények revízióját kifogásolta. A betegápolási adóról szóló legújabb törvényt szándékozik revideálni, mely ellen az érdekeltek részéről sok panasz merült fel. Hosszasan ref-

amíg nekem is lesz! Aztán mondtam én az államnak, hogy ne vegyen be katonának? Azért a kis kurtaságért a bal lábamon elszolgálhatam volna én is a hazát. Most nem küzködnék itt ellenem.

Szedte már mindenünnen az érvelést, csak hogy mutassa, mennyire neki van igaza. A rendőr meg azon buzgólkodott, hogy eligazítsa valamiképpen a dolgát. Kapacitálta tovább:

— No nézze Pál testvér. Magát én csak ugyan derék, becsületes embernek ismerem, nem érdemli meg, hogy az isten ennyi csapással látogassa meg. De hát a hatóságnak engedelmessé kell, mert az nem ér rá arra, hogy számon tartsa nagyon, ki a dolgos, rendes ember és ki a korhely, izgága, költelező. Aztán az ártatlannal keményen bánik a rendetlen a törvénytisztelet miatt. Ennek meg kell lenni, legyen bizodalma az istenben, holnap, vagy tán még ma váratlanul pénz csöppen a zsebébe, aztán még visszakapja a tulajdonát. Hadd vigyék el, ha már muszáj, a végrehajtó ur se örül ám, hogy megfosztja tőle.

— Bizony nem mulat ágból teszem — kapott a szón a kis szakállas — nem valami édes az én kenyérem sem. Bent a hivatalban dorgatórium, ha nem végzünk jól, itt kint rosszul, szidalom, még halálos veszedelem is. Aztán annyi sírás, annyi könny, nyomorúság. Elmegy a kedve tőle az embernek!

Egészen ellágyult, elszomorodott, a szolgálta mellette meg bölintgatott rá. Pál mester is abbahagyta a sopánkodást, lendített egyet a kezével kesernyés belenyugvással.

lektál Déssy Zoltán beszédere. Elmondja, hogy mikor a pénzügyi tárcát átvette, oly állapotban találta az államkasszát, hogy a legelőször szükségletek fedezésére sem jutott pénz és függő kölcsönökkel kellett segíteni a helyzetet. Az államkassza fizetési képességét éppen a karékoskodás után sikerült biztosítani, amit a felszólalók többnyire kétségbevittek. Hogy a koalíció után pénzügyileg nem maradt számadatokkal bizonyítja. Ezt a kérdést szántszándékkal mellette. Reméli, hogy legközelebb Déssy óvatosabb és igazságosabb lesz. Sokan azt hangoztatták, hogy a kormány a lemondás politikáját követi. Ezt különben azoknak nincsen okuk felhánytorgatni, akik a koalíciós paktumban, minden nemzeti követelést kikapcsoltak. Annyi igaz, hogy a mostani kormány nem ígért lehetetlen dolgokat és így nem is juthat abba a kellemetlen helyzetbe, hogy ígértét nem tudja teljesíteni. (Zajos felkiáltások a baloldalon: Hát a választójog?)

Lukács: A katonai terhek felemeléseiről a már bejelentett javaslatról semmit se tud. Hogy jövőre mit fog a törvényhozás tekintetben szükségesnek tartani, az majd elvlik. A bank és készfizetés dolgában majd a megfelelő javaslat során fog részletesen nyilatkozni. Kéri az indemnitás elfogadását. (Zajos éljenzés és helyeslés a jobboldalon.)

Ezután a Ház áttért az interpellációkra. Novák János elállott interpellációjától, mire az elnök az ülést berekesztette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedők köre a hó 11-én, vasárnap, délelőtt 11 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezúton is meghívja Tedeschi Viktor elnök.

(*) Jászivék. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület. ingyenkonyhájában a jövő héten Gelléyi Ernőné és Sokor Lajosné ügyelnek föl. — Az ingyenkonyhák részére Szalay Antalnéné egy rakás burgonyát, Kristófy Jánosné és dr. Tisoh Mórné élelmiszereket adományoztak.

— Bánom is én már, akármit csinálnak! — mondta ki az utolsó szót — Vihetik, ha tetszik!

A két kamasz megint előkerült az utcáról, ahol a nép zajongva leste, mi lesz már a vége az esetnek, s a szekrény is rákerült a szekérre az emberek nagy zúgolódása közben.

A rendőr egyszeribe véget akart vetni a lármas jelenetnek és erősebben intézkedett:

— Most már csakugyan nincs itt látnivaló, elmehetnek, ne csoportosuljanak!

S miközben a külvárosi közönség zibongva fejszaválva oszlott szét, ő maga egy kis megfontolás után visszament a boltba. Ott Pál mester vállára tette a kezét és oda vonva a függöny mögé, csöndesen szeretettel beszélt hozzá:

— Oda se neki, ne busuljon Pál testvér. El tehet még ezt igazítani... Hát mondja csak, mennyi is az adótartozás?

— Négy forint, rongy négy forint, oszt nincs meg, amikor olyan nagyon kell.

— Ej dehogy nincs meg!

Azzal magasra huzva a jobb vállát, a rendőr belenyult nadrágja feszülő zsebébe, kivette a bugyellárisát, s oda nyomott Pál mesternek a markába négy ezüst forintot.

— Majd megadja!... A szekeret valamelyik utcában még el is érheti. Mondja, hogy egy kuncsafttól kapta váratlanul... No isten áldja!...

Aztán megszorította Pál mester kezét és katonás tartással kicsörtetett az alacsony ajtón.

A politikai tüzhelyről.

(Tisza Kálmánról. — Hitelképességünk és az új kölcsön. — Az ellenzék és a bank ex-lex.)

— Fővárosi levél. —

Budapest, december 10.

Tisza Kálmán születésének ma van nyolcvanadik évfordulója. Ma azonban eltévesztett dolog volna Tisza Kálmán jelenségét a történelmi távlat szögétől nézni. Mi, akik diák sorban, a politikai viharok forgatagán kívül álltunk, mikor Tisza Kálmán lezárt a kormányzói poleról, talán épp úgy nem tudnók még ma a történelmi objektivitást megőrizni, mint még kevésbé azok, akiket a nagy egyéniség maga mellé, vagy maga ellen sorakoztatott. Talán majd a századik évfordulón inkább megkísérelhetjük, ameddig az idő és annak tanulságai több babért érlelnek meg emléke számára. Am a számok kérelmetlen objektivitása, mely legyűr minden politikai elfogultságot, már eddig is kitörölhetetlenül belevészte a tény a történelembe, hogy amikor Tisza Kálmán a „lecsöpült” funkció után kezébe vette az ország gyeplőjét, az elmerüléssel fenyegető deficit szakadókában vergődünk, nem tudnók egészséges hitelt teremteni az országnak és mire tizenötéztendő kormányzás után Tisza Kálmán elhagyta a miniszterelnöki széket, deficit nélkül való költségvetést hagyott maga után és államhitelünk fejlődésképeségét biztosította. Időszertű talán ide szögezünk ezt a tényt éppen most, amikor hitelfejlődésünk dolgai aktuálisakká váltak és mindenkiről szó esik, aki ezt a fejlődést megindította, csak éppen Tisza Kálmánról nem.

Hitelképességünk nagy érdekei egyébként nem nagyon aggasztják azokat, akik a folyosó pletykaszövegleteiben mindenképp az új államkölcsön nagy előnyeit akarnák elhomályosítani. Mivelhogy a koalíció kölcsöne a belekevert politikai izmiatt savanyodott el, hát azon van, hogy ebbe a kölcsönbe is politikát keverjen. Jósolgatnak, találgatnak, riasztanak, szóval a javaslatokhoz minden politikájával dolgoznak. Hogy így, meg úgy, ezért, meg azért bomlott fel a francia kölcsön. Hogy miért, mi okból, kiknek kedvéért kellett a német hitel? Hogy mennyivel olcsóbb lett volna a francia pénz? És miért drágább a Lukács kölcsöne? Am tessék most épen elolvasni a francia lapokat, a párisi tudósításokat és elszóratolni ezeken az újság folyosói fecsegéseken. Mert inna megmondják maguk a franciák, Dauchanel „leleplezi”, hogy a francia kölcsönnek sem több, sem kevesebb nem lett volna az ára, mint csupán az a esékélyke kis „garancia” fel. Szórol-szóra így. Diktálták, eldirták nagypolitikát, akárcsak Törökországnak. Szóba terem holnap Galícia határára az az akármi ürügy címen össze bellit terem, mán és békésen tűrnünk kell minden tüst, mert horribile dictu Dauchanel urai így parancsolják. Avagy... hiszen elna a mulatságos konkluziók végtelenségé hagyjuk ezt. A komoly közvélemény pillanatig sem kell tovább erősítge politikáló francia pénzzel szembe erőforrásaihoz kellett nyulnunk. kölcsönnek akármi egyéb értéke volna, mint az, hogy ezt a le kölcsönt parrirosta rólvak, r megnyugtató az új kölcsön. És annál inkább lesz az palják ezt a parádót, a szószólói.

Az ellenzéki buzgalom különfélesége, mint egyébként természetrajzi jelensége, a folyosói természetrajznak, mostanában sajátos színekkel varrálódik. Sehol sincs annyira együtt a hadakozó tábor katonasága, mint a parlamenti folyosókon. Valóban furcsa volna azonban a háború, ahol a harcok annyira széjjelfolyódnának a harotér közvetlen közelében, mint ezen a helyen. Érdekes például ahogyan most egy-egy csoport gyakran olyannak látszik, mintha az ellenfelek volnának a jóbarátok és a jóbarátok az ellenfelek. És a külső kép a belső összetételében néha annyira sajátos mint egykor volt a budai céhek hadállása, amikor az összebarátkozásból nem lehetett kihámozni, hogy vajon timár barátja a timárnak vagy a varga? Csak mikor egy timár jól pofon teremtett egy varga komát, alakult ki a hadállás. Persze egyik oldalon volt minden varga és védelemre gyűlt valamennyi timár. Polónyi minden igyekezetén meglátzik, hogy ezt az összeforrasztó pofont szeretné kiprovokálni. Am megtörtént a kedve szerint. Az egyik pofont már kiprovokálta, de az obstrukciós vargák csoportosulása valahogyan elmaradt. Szó, ami szó, az igazság az, hogy a megfontoltabbak érzik, mennyire nem lehet obstrukciót vinni a közvélemény szankciója nélkül. A Polónyin elcsattant pofon azonban ezt a szankciót ki nem váltotta. Hogy azért Polónyi egy-két osatlósa, komolyabb harc nélkül is, segít kitologatni az indemnitás vitáját és bravuroskodva megteremtik majd a bank ex-lexet is, ez bizony csak afféle karakánkodás, aminek a következménye is csupa merő komikum. Mert mire jó a bank ex-lex? Talán csak arra, hogy dokumentáltassék ennek az ex-lexnek teljesen illuzórius volta? Jól mondta egy bankár képviselő:

— Akkor hiszem el, hogy az ellenzék komolyan veszi a bank ex-lexet, ha Polónyi, vagy akár Holló Lajos január elsején visszautasítja majd az első bankót azon a címen, hogy ő törvénytelen pénzt el nem fogad ...

VÁROS ES MEGYE.

Aradváros közgyűlése. Folytatólagos sorrendje: Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által december 14-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. — Polgármester előterjesztése a közgazgatási bizottság az év végén kilépő tagjai helyének újbóli betöltése tárgyában. — A polgármester előterjesztése a központi választmány újbóli megalakítása tárgyában, 1910. u. a. jelentése mely szerint. Lócs Dezső tanácsnok a hegyaljai L. 6 motoros vasút társaságnál viselt igazgatósági elnöki és igazgató állásáról lemondása tárgyában. — Brünner Ferenc kérvénye annak kizárása helyezésére iránt, hogy az Aradvárosban a magyar állam polgár jogot megszerzi. — A városi köztisztviselők felvételi fog. — A hadtestparancsnokságnak 4 kat. holdnyi várterület bérbevétele vonatkozó szerződés tervezete s ezzel kapcsolatban a Maros-évezés egyesületnek kérelme ezen területre sport célokra való átengedése iránt. — Gyula és környékének kérelme az utca nyitási feltételeknek megváltoztatásá iránt. — Földes Adolf sz. kir. pénzügyi számvizsgáló kérelme Gyula nevű fiának a Mensa Akadémia alapítványban való részesítésére iránt. — Földes István kérelme a városi köztisztviselők felvételi fog. — Dr. Káldy György városi ker. orvos kérvénye a tisztviselők letételére használt engedélyezés iránt. — Dr. Hósz Mihály kérvénye Dezső fiának a Mensa Akadémia alapítványban való részesítésére iránt. — A városi köztisztviselők felvételi fog. — A parkbizottságnak javaslata a Kossuth-szobor mögötti parknak vaskerítéssel való ellátás iránt. — A t. ügyészség betérjeszti Pellegrini Dávid és Neubauer Manóval az Övteret szőlő építési munkálataikra kötött szerződés jóváhagyás végett. — A gazdasági széknek jelentése az 1911. évi kőszén szállítás iránt megtartott árlejtés eredményéről.

KULISSZATITKOK.

(Márkus Dezső elmélete. — A hőmezővásárhelyi direktor. — Párhuzamos előadások Aradon.)

Márkus Dezső, a Budapesten építendő Vig-opera igazgatója tudvalevőleg Aradon is megtette a kötelező futóvizitét, amelylyel talán egyetlen nagyobb vidéki társulatnak se maradt adósa.

— Mindenhova elmegyek, — mondta itt panaszos hangon — de ezt a munkát nem bírom sokáig. Nagyon kifáraszt ez a folytonos próbázás. De nem akarok magamnak később szemrehányást tenni, hogy ezt vagy azt az énekest nem hallgattam meg. Ahol csak egy kis hanganyagot sejték, szívesen fölkeresem. A vonatom Budapestről délután kettőkor indult és én még félkettőkor jelentkezőkkel tartottam próbát. Mindenkit meghallgatok.

Aradon is mindazokat meghallgatta, akikről sejtette, hogy használhatók lesznek az ő színházában. Huszár Károly együttest énekelt Sztojka Anna tehetséges fiatal művésznővel, aki tudvalevőleg Arad város ösztöndíját élvezti tanulási ideje alatt. Meghallgatta Wlassák Vilma és Herold Sándor segédénekest. Márkus roppant szívélyes, kedves direktor s a világegyetért se bántaná meg a jelentkező tagokat.

— Nagyon szép, igazán szép; határozottan tehetséges, — mondta a próbát éneklőknek.

— És mi lesz a szerződéssel? — kérdezték tőle.

— Türelem, hölgyeim, uraim, — mondotta a direktor nyájasan — az nem megy olyan gyorsan. Majd három hét múlva vissza jövök és akkor minden bizonynyal — talán ...

Ezt mondta az érdekelt tagoknak. Akikkel azonban fesztelenebbül cseveghetett s leoldozhatta magáról a nyájasság konvencionális köpenyét, azoknak így szólt:

— Hiszen ezek a hölgyek és urak szépen énekelnek, azonban még se nekem valók.

— Hát akkor miért nem mondta meg nekik, hogy nem szerződöttök őket?

Márkus mosolyogva felelte:

— Istenem, hát egy színigazgatónak is van szíve. Különbben is — többet ér egy rózsaszínű füllentés, mint egy fekete igazság.

Könyves Jenő aradi származású ismert drámai színész szerződéstelen jó vidéki színészekből társulatot szervezett és kisebb városokban néhány hétig előadásokat tart. Bekukkantott Hódmezővásárhelyre is. Szendrey Mihály nyári birodalmába. Minthogy a kisebb vidéki városok közönsége nyáron csak úgy kíváncsi aszínházi előadásokra, ha a téli hónapokban kiéhezhetik, tehát Szendrey Mihály nem jó szemmel nézte Könyves Jenő vásárhelyi készülődéseit.

Könyves érezte, hogy illik engedelmet kérni az aradi direktortól, mert hiszen a *Fekete sas* szálló nagytermében felállított színpad, amelyet Könyves használni akart, szintén Szendrey Mihály saját tulajdona. A kérésre Szendrey körülbelül ezt felelte:

— Kedves barátom, ha a néhány hetes szezonodban egyetlen új darabot se adsz, akkor beleegyezem előadásaidba. De az új darabokat nem engedem most magam elől eljátszatni, mert akkor mit csinállok én Vásárhelyen a nyári szezonban? Az aréna akkor üresen fog tátogni és én nagyon ráfizethetek a nyári szezonra.

— Gemacht, — felelt Könyves, ami magyarázatul annyit jelent, hogy csak régi darabokat

fog előadni a Fekete sas gyönyörű nagy termében.

Szendrey erre megnyugodott és a nagy lelki vihar után leült szórakozni a kávéházban. De hírnök jó s pihelve szól:

— Direktor ur, baj van.

Szendrey fölnezt. Kulcsár rémült arccal állt előtte és egy vásárhelyi ujságot tartott eléje.

— Tessék olvasni. Most kaptam.

Szendrey olvasni kezdte az ujságot: a vásárhelyi tárogató közli benne Könyves Jenő programját, amelyben csupa új darab szerepel! *A testőr, Az Egy test egy lélek, A balga szüz.*

Szendrey fölkiáltott:

— A balga szüz? No ebből nem eszik Könyves.

És a direktor jogos felháborodásában azonnal táviratozott egyik vásárhelyi ismerősének:

— A Feketesasban lévő színpadomat azonnal hordassa el.

S aztán diadalmasan mondta:

— Na, most mutogassa Könyves Vásárhelyen a Balga szüzet.

Nagy feltűnést keltett a társulatnál a kolozsvári színigazgató azaz ujtása, hogy párhuzamos előadásokat rendez Kolozsvárott: a drámai előadások a nyári színházban, az operettek pedig a téliben mennek egyszerre.

— Az ilyesmi csak Kolozsvárott lehetséges, ahol rengeteg a színházi közönség, — mondta az egyik színész, aki már volt Kolozsvárott.

— Szegeden is megcsinálják, — hangoztatták többen, akik nemrég voltak odaát Szegeden. — Ott Almásy igazgató valami nagyvendéglői helyiségben fogja a drámai előadásokat tartatni.

— Nem adok neki két esztendő, — mondta egy színész, aki jól ismeri Szendrey Mihály intencióit, — hogy Aradon is párhuzamos előadások lesznek. Hiszen ez a színház már is szűk a színtársulatnak és a közönségnek.

— És hogy lehehetne Aradon párhuzamos előadást tartani?

— A dolog egyszerű. Szendrey tudvalevőleg már jóelőre kibérelte a kulturpalota nagy hangversenytermét. Kétségtelen, hogy mielőtt elkészül a kulturpalota Szendrey elkezd a párhuzamos előadásokat. A drámát a kulturpalotában, az operetteket pedig a téli színházban adjuk.

TANÜGY.

(—) Az aradi királyi főgimnázium „Petőfi” önképzőköre december 17-én, szombaton a lycäum dísztermében ünnepélyt tart. Ülőhely 1 korona, állóhely 50 fillér. Kezdeté délután 5 órakor. Jegyek előre váltthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

(—) Aradi diák előadása a Budapesti Egyetemi Gyorsíró egyesületben. Az aradi állami főreáliskola gyorsíró-körét, ismert kiffinő szervezete és munkássága alapján az Országos Diákgyorsíró-szövetség elnöksége felhívással kereste meg, hogy a karácsony előtt Budapesten tartandó országos gyorsíróversenynyel kapcsolatban az ország minden részéből felránduló diákság és a budapesti egyetemi ifjúság előtt előadást tartson a gyorsírókörök hivatásáról és szervezéséről. Az aradi áll. főreálisk. gyorsíróköre Somogyi Lajos VII o. tanulót, Somogyi Gyula keresk. akadémiai igazgató fiát, mint elnököt bízta meg, aki december 23-án délután 8 órakor fogja megtartani előadását a tudomány-egyetem III. számú tantermében.

Huszonhétezer koronás kártyaveszteség.

(Egy fővárosi detektív nyomozása Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

• Arad, december 10.

Két nap óta Aradon egy fővárosi magán-kutató vállalat főnöke kutat és nyomoz. Diszkrét természetű megbízatása van a már korosabb detektívnek, akinek érdekes alakja ma este a korszón is feltűnt. Széles, hatalmas ember, galambbőr a haja, piros pozsgás az arca. Minden járó-kelőt alaposan szemügyre vesz, avatott pillantással végig mért mindenkit, de úgy, hogy a megfigyelt ezt észre sem veszi. Fischer Mór a neve a lélek és emberismerő detektívnek, aki valamikor egy rettegő fővárosi hetilapnak a *Cyankalinnak* volt a szerkesztője. Hátat fordított a politikának, az újságírásnak és ssebre vágva a mérnöki diplomáját: Amerikába utazott; ott a híres *Pinkerton* detektív vállalatához beállott — inasnak.

Tizenkét évi amerikai praxisai után haza jött. Elő héten párbajt vívott egy országgyűlési képviselővel, akinek a kardja lenyisszentette a balfülét. Miután így teljesen és végleg kijózanodott a politikából, arra szánta magát, hogy a politikai színház helyett az élet kulisszatitkaival foglalkozik. Detektív vállalatot alapított.

Azóta a legnehezebb problémák megoldása ígatják őt, aki a saját háromemeletes házában lakik és inkább a foglalkozásával járó izgalom hevitik mint annak elég jól jövedelmező anyagi oldala.

Fischer két nap óta tartózkodik Aradon még pedig egy igen előkelő dúsgazdag közép nemess Erdélyi ur megbízásából, aki azzal a kényes feladattal bízta meg a detektívot: tudja meg hová lettek a fiának, körülbelül ötven ezer koronát érő családi ékszerei, ha megtudta ejtse módját, hogy azokat a család vissza-szerezhesse.

Az ékszerek eltűnésének ideje az Aradon lejátszódott messzelovagló versenyek izgalmas napjaival esik egybe. Az egész ország figyelmét felkeltett sportesemény iránt rendkívül érdeklődés mutatkozott és az abban résztvevő lovasok rokonsága, barátai is eljöttek Aradra, hogy a nagyszerű sportélményből kivegyék részüket.

Erdély egyik legtekintélyesebb földbirtokosának fia is Aradra utazott és itt lakó rokonainak vendégszerető házában szállott meg. Az előkelő aradi urháznál fényes ebédek és vacsorák voltak az érkezett vendégek tiszteletére. A verseny napján nagy bucsu multság volt, amely azzal végződött, hogy a férfiak egyrésze bucsut vett, mert másnap elutazandó volt Aradról. A fiatal Erdélyi birtokos együtt távozott a bucsuzókkal, de minthogy csak másnap délután akarta elhagyni Aradot, megígérte rokonainak, hogy egy óra múlva hasatér aludni.

Mikor reggel a házbéliek felébredtek, egy levelet találtak, melyben fiatal rokonuk tudtukra adta, hogy megváltoztatta programját és a reggel hat órai Erdélyi vonattal elutazott. Bocsánatot kért, hogy bucsu nélkül távozott, de barátai rábeszélésének nem tudott ellentálni és nógatásukra velük együtt elutazik. A rokonok, ismerve a fiatal ember állhatatlan természetét, meg sem ütözköztek a hirtelen program változáson. Azt gondolták, hogy bizonyára a vonat indulási időig együtt lumpolt barátjaival és talán restelt gyűrőtten, esetleg talán ittasan rokonai lakására visszatérni.

A távoli Erdélyi udvarházból nem érkezett hír a fiatal ember felől, míg nem tegnap az

aradi uri család legnagyobb meglepetésére beállított Fischer Mór budapesti magán-detektív.

— Nagyságos uram egyik Erdélyben lakó rokonának megbízásából keresem fel — mondotta a kutató és felmutatta megbízó levelét. — Bocsásson meg ha egyszerűen diszkrét természetű kérdéssel alkalmatlankodom. Megbizóm fia, mint méltóztatik tudni, az aradi messze lovagló verseny alkalmával ur házában vendége volt. A fiatal ember hazautaztakor azt vette észre, hogy a családi ereklyeként őrzött ékszerei: egy gyűrű, óralánc és nyakkendő tő, körülbelül ötven ezer korona értékben eltűntek abból a bőröndből, melyet utána méltóztatik küldeni a postán. Szíveskedjék megmondani, ki esomagotha a bőröndöt, ki adta fel az aradi postahivatalban?

Konsternálva vett tudomást a kellemetlen eseményről a kérdezett uriember, aki rögtön értesítette háza népét a detektív érkezéről és megindult a nyomozás. A bőröndöt maga a háziasszony esomagotha és az évek óta alkalmazásban levő házvezető és az inas adták fel a postán.

— Lehetetlen, hogy az ékszereket a bőröndben hagyta volna a fiatal ember — mondotta az urnó, mert akkor meg is találta volna abban. Ha csak a postán el nem tűntek, itt a házban senki sem látta. Tegyük az aradi rendőrségen azonnal jelentést, hogy a kinos ügy mihamarabb tisztázódjék.

— Arról szó sem lehet — vágott közbe a detektív — azért kaptam a megbízatást, hogy én járjak végére a dolognak, amelyet a legszigorubb diszkreációval óhajt kezelteni a fiatal ember édesatyja. Őszintén bevallom, hogy én nem hiszek annak, a mit a fiatal ur az édesatyjának mondott az ékszerekről. Nem hiszem ugyanis, hogy az ékszerek elvesztek — szólt a detektív és láthatta, hogy szavai igen jól eső megnyugvást keltettek az uri családnál.

Elmondatta magának ezután az illető fiatal ember aradi tartózkodásának részleteit, elutazásának körülményeit és mindazt, ami másoknak semmit sem jelent, de ami egy *Pinkerton* tanítványnak értékes utbaigazításul szolgál.

A hirtelen megváltoztatott utazási program, a bucsulevél gyanus körülményeknek mutatkozott és meg volt győződve, hogy nem a fiatal ember állhatatlansága az oka a sietős távozásnak.

Még ott az uri családnál megtudta, hogy a bucsu lakoma alkalmával kikkel távozott el a házból a fia. Az idegen vendégeken kívül elment onnan két előkelő aradi ur is, a kiknek a lakásán még tegnap megjelent Fischer detektív és akiktől a legrövidebb uton megtudta a következőket:

— A bucsu vacsora után együtt távoztunk az uri házból. Az uton egyikünk azt proponálta, hogy térjünk be egyik *Andrássy-téri* kávéházba kártyázni. Makoát játszottunk és Erdélyi barátunk vesztett reggel öt óráig huszonhétezer koronát. Mivelhogy pénze nem volt és a nyert csak egy-két napja ismerte, átadta neki a keresett ékszereket huszezer korona értékben és adott egy hétezer koronáról kiállított váltót. Ez az egyszerű tény és nem értem miért kellett az apját egy föllentéssel félre vezetni aradi rokonságát pedig kellemetlen szituációba juttatni.

A detektív ma megjelent a huszonhétezer koronát nyert uriember lakásán, ahol megtekintette az ékszereket és minthát a kapott leírással összehasonlította, hogy azok, a melyeket keres és meggyőződött arról is, hogy a váltón a fiatal ember aláírása szerepel, sürgőnyszött az apának küldetésének kedvező eredményéről. Estére megjött az Erdélyi földbirtokos válassza, hogy a legközelebbi vonattal Aradra érkezik és kifizeti a fia kártyaveszteségét.

A közigazgatási bizottság ujjaalakítása.

— Ellenindítvány a közgyűlés előtt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10

A törvényhatósági bizottság legfontosabb szervei közé számítódik a közigazgatási bizottság, mely az idők folyamán igen sokat vesztett eredeti politikai jellegéből és a városok egyre fokozódó közgazdasági és kulturális tekenységének következtében az adminisztrációnak nemcsak ellenőrző fórumává alakult, hanem a legintenzívebb polgári tevékenység színhelye lett. A közigazgatási bizottságban helyet foglaló állami funkcionáriusok mintegy ösztön-szerűleg maguk is a helyi és városi szempontok érvényesülésének engednek tág teret és Aradváros közönsége osztatlan bizalommal veszi körül ennek a bizottságnak sokoldalú és a polgári érdekeket legközelebről érintő bizottságnak működését. A közigazgatási bizottság nemcsak kezdeményező, de fellebbezési, ítélkezési fórum is lévén, tagjaival lelkiismeretes, őnzetlen, nagy képzettségű és szorgalmas városatyák választandók. A törvény annyira szigorú, hogy azt a tagot, aki kétszer igazolatlanul elmarad az ülésről, megfosztja tagsági jogától.

Ezeket azért mondottuk el, hogy rámutassunk a szerdai közgyűlés egyik polgármesteri előterjesztésére, melynek tárgyalását és olyan elintézési módját, mint azt a város vezetősége tervbe vette, nem helyeselhetjük. A polgármester, mint azt lapunk mai számában jeleztük, előterjesztést tesz az iránt, hogy a közigazgatási bizottságból december 31-ikével kiváló öt tag helyére a december havi közgyűlés válasszon a maga kebeléből új tagokat.

Elismerjük, hogy a közigazgatási bizottságnak, ugyszólván, éjjel-nappal permanenciában kell lennie, mert például árvaszéki ügyekben kell mint felelősségi hatóságnak nagy anyagi érdekek felett rögtönösen ítéletet mondania. Megérthető, hogy december 31-ikétől, mondjuk esetleg még január 2-ikéig sem szünetelhet a bizottság működése. Ez a rideg betűje a jognak, a törvénynek, mely azonban egyszerre nem oly rideg, ha arra gondolunk, hogy a város december 31-ikén tart közgyűlést és akkor választja meg az új tagokat a közigazgatási bizottságba.

Ekkor jár le a régi mandátuma és január elsején éled fel a novemberben megválasztott városatyák megbízatása. Vajjon méltányos-e, hogy a harmincnyolc újonnan megválasztott városi képviselő és a nyolc új virilista ellessék attól a jogától, hogy a város legfontosabb bizottságában helyet foglaljon? Miért fosztassék meg negyvennégy városi képviselő annak lehetőségétől, hogy a polgárság érdekeit a közigazgatási bizottságban is képviselje?

Ehhez a közgyűlés nem járulhat hozzá, ez nem lenne méltó azokhoz, akiknek mandátuma most lejár és mintegy előre utját akarják állani az utánuk jövők érvényesülésének.

Lehet segíteni a bajon egy régebbi indítvány felélesztésével. Évekkel ezelőtt kimondotta a törvényhatóság Barabás Béla indítványára, hogy a bizottságok megalakítása céljából január másodikán tartsa közgyűléseit. Ezt egy ideig gyakorolta a törvényhatóság, de felhagyott vele utóbb. Miért? Nem tudjuk. Ime most eklatánsan bebizonyul, hogy egészen helyenvaló az az indítvány, mert sok kellemetlenségnek lehet elejét venni általa. Mint értesülünk, a polgármesteri előterjesztés tárgyalása ellen indítványt fognak beadni a közgyűléshez.

Öngyilkos vadászszázadosné.

— Megölte a gyerekeit. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Bécs, december 10.

Bécs városában tegnap titokzatos családi tragédia történt. Egy viruló szép fiatal asszony, egy vadászszázados felesége rejtélyes körülmények között eddig még ki nem derített okból megölte két kis gyermekét, azután véget vetett a saját életének is. Általános a bidelem, hogy a fiatalasszonyon pillanatnyi elmezavar vett erőt, ennek azonban ellene mond az a körülmény, hogy a gyászos tragédiát szinte tervszerűen készítette elő, akkor, amikor az ura távol volt hazulról. A császárváros előkelő körében mindenütt ismert és kedvelt család tragédiája most egyedül a beszéd tárgyán és a részt teljes melegeivel fordulnak a szerencsétlen férj felé, akinek rövid néhány óra alatt egész boldog családi élete szűdött össze.

A hármastragédiáról a következőkben számolunk be:

A császárváros előkelő köreit szomorú szenzáció foglalkoztatja. Egy Bécsben állomásozó dúsgazdag százados felesége ma reggel megölte két gyermekét, azután szíven lötte magát. *Mindhárman azonnal meghaltak.* A rendőrség titkolja a család nevét és csak annyit árul el, hogy az asszony pillanatnyi elmezavarban követte el a rémes tettet. *Stuckart* rendőrtanácsos, aki a vizsgálatot vezeti ezeket mondotta egy újságíróknak:

A neveket kötelező diszkrecióval titokban tartjuk. A századosné ismert kedvelt alakja volt a legelőkelőbb társaságoknak. Érthető, hogy nem dobjuk ki a nevét a nyilvánosságra. A szörnyű gyilkosságot a szerencsétlen asszony elmezavarban követte el. Ezt a vizsgálat során minden kétséget kizáró vallomások igazolták. Férje nem tud semmit a dolgról. Csak ma érkezik haza. A rendőrség senkinek sem ad az esetről felvilágosítást. Az áldozatokat nem fogják felboncolni. A századosné a gyilkosságot férje szolgálati revolverével követte el.

A rendőrség titkolozása ellenére a lapoknak sikerült a következő részleteket megtudni:

— A szerencsétlen uriasasszony egy vadászszázados felesége, aki *Popp* Károlynak hívják és a bécsi 17. vadászszázalóiról szolgál. A százados családjával a *Stumpergasse* 7. sz. első emeletén lakik egy hatszobás lakásban. Kilenc évvel ezelőtt nősült és azóta boldog családi életet élt nejevel. A házasságból két gyermek született egy fiú és egy leány. Tegnapelőtt a százados hivatalos kiküldetésben Linzbe utazott, ahonnan ma kellett volna visszatérnie. Ugy látszik Poppné ezt az alkalmat akarta felhasználni. Már tegnap este hét óra körül bezárkózott hálószobájába és a szokás ellenére magához vette gyermekeit is, a hatéves *Frigyest* és a négy éves *Babettel*. A gyermekeknek, akik valóságos imádják anyjukat, nagy örömet szerzett ez az elhagyás. A kisleány kacagva mondta a szobaleánynak, aki rendszeresen velük hál:

— Tilly heute wirst du allein schlafen. (Tilda ma egyedül fogsz aludni).

A századosné ma reggel korán felkelt. Még hét óra sem volt, már kiment a konyhába és a szakácsnét elküldte a vásárosarnokba, a szobaleányt pedig egy csomó megbizással a fűszerüzletbe menesztette. Egyideig még rendelkezett, aztán bevonult a hálószobába, ahol a gyerekek még aludtak. Fél kilenc felé a házfelügyelőné három revolverlövést hallott az emeletről. Felrohant a századosnéhoz. A hálószoba ajtaja be volt zárva. Az egyik lakóval

naki feküdt az ajónak és kiemelték. Rémes látvány tárult eléjük. A századosné fehér menyasszonyi ruhában, átlótt szívvel véresen feküdt az ágyak előtt a parketten. A fején mirtuzkoszoru volt. — A gyermekek hálóingben élettelenül heverték az ágyban. A kis fiúnak a halántéka volt átlóve, a kis Babettának pedig a száját roncsolta szét a gyilkos golyó. A házfelügyelő rögtön értesítette a rendőrséget és orvost hivatott, aki azonban már csak a beállt halált konstataálta. A századosné semmiféle levelet vagy irást nem hagyott hátra, amelyből tettének okaira következtetni lehetne.

A tiltott operációk.

— Bűn, amely — nem bűn. —

*

A képviselőház mai ülésén is szóba került az, hogy a közelmúlt napokban a *Omge* nagy harcba keveredett a közegészségügyi Tanácsossal; amaz Apponyi grófot, emez Taufer tanárt küldte csatásorba; amaz a Törvényt hitva segítségül, emez az Életet. Folyt pedig a harc a körül, hogy az *Omge* a Törvényt szeretne lehetetlenné tenni mindent, ami a népszaportat korlátozná, míg a közegészségügyi Tanács az Élettel kívánja bizonyítani, hogy éppen a korlátozó módokat kell tökéletesíteni. Még szóltak a harci riadók, mikor sok ezer, valóban megtörtént, de ki nem derített eset mellett, gyanuba fogtak egy orvost, mert állítólag elkövetett valamit, a mi még ma a tiltott események közé tartozik. Igaz-e, nem-e a vád, majd kiderül, de hogy a nyomozási tulbuszosság hova vezet, bizonyítja az, hogy a nyomozást vezető, bűnjelként kobozta el az orvos műszereit. Pedig hát alighanem furesább és gyanusabb lett volna, ha az orvos műszerekrényében kaptafa-mintákat, vagy kalapformákat talál a tulbuszgó rendőrség. Nagyon kétséges, hogy a lefoglalt műszerek elég támpontot fognak e nyújtani a bűntény kiderítésére. Mert nagyon sok esetben nem derül ki. Pedig — hogy egy kis tulzással éljek — olyan gyakori, mint réten a fűszál. A törvény ide vonatkozó rendelkezései olyan súlyos börtön, esetleg fegyház büntetést szabnak ki, úgy az aktív, mint a passzív szereplőre, hogy a büntetéstől való félelem igen sok módot talált ki ennek az eltitkolására. Az idevágó események elkövetésében egy nagyon erős tényező játszna a Sántát: az Élet. Az Élet sarkalja eme bűncselekmény elkövetésére; illetve arra, hogy azt mások által elkövetessék.

A közvetlen indító okok: Anyagi viszonyok, egészségi viszonyok, társadalmi élet, szegény.

Minden családfő tisztában van azzal, hogy anyagi viszonyai szerint hány egyént bír úgy felnevelni, hogy azokat a társadalomba „betolva”, azok ne egészen ennek rovására éljenek. Képzelnék el a meghatározott jövedelemmel bíró szülők lelkiállapotát akkor, mikor azt látják, hogy az egyre szaporodó családtagok nélkülözésnek néznek elébe; apa, anya nem képes gyermekének a megfelelő nevelést megadni; rémképet látnak, hogy gyermekeik elszállanak. Tehát inkább pusztuljon el, mielőtt — szerintük — élni kezdett. És bűnbe esnek...

Egészségi viszonyok alatt nem értem itt azon eseteket, mikor az anya részéről súlyos megbetegedések fognak fent, mert ilyenkor a véghez vitt beavatkozás ma sem bűntény; hanem értem azokat a — bár nem súlyos — idegmegebetegedéseket, melyek földulják a családok nyugalalmát, melyek pokellá változtatják a

legideálisabb házaseletet is. Férj és feleség heteken át remegésben élnek; a családi élet vig-ságát lehangoltság, szomorúság váltja fel. Sokat tudnánk erről — mi házi orvosok — mesélni, csak töfünk kérne egyszer tanácsot a Törvény. Végre aztán annyira megy es az elkeseredett állapot, hogy az okozatot — a kórossal határos depressiót — úgy szüntetik meg, hogy eltávolítják az okot. És bűnbe esnek...

Társadalmi élet! A nő a társadalmi élet minden megnyilvánulásától kiakarja venni a részét. Mi férfiak ma már kénytelenek vagyunk elismerni, hogy a nő is gondolkozik, nemcsak a „csepegő eres” mértéke szerint, hanem nagyon sokszor tultesz rajtunk. A többszöri anyaság, a sok gyermek nevelése béklyókat ver társadalmi életére, mely béklyók alól pedig már emancipálva tudja magát. Küzd benne az élni-akarás: az Élet és végre bűnbe esik.

Szegény! Bűn a szülője, bűn idézi elő; szinte természetes, hogy bűnös uton szabadul meg tőle. Ezt az egyet a törvény is figyelembe veszi és enyhébben bünteti; de mégis bünteti.

Az elmondott subjektív okokat a törvénykönyv nem respektálja és büntet. Szigorúan büntet, bár ritkán kerül rá alkalom, mert eltitkolják ugy, hogy kideríteni nem bírják. Egész Magyarországon egy-egy évben a magzatelhajtásért perbe fogatott száma 150—200 és ezek közül is alig 30—40% ra lehet a bűncselekmény rábizonyítani. Pedig hát szeretnék egy-egy keresettebb bábaasszonyt négy szemközt megkérdezni — akár itt Aradon is — hogy mi a véleménye az előbbi számada okról? Nagyon nevetne.

Az orvos nagyon gyakran van olyan helyzetben, hogy ilyen „aius” beavatkozások utókövetkezményeit kezelheti. Az orvost a titoktartás esküje köti: fel nem jelentheti. Hogy ez a titoktartásbeli kötelezettség mennyire terjed ki, mutatja az az esetem, mikor egy látellelet adtam át a bíróságnak egy kezelésem alatt állott súlyos testi sértésről és bár a látellelet már bíróság kezébe volt, azt nem vették figyelembe, mert a sértült engem utólag titoktartásra kötelezett.

Egyes esetek azonban mégis kiderülnek, ha a beavatkozást nagyobb betegségek vagy halál követik, avagy rálesés, félrevezetés, véletlen folyton tudódik ki. De ezek is olyan okok, melyek sokakat visszatartanak, de igen kevésbé a bábaasszonyokat, kik olyan nemtorődomséggel, minden habozás nélkül avatkoznak be, hogy szinte csudálatos, hogy nap-nap után nem kerülnek perbe.

A végeredmény kétségtelenül az, hogy a meglevő szigorú törvény a törvénytiszteletet tanúsító orvosokat vissza tudja tartani a beavatkozástól és így a teret átveszik azok, kiknek működése sokkal veszedelmesebb. Míg ez a törvény érvényben van, csak jámbor óhajként állíthatjuk oda, hogy vajjon eljön-e az az idő, amikor hozzáérő orvosoknak törvényileg megengedtetik, hogy a fent vázolt okokat mérlegelve maguk végezhessek el, amit ugy is elvégeznek mások és nem a tisztátalanság okozta ezer veszedelmeken keresztül, hanem emberileg elképzelhető bizonyossággal.

Az *Omge* és a Közegészségügyi Tanács harca csak tartson tovább. Ki tudja nem lesz-e valamikor ennek az eredménye a Btk. 285. §-nak a revíziója?

Mann Adolf dr.,
képesített törvénytisztviselő orvos.

Szinügyerek kóruson.

A szegedi szinügyi bizottságban azt indítványozták, hogy a tagok menjenek a vidéki városokba fellépező körutra.

Ma a legboldogabb lények
A szegedi szinügyerek
Büszkén verdesik a mellük
Nem lelik sehol a helyük,
Dicstől ragyognak az arcok
És torkuk imígyen harsog:
„Megjött az új korszak végre,
Nem nézünk mi nőre: vénre
Utáljuk a ródót, ráncot
Csinalunk új reneszáncot,
Szinpadra csak azok lépnek,
Akik ifjak, üdék, szépek.“

Megjósolhatjuk előre,
E kísérlet igen dőre
Eredményre nem vezethet
Bármily ügyesek lehetnek.
Szerezhetnek szép szubrettet
Bájos naivát nem is egyet.
Üde, kedves komikánét,
Gyönyörködik, aki ránéz
Vigjátéki kicsi szendét,
Rögtön feleségül vennéd:
De ifju szép karhölgyeket
Tudom sehohsem lelhetnek.

Meggyilkolt és kirabolt vállalkozó.

— Kiderült büntett. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 10.

Arad közelében izgalmas rablógyilkosságról hullott le ma a titkot takaró fátyol, amely mögött véres büntény rejtőzött. A marosillyei járásban megölték és kirabolták Adler Antal batrinai nagyvállalkozót.

Adler Antal a környéki erdőségek nagy részét megvásárolta és munkásaival állandóan kivágatta a fákat. A több száz munkást hetenként szokta kifizetni a szomszédok közvéleményén maga is megjelent a szombati fizetésekénél. A pénzt maga szokta elvinni a kifizetési helyekre. A csandörök nem egyszer figyelmeztették Adlert, hogy ne járjon egyedül a magános erdőkben, mert ha a munkások pénzt éreznek nála, bizonyosan megtámadják.

— Ne féltessenek engem, — szokta mondani a nagy erejű ember — elbáncok én a jó vasbotommal ötven paraszttal is.

Egy hónappal ezelőtt ismét eltávozott Adler batrinai lakásáról. Sok pénzt vitt magával, hogy a grohoti erdő részében lévő Roskány községben a fizetéseket teljesítse. Adler azonban nem érkezett meg a jelzett helyre. De haza se ment. Mindenfelé kerestették, de nem akadtak nyomára. Már mindenki úgy tekintette, hogy megöklött, arra nem is gondolhattak, hogy megölték, mert akkor valami nyoma maradt volna a gyilkosságnak.

Ma délelőtt két dobrói csandör cirkált az erdőben és feltűnt nekik, hogy három kutya egy nagy fa odújából futott ki véres szájjal. Odamentek és rémülettel látták, hogy a fadoban egy oszlásnak indult holttest hever, amelynek keze, lába hiányzik. A zsebében talált iratokból megállapították, hogy a halott Adler Antal, akit megfojthattak egy hónappal ezelőtt. A nyakán vastag kötél volt. A zsebében egy fillért se találtak, holott amikor elment tizenhatezer koronát vitt magával a munkások kifizetésére.

Az oszlásnak indult holttestet Batrinába vitték és a csandörök a legszélesebb körű nyomozást indították meg a titokzatos rablógyilkosság tettesének kiderítésére.

A képviselőház munkarendje.

— Botrányok az osztrák parlamentben. —

Tisza István levele. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 10.

Az indemnitás vitája ma véget ért a képviselőházban s hétfőn Khuen-Héderváry reflektál a Házban elhangzott beszédekre. Az ellenzék azt hiesztelte, hogy a kormány szájkosár javaslatot tervez, s így akarja a költségvetést még január elseje előtt elfogadtatni. Mondanunk se kell, hogy ez nem igaz. Ezt a kormány ma megcáfolta. Az ellenzék egyébként harcra készül a bankjavaslat ellen is.

Mai hireink ezek:

A Ház munkaprogramja.

Budapestről jelentik: Az indemnitási javaslat részletes vitája, amely hétfőn kezdődik, alig tart majd két-három napig. Azután a szerb szerződést és az Adria-javaslatot veszik elő. Altalában azt hiszik, hogy a bankjavaslat szerdán vagy csütörtökön kerül szövegre. Az ellenzék hír szerint a bankjavaslat bizottsági tárgyalását obstrukciós vitával nem akarja elhuzni. Erejét a Házban lefolytatandó vitára tartogatja. Holnap délelőtt miniszteri tanácskozás lesz. Ekkor fog a kormány határozni a parlament további munkarendjéről és a bankkérdésben elfoglalandó taktikáról. Hogy a kormány minő magatartást fog tanusítani a bankügyben, erre nézve többféle verzió kering. Az egyik szerint a kormány a tervezett nagy vitával szemben passzív álláspontot foglal el, semmiféle rendkívüli intézkedést tenni nem szándékozik. Egy másik hír szerint a bankvita első napjai után az ülések idejéig egy órával meghosszabbítják az elnök szigorúan ügyelni fog, hogy a szónokok ne térjenek el a tárgytól. Beszélnek még más rendszabályokról, mint a klotür és a házszabályrevízió, de ezeket a hieszteléseket a kormányhoz igen közel álló körökben a leghatározottabban megcáfolják.

Tisza István és a kereskedők.

Bein Simon eperjesi fűszer- és csemegekereskedő megírta Tisza Istvánnak, hogy mint régi hiva, féjdalmasan veszi tudomásul állásfoglalását az ismeretes 31. ik szakasz dolgában. Erre a levélre az akkor Kolozsvárott betegen fekvő államférfiu Bethlen Pálné grófnő által a következőkben felelt Bein Simonnak:

Kolozsvár, nov. 25. 1910.

Igen tisztelt Uram! Folyó hó 20-án kelt szives sorait csak ma kaptam meg, a midőn a perrendtartási törvény 31. szakasza benső örömmre békés megegyezés útján már megoldott. Ami az én egyéni nézetemet illeti, annak röviden összefoglalt indokait az „Az Ujság“ mai számában olvashatja. Igen sajnálom, ha az a kereskedői körök nagy részének helyesléseivel nem találkozik, de ha egyáltalán érek valamit a közügyek számára, azt csak annak köszönhetem, hogy minden körülmények között, a pillanat minden áramlatával szemben, há maradtam meggyőződésemmel. Különben is a szives serain átvonuló elkeseredés csak akkor

lett volna indokolva, ha követeléseik behajtására kényszerült kereskedőket más, jogukat kereső honpolgárokkal szemben, hátrányosabb helyzetbe kívántam volna juttatni, holott így csak egy, a jogegyenlőségbe ütköző előjog korlátozásáról volt szó, a mely sehol a világon nincs meg a nélkül, hogy az a kereskedőket védtelenekké tenné rossz fizető vásárlóikkal szemben.

Ismétlem különben, hogy a dolog békés elintézésének én örülök a legjobban és ha Isten éltet, lesz még alkalmam bizonyítani, hogy talán jobban szívesem fekszik a magyar kereskedés föllendülése, mint azoknak, a kik a kereskedők elégtelenségének és bizalmatlanságának felköltésére minden alkalmat megragadnak.

A szives soraiban nyilvánult rokonszenvért és bizalomért hálás köszönetet mond szíves tisztelettelje

Tisza István,
néviró gr. Bethlen Pálné.

A bankjavaslat tárgyalása.

Budapestről jelentik: A pénzügyi bíróság ma folytatta a bankjavaslatok tárgyalását. Apponyi Albert gróf Tisza István gróf tegnapi beszédével foglalkozik. Helyesli Tisza azon kijelentését, hogy közgazdasági kérdéseket nem szabad politikai szempontból tárgyalni. Az önálló magyar bankot sokkal kedvezőbbnek és egészségesebbnek tartja a nemzeti fejlődésre nézve, mint a közös bankot. Nem fogadja el a javaslatot.

Bat'hyány Tivadar elítélte a kormány eljárását, hogy a javaslatot ily későn terjesztette be, mikor már kifogytak az időből. A javaslatot nem fogadja el.

Holló Lajos is az önálló bank mellett tartott beszédet. A javaslatot ő se fogadja el.

Barkóczyt elejtették?

Egy fővárosi estilap írja: Feltétlenül megbízható forrásból jelenthetjük, hogy gróf Zichy János kultuszminiszter már teljesen elejtette Barkóczy Sándor tanácsost, a kultuszminiszterium legexponáltabb faktorát. Barkóczy az Apponyi-éra alatt nőtt nagyra. Tanárok kinevezésénél, áthelyezésénél, a vallásalap kezelésénél az egyetemi katedrák betöltésénél, egész tanügyi és kulturális életünkben Barkóczy keze teljes szabadsággal szolgált a klerikalizmus és állása megdönthetetlennek látszott. Ezernyi sérelemnek ő volt a forrása. Barkóczy legközelebb menni fog. Mikor Balogh Jenő államtitkár fogadta a nála tisztelgő tanárok küldöttségét és legtöbb kívánságuk teljesítését megígérte, az ilyen fontos és nagyjelentőségű tárgyalásnál Barkóczy már nem is volt jelen, pedig az egész ügy elintézése leginkább reá tartozik. Maga a miniszter politikai körökben jelentette, hogy Barkóczyt legközelebb menesztik. Kiveszik a hatalmat kezéből. Hogy ez áthelyezéssel, vagy mi más módon fog történni, azt még nem árulta el a miniszter.

Lemond az osztrák kormány?

Bécsből jelentik: Ma a Reichsrathban botrányok voltak. A képviselők durván szidalmazták egymást. A lengyelek mindenáron meg akarják bukztatni Bilinszky pénzügyminisztert, Bienert kormányelnök erre kijelentette, hogy Bilinszkyvel szolidáris és vele együtt hajlandó lemondani.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt kelyákkal: Muzsikusa leány, operett. Este: A balga szűz, színmű. C) bérlet.

Hétfő: Sasfiók, színmű. A) bérlet. Kedd: Balkáni hercegnő, operett. B) bérlet.

Szerda: Luxenburg grófja, operett. C) bérlet.

Csütörtök: Karenin Anna, dráma. Góth-pár vendégjátéka. A) bérletszűnet.

Péntek: Baccarat, dráma. Góth-pár vendégjátéka. B) bérletszűnet.

Szombat: Ingóvány, színmű. Góth-pár vendégjátéka. C) bérletszűnet.

Vasárnap: Este: Egy test, egy lélek, dráma. Bemutató előadás. Góth-pár vendégjátéka. A) bérletszűnet.

Hétfő: Egy test, egy lélek, dráma. (Góthékkal.)

Kedd: Egy test, egy lélek, dráma. (Góthékkal.)

A harmadik Kőlcsey-zsur.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

A Kőlcsey-egyesület ma délután öt órakor tartotta harmadik művészeti zsurját a városháza közgyűlési termében. A zsur kitűnően sikerült, a műsor iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult különösen a hölgyközönség részéről, amely nemcsak a termet, hanem a karzatokat is megtöltötte.

A műsor első számául *Tabakovics György* dr. a modern francia lírikusokról tartott előadást. Bevezetőül utalt a francia klasszicizmusra, amelyből a XIX. században Hugó romantikus iskolája sarjadt ki. Ebből a romantikus irányból fejlődött ki a parnaszista iskola, amelynek két legkiválóbb vezéralakját és a francia irodalomnak is két kiváló képviselőjét előadó Coppéet és Sully Proudhome ot hosszabbban méltatta. Szemelvényeket olvas fel a két költő verseiből és ezek nyomán állapítja meg egyéniségüket. Ismertette Baudelairet és Verlainet, akik a dekadens illetőleg szimbolista irányzatnak voltak a megalapítói. Behatóan foglalkozott az előadó a szimbolista irányzat legkiválóbb képviselőjének Maeterlincknek írói munkásságával. Az egy óra hosszúságú előadást a közönség hatalmas tapsal honorálta.

Utána *Faragó Rezső*, kiváló kollégánk olvasott fel Tolstojról. A felolvasás, amelyet Faragó elősorban a hölgyközönségnek szánt, könnyed, ötletekkel átszőtt és mindvégig érdekes formában méltatta Tolstoj irodalmi munkásságát és filozófiai tételeit. Beszélt a tolstojanus iskola híveiről és kereste a kapcsolatot Tolstoj filozófiai tételei és a mai élet között. Az élvezetes felolvasást a közönség nagy tetszéssel fogadta és a felolvasást lelkesen megtapsolta.

Nagy sikert ért el *Juhász Ferenc* is Tolstoj Elek „A Kurgán és Ének az igazságról” című költemények elszavalásával.

Huszár Károly az aradi Nemzeti Színház törekvő fiatal tagja *Csányi Mátyás* kitűnő karmester zongorakiséréte mellett néhány finom műdalt énekelt, köztük Csányi két Heine költeményre írt szép dalát. A közönség, különösen a fiatal hölgyek rendkívül nagy elismeréssel adóztak Csányinak és Huszárnak, aki művészeti énekével meg is érdemelte a kapott tapsot.

* A Góth-pár Aradon. Néhány nap múlva kezd meg Aradon vendégszereplését a Góth-pár. A kiváló művészpár kilenc estén produkálja magát az aradi publikum előtt, amely mindig hálással tapsolt játékaiknak. A vendégművészek közreműködésével kerül vasárnap bemutatásra *Kóbor Tamás*, *Egy test egy lélek* című nagyhatású drámája is, melyet alig néhány hete mutattak be Budapesten a Magyar Szin-

házban. — A Góth-pár előadásaira jegyek már szerdán reggel kaphatók. A bérlet jegyeit a színházi pénztár kedd délutánig tartja fenn.

* A bérletkhoz. Tisztelettel felkérem a mélyen tisztelt bérletközönséget, hogy a december 1-én esedékessé vált bérlet II-ik részletet a színházi pénztárba befizetni sziveskedjék. Teljes tisztelettel Gonda László pénztáros.

* Kell-e a kulturpalota? Keserves és fárasztó helyiség keresés után önkénytelenül is az a kérdés hagyja el azok ajkát, akik most azon fáradoznak, hogy az aradi közönségnek valóságos művészeti szenzációval szolgáljanak. Az Aradi Képző és Iparművészeti társulat vezetősége olyan óriási érdeklődéssel találkozott a fővárosi művészvilág részéről, de meg az aradi és aradmegyei festők is annyi alkotással vesznek részt a tárlaton, hogy emberfeletti gondot és majdnem megoldhatatlan problémát szült a gazdag anyag kellő elhelyezése. A Weitzer János-utcai polgári fiúiskola termei is szűkeknek bizonyulnak és a rajzteremre az iskolának egész december 21-ikéig szüksége van. A tárlat rendezősége nem akarja összezsúfolni és egymás tetejére halmozni a sok művészeti alkotást, hanem az a célja, hogy a képek elhelyezésénél a művészeti megítélés szempontjai érvényesülhessenek. Ez ekből most azzal a gondlattal foglalkozik az egyesület vezetősége vajjon ne helyezze-e a megnyitás napját a december 18-23 közti idő valamelyik olyan napjára, melyen már a rajzterem is rendelkezésre áll. Arad nyomoruságos viszonyainak a művész nevelés és képvásárisra íme ilyen károsan hatnak és azok, akik felelősek a város kultur életének irányításáért helyesen cselekednek, ha ezt a mizériát a kulturpalota megrekedt építési kérdésének sürgős megoldásával megszüntetik. A tárlat megnyitását követő valamelyik napon egy újabb művészeti esemény fog kellemes órát szerezni az aradi közönségnek. Lejön Aradra *Kacziány Ödön* festőművész és felolvasást tart a magyar festők érdekes életéből.

* Clemenceau volt miniszterelnök drámájának bemutatója. Párisból jelentik: A Theatre Porte Saint-Martin tegnap este mutatta be Clemenceau volt miniszterelnök „Le voile du Bonheur”, a Szerenese fátyla című darabját. Az érdekes darabhoz *Faure Gábor*, a köztársaság volt elnökének fia írt hatásos zenét. Az egykori miniszterelnök maga vezette a próbákat és a rendezés minden részletét ő dolgozta ki. Az utolsó próbán megjelent *Picard* tábornok, továbbá a diplomáciai kar igen sok tagja és csatlakozva azon az elevevényen, amellyel a szerző darabjának előadását dirigálta. A bölcséleti tartalmu darab nagyon tetszett a közönségnek és a világhírű államférfiu sokszor jelent meg a függöny előtt. A darab kínai miliőben játszik.

* A „Aradi Filharmonia Egyesület” a cs. és kir. 83. gyalogezred zenekarával kiegészített nagyzenekara *Zellner Sándor* karnagy vezetésével, december 11-én vasárnap d. u. 5 órakor a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében rendezendő második bérleti hangversenyét rendezte. Műsora a következő: Thomas: Nyitány a „Mignon” c. operához. Mozart: Juppiter szimfónia C dur Op. 551. I. Allegro vivace II. Andante contabile III. Menuetto: Allegretto. IV. Allegro molto. Finale. a) Drigo: Szerenád a „Les millions d'Arlequin” c. suiteből b) Mascagni: Külföldi tánc (Danza esotica). Nowowiejski: Praetorianus-induló a „Quo vadis” c. oratoriumából Op. 30. A hangverseny pont 5 órakor kezdődik és az egyes számok alatt az ajtók zárva maradnak. A hölgyek csak kalap nélkül foglalják el helyüket. Ez ekből, hogy a kalapok által feszélyezett halgatóság részéről semmi panasz fel ne merüljön, ezuton is felkéri a bizottság az igen tisztelt hölgyközönséget a kalapok mellőzésére. Az érdeklődést egyrészt a filharmonikusok törekvéseinek elisme-

rése folytán, másrészt az e szezonban ritkán hallható hangversenyek csekély száma miatt is oly nagy, hogy a jobb helyek már nagyobbára elkelttek. Különösen sok előjegyzés érkezett vidékről, a karácsonyi vásár alkalmából Aradra tóduló vendégek részéről. A harmadik bérleti hangverseny 1911. február hó 5-én lesz. Jegyek 6, 5, 4, 3 és 2 korona árban előjegyezhetők Scherhag és Fia női kézimunkakereskedésében Andrassy-tér, Hermann palota.

* Növendék hangverseny. Szalai Aranka ismert nevű zongora és ének tanárnő, növendékei egyrészével január 15-én hangversenyt rendez a „Fehér Kereszt” nagytermében, melynek fényes sikeréhez előreláthatólag is, óriási reményeket fűzhetünk, tekintve, hogy nemcsak mint pedagógus, hanem mint művésznő is eddig már szép eredményeket mutatott fel.

* Parasztecsület. Verga színművét, mely Mascagni világhírű operája révén rövid idő alatt az egész világot bejárta, most még népszerűbbé fogja tenni az a gyönyörű mozgókép felvétel, amelyet az *Uránia* színház holnapról kezdve műsorára tűzött. A kép maga egyike a legújabb kinematográfia remekének, s értékét emeli az, hogy a hatásos színművet Páris legjobb színészeinek előadásában mutatja be. A darab tartalmát következőkben ismertetjük:

Lola, Turrido jegyese, míg vőlegénye katonáskodik, feleségül megy Alfiohoz. Midőn Turido visszatér és megtudja menyasszonya hűtlenségét, vigasztalannal szenved és csak anyja hosszas rábeszélésére határozza el magát arra, hogy feleségül vegye Santuzzát. Lola lelket e eselöket látára emésztő féltékenység fogja el és minden erejével arra törekszik, hogy Santuzzától elcsábítsa egykori szerelmest. Ez a gánosvetés sikerül is a forróvérű asszonynak és Turido, aki még mindig szereti Lolát, mihamar annak hálójába kerül. A viszony nem maradhat soká titokban a férj előtt és épen Santuzza az, aki egy önfelédtt pillanatban elárulja Alfionak, hogy az asszony Turrido kedvese. A szicíliai erkölcs nem tűri ezt az árulást és borzalmas elégtételt követel. A két rivális közül egyiknek pusztulnia kell. Az alkalom nem késik soká Midőn az ellenfelek találkoznak, kitör a háborúság és Alfio beleharap Turrido fülébe, jelölül annak, hogy a párbaj órája elérkezett. A két szicíliai kihuzza övből kését és elszánt, vad erővel egymásra tör. A szerencse Alfionak kedvez és a boldogtalan Turido elkeseredett ellenfelének halálos döfése alatt összerokad. Zokogva borulnak az áldozat tetemére szerencsétlen hozzátartozói és görcsösen siratják a délcég férfit. A parasztesületnek elégtételt adott, de nyomában sötétben kísért az elhagyatottság réme két hideg tűzhely boldogtalan légkörében. 241

* Harc a szegedi színház körül. Néhány hónap óta különös hadakozás folyik a szegedi színház körül. A színügyi bizottság tagjai folytonosan támadják a színigazgatót és amint az alábbiakból is kitűnik, a legkiméletlenebb eszközöktől se riad vissza némely tulbuzgó színügyér, aki szabad óráiban vagy ügyvéd, vagy kötélgyári igazgató és hasonló prózai foglalkozásu ur. A színügyi bizottság tegnapi ülésén *Almási Endre* bemutatta a jövő évi szintársulat névsorát, amelyben *Felhő Rózi* már nem szerepel. A betervezés után nagy vita kezdődött.

Wimmer Fülöp kötélgyári igazgató hosszabb beszédében foglalkozik azokkal a sérelmekkel, amelyek a társulat régi elsőrangú erőit és ezzel a szegedi közönséget is érték. Amikor annak idején *Almási* olyan könnyű szízzel megkapta a színházat, ígérte, hogy a társulatot ugyanolyan magas nivón fogja megtartani, amelyen akkor volt és ezt azáltal is biztosítja, hogy a régi kedvenceket, akik a vidéki színházak legjobb erői, itt tartja. És most mit látunk? *Almási* ur könnyelműen elhagyta menüi épan azokat, akik a társulat díszjei voltak. Előáll itt nekünk egy csomó névvel, de ezek között az emberek között alig olyan, aki eddig elsőrangú vidéki társulatnál működött. Az igazgató ur fehér lapot kapott Szeged városától, annyira bízunk benne. Nem ismerem az új tagokat, de mindenesetre aggaszt az, hogy majd mind kisebb társulatoktól jönnek hozzánk.

Becsey Károly dr: Indítványozom, hogy a bizottság vegye tudomásul az igazgató bejelentését és a maga kebeléből két tagot küldjön ki,

akik érdeklődjenek az új tagok képességei iránt és ha kell, utazzanak az illető városokba és nézzenek meg egy-egy előadást.

Almási Endre: Az új társulat megszerzésénél enzim tisztán művészi szempontok vezéreltek. Hogy nem garaszkodtam, arra bizonyíték az, hogy jövőre harminckétezer koronával több lesz a kiadásom, mint az idén.

Wimmer Fülöp: Semmiestre se járulok hozzá Becsey indítványához, hogy vegyük tudomásul az új társulat néveorának bejelentését. Sőt kérem, hogy tiltakozásomat a jegyzőkönyvben is megörökítsék. Továbbá kérem a bizottságot, ktlője ki Szmolány Nándort és Csernovics Agenort, hogy az új tagok szerződését figyelmesen nézzék át, mert tisztázni szeretném azt, tényleg harminckétezer koronával több kiadása lesz-e az igazgató urnak jövőre, vagy sem. Nekem ugyanis eddig az volt a nézetem, hogy a régi erőket spórolási szempontból hagyta elmenni Almási ur. Ha az ellenkezőről gyűzne meg hivatalos adatokkal, nagyon megnyugtató.

A bizottság hozzájárult Wimmer Fülöp indítványához.

* Új szenzációk az Apolló-színházban. A közönség érdeklődése az Apolló színház iránt napról napra intenzívebben nyilvánul meg. A színház igazgatósága igyekezik is a közönség jó indulatú támogatását mindenben ki is érdemelni. Hogy az Apolló színház vezetősége hálás akar lenni a közönségnek, azt bizonyítja már az az is, hogy a színház egy heti fennállása alatt háromszor adott új műsort és két ízben adott elő egy kiváló Uránia darabot. Vasárnap új műsor lesz és hétfőn már ismét új műsorral kedveskedik az Apolló-színház a közönségnek. Vasárnap például bemutatja a kerül egy kép, mindenki arról fog beszélni Aradon: *Halászek mulatsága*, ez a címe a csodálatos mozgóképnek, mely a legfrissebb újdonság és a kinematográfia szédítő fejlődésének nagy-szerű dokumentuma. A vasárnapi műsor kiváló száma Virágvarázslat, egy szenzációs színes mesekép, továbbá Mórle már dolgozik című kacagtató bohózat. Hétfőn ismét teljesen új műsor, melynek legkiválóbb száma *Parhé Freres* világhírű párisi filmgyáros *Mozgóképek új-ság* című nagyszabású darabja, mely a világ aktuális eseményeit mozgóképekben mutatja be. A vasárnapi előadások délután 3 órakor kezdődnek. 4458

A trónörökös nyugdíjaztat.

— Tömeges változás a tábornoki karban.

— Katonai tanácskozás Bécsben. —

— Bécsi tudósítónktól. —

Arad, december 10.

A közeli napokban a király elnöklésével és Ferenc Ferdinánd trónörökös részvételével a hadügyminiszter, a két honvédelmi miniszter, a hadseregfelügyelők, a vezérkar főnöke, a különböző fegyvernemek felügyelői közös katonai tanácskozást tartanak, amelyen a magasabb parancsnoki állásokban beálló változásokat tárgyalják. A trónörökös ismét nagyarányú tábornok nyugdíjazást tervez és a vezető állásokba fiatal erőket óhajt helyeztetni.

Nyugalomba küldik minden esőfolt dacára Bécsben katonai kormányzóját Varesanin tábornokot és vezérkari főnöke Lipocsk Antal is elhagyja állását és dandárparancsnok lesz. Legutóbb értesülés szerint Varesanin utódjául Aufenberg Mórle tábornok van kiszemelve, akit már Schönsch utódjául is emlegettek.

A tizenhat hadtestparancsnok közül 1908 óta kilencet távolított el helyéről a trónörökös és jövő évre is egy egész sor hadtestparancsnok, így Wersbach, Rummer, Gundernak és Fanta továbbá Koller prágai, valamint Schemma innsbrucki hadtestparancsnokok nyugalomba vonulnak a helyükre Hornig, Rupprecht, Hertstein, Leitner báró, Giesl és Böhm Ermoli altábornokok vannak kiszemelve.

A hadügyminiszteriumban is jelen es szenzációs változások lesznek. Shemua Balázs altábornok osztályfőnök hadtestparancsnok lesz és helyébe Kaszmarek Hermann linzi hadtestparancsnok lép, a kinek állásába, mint

már magirtuk, József Ferdinánd főherceg vezérőrnagyot nevezi ki a király. Hoffmann Péter vezérőrnagy, a hadügyminiszterium első osztályának főnöke állását elcseréli dandárparancsnoksággal és utódjául Dichtl Jenő ezredes, a 72. gyalogezred parancsnoka van kiszemelve.

A vezérkarban is több változás lesz. A temesvári 7. hadtest vezérkari főnöke Goiginger Lajos ezredes, aki a macedóniai nemzetközi csendőrség élén állott, a boszniai katonai kormányzó vezérkari főnökéül van kiszemelve. Továbbá Grubits Milán ezredes, a raguzai 16. hadtest vezérkari főnöke a pozsonyi 72. gyalogezred parancsnokságát veszi át. Vézül a gráci 3. hadtest vezérkari főnöke Scotti Károly ezredes dandárnokká lép elő és a pólai tengeri kikötő vezérkari főnöke Greiner Leó ezredes veszi át hivatalát.

Hauser Károlyné ünneplése.

— Felruházott szegénytanulók. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 10.

A város társadalmi meleg ünneplésben részesítette özv. Hauser Károlyné ezredesné, az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület elnöknőjét abból az alkalomból, hogy a jótékonyág gyakorlása körül szerzett érdemeit Ófelsége az Erzsébet-rend adományozásával méltányolta. Évtizedeken keresztül kifejtett önzetlen, nemes munkásságával érdemelte ki Hauser ezredesné a mai ünnepeltetését és ezer és ezer felszegélyezett szegénysorsu gyermek igaz hálájának és végtelen szeretetének megnyilatkozása volt az a magasabb pec, mikor a legfelsőbb elismerés külső formáját, az Erzsébet-rend keresztjét átadták legméltóbb tulajdonosának.

Hauser ezredesné nemes munkája közben érte az ünnepeltetés. Ma délután osztotta ki a vezetése alatt álló egyesület a szegénysorsu tanulók között a téli ruhákat és cipőket s ugyanakkor nyújtotta át Kádas Kálmán városi főjegyző Varjassy Lajos polgármester megbízásából Hauser ezredesnének az Erzsébet-rend keresztjét.

Délután három órakor az egyesület védasszonyai, tagjai, a vendégek és a testületek képviselői nagyszámban gyülekeztek a Keszinty-utcai fiúiskola dísztermében. A megjelent ur-asszonyok és urleányok közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Fábró Sándoré és leánya Nóra, Tisec Mórle, Gyulányi Rezsóné, Reicher Károlyné, Hegedüs Lászlóné, báró Bánhidy Antalné és leánya Stefánia, Varjassy Árpádó, özv. Purgly Lajosné, Steiner Jakabné, Szabó Béláné, Lueztig Árminné, özv. Hudetz Ferencné, özv. Haasz Sándorné, Robitzek Ágostonné, Walder Gyuláné, özv. Vásárhelyi Lászlóné, Réthy Manci, Keresztos Gyuláné, Kristyóri Jánosné, Kristyóri Sándorné, Kiss Kálmáné, Verzar Erzsé, Szentiványi Anna, Sárka Irma, Szentiványi Stefánia, Szentiványi Sándorné, Dániel Kamilla, Laczay Böske, Heinrich Sándorné, Haslinger Böske, Kövér Béláné, gróf Porcia Lajosné, Fábrián Margit, Gellényi Ernőné, Lészay Sándorné, Dániel Ilonka, Probst Böske, Fekete Béláné, Simó Károlyné és leányai Ilonka és Lili, Pretner Etelka, Róka Józsefné, Soór Lajosné, Velosov Gázáné, Szalay Antalné és leánya, Almásy Pálné és leánya Vilma, Fischer Irén, Steiner Etelka, Timáry Aranka, Czeiller Gizella, Schweffer Ilonka, Geller N. né, Terényi Etelka és mások.

A megye képviselőjében Dálnoky Nagy Lajos alispán, a város képviselőjében pedig Kádas Kálmán főjegyző, helyettes polgármester jelent meg. Három óra után mintegy négyezer apró gyermek bevonult a terembe a tanítóik és tanítónők vezetése mellett elhelyezkedtek.

Az egyesület védasszonyai vezették be a terembe az ünnepeltet, Hauser ezredesné, a kinek megjelenésekor percekig tartó éljenzés hangzott fel. A csönd helyreállításával Kádas

Kálmán főjegyző a következő szavakat intézte Hauser ezredesnéhez:

— Méltóságos asszonyom! Arad sz. kir. város közönsége, az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület tagjai és városunk mind n. emberbarátja nevében az igazi tisztelet és nagyrabecsnélés érzetével köszöntöm Méltóságodat azon kiváló alkalomból, hogy Méltóságod évtizedeken át teljesített nemes munkája dicsőségesen uralkodó Királyunk Ófelsége által is illo jutalomban részesítettett. Ha valaki, úgy Méltóságod két évtizeden át teljesített sikereiben gazdag munkásságával, valóban érdemessé tette magát a legfelsőbb királyi kegy elnyerésére. Mi, akik közvetlen szemtanúi vagyunk annak a nemes buzgalomnak és önzetlen tevékenységnek, amelyet Méltóságod páratlan buzgalommal, kitartással és önfeláldozással városunk szegényei javára kifejtett: mi tudja igazán méltányolni a királyi kitüntetésnek méltóságoddal szemben való jelentőségét. Méltóságodnak a mások érdekében é. javára irányuló áldásos élete példaképpen állhat minden igaz ember előtt. A hosszú és sikeres munka jutalmazását látjuk valamennyien a Méltóságodat ért királyi kitüntetésben. Midőn megdicsőült felejtethetlen királynénkról elcsevezett, "Erzsébet-rend" jelvényét szerzeném van, Méltóságodnak tisztelettel átnyújtani, — igaz érzéssel kérem a Mindenhatót: engedje meg, hogy Méltóságod a legmagasabb királyi kegynek sokáig örvendhessen. Istennek áldást kísérje továbbra is Méltóságod életé, hogy emberbaráti nemes munkájával ezután is ezer és ezer szenvedő embertársunknak javára lehessen. — Isten éltesse Méltóságodat sokáig.

A beszéd befejeztével Kádas Kálmán főjegyző átnyújtotta Hauser ezredesnének az Erzsébet-rend keresztjét, amelyet az ünnepelt feltűzött. Ezt ismét lelkes éljenzés követte. Lelketemelő látvány volt, mikor a gyermekek kipirult arccal, vékony hangjukon éljenzették jótevőjüket.

A kereszt átnyújtása után Hauser ezredesné szép gondolatokkal megkonstruált beszédben mondott köszönetet.

— Az öröm és a megelégedés tölti el szívemet, — mondotta többek között, — mikor Ófelsége legmagasabb kitüntetésében részesülök, Nagy boldogság fog el, különösen azért, mert boldogult királyném, Magyarország védasszonya, védangyala nevével elkeresztelt rend keresztjét viselhetem. Feladatomnak ezután is igyekezni fogok elegend tenni, de az én munkásságomnak a jövőben is csak úgy lesz eredménye, ha az egyesület védasszonyai a múltban kifejtett tevékenységükkel a jövőben is támogatni fognak. Amikor erre felkérem az egyesület védasszonyait, hálásan köszönöm Kádas főjegyző urnak a jelvény átadását. Kísérje isten áldása munkásságunkat! Eljen a király!

Percekig tartó taps és éljenzés sugott fel a teremben.

Kovács Vince kultúrtaácsnok a segélyezett tanulók és az egyesület tagjai nevében mondott magasszárnyalású üdvözlő beszédet, melyben tolmácsolta azokat az elévülhetetlen érdemeket, amelyeket az ünnepelt a szegénytanulók segélyezése körül szerzett több mint két évtizeden keresztül.

Hauser ezredesné előtt ezután az egyesület tagjai és a megjelent vendégek személyesen is jókívánságukat fejezték ki.

Az ünnepség befejezésül kiosztották a gyermekek között a téli ruhákat és a cipőket. Az egyesület mintegy hatszáz szegénysorsu tanulót ruházott fel. A külvárosi iskolákban holnap osztják ki az adományokat.

MULATSÁGOK.

(=) A magántisztviselők és kereskedők egyesülete az aradi nyomdász-szakegyülettel, valamint az aradi ipari munkásság egy részével karöltve, december hó 11-től kezdve minden vasárnap a Fehér Kereszt dísztermében tánc-

estélyeket rendez. A táncestélyek este 8 órakor kezdődnek és 12 órakor végződnek. A belépő-díj férfiaknak 80 fillér, hölgyeknek 60 fillér. Az estélyeken a zenét Gyurkóvics András jóhírű zenekarának egy része szolgáltatja. A rendezőség ez uton is kéri a közönség pártfogását.

(=) Az újévi hangverseny iránt nincs az a nap, hogy ne érdeklődjenek a rendezőségnél, amelyet tudvalevőleg az aradi Nyomdász Szakegyesület és az aradi Gutenberg dalkör rendez. A rendezőség mindent elkövet, hogy az újévi napján rendezendő hangversenyyel egybekötött táncestélyen a résztvevők minél kellemesebben szórakozhassanak; nagy meglepetést tartogat erre a napra, amely felfedhetetlenné teszi az estélyt. Egyben arról értesít a rendezőség, hogy a pályadíjjal kitüntetett meghívót már a jövő hét folyamán szét fogja küldeni.

Apponyi Albert gróf — Amerikában.

Távirati tudósítás.

Arad, december 10.

Apponyi Albert gróf amerikai szereplése élé nap-nap után fokozódó érdeklődéssel tekint az amerikai politikai és tudományos világ. A Civic-Forum legújabbán az Apponyi estét rendező bizottságba bevonta az Egyesült-Államok egyik legelőkelőbb tudományos intézetét, az Academy of Political Science-t is, amely A Barton Hepburn elnököt, a newyorki kereskedelmi kamara elnökét, Nelson W. Aldrich, Julius C. Burrows, Hernando S. Money szenátorokat, William J. Gaynor-t, Newyork város polgármesterét, Nicholas Murray Butlert, a Columbia-University elnökét, Jacob H. Schiffet, a newyorki kereskedelmi kamara elnökét, Henry R. Townet, a newyorki kereskedők szövetségének elnökét, E. W. Kemmerer és J. Laurence egyetemi tanárokat, A. Platt Andrew pénzügyminiszteri államtitkárt, George E. Robertst, a pénzügyi intézet igazgatóját és Edward B. Vreelandot küldte ki a maga kebeléből azzal a megbizással, hogy a Civic Forumnak az Apponyi-estét előkészítő bizottságával karöltve dolgozzanak.

Apponyi gróf eddigi megállapodásuk szerint vagy a Kunard-társaság Liverpoolból január 24-én induló *Mauretania* nevű hajójával, vagy a North German Lloydnak Cherbourg-ból február 1-én induló *Kronprinz Wilhelm* nevű gyorsgőzösével indul titkárával együtt Newyorkba. Apponyi gróf megérkezése után azonnal *Washingtonba* utazik, hogy az idegen fölolvasók szokása szerint William H. Taftnál, az Egyesült-Államok elnökénél tiszteletét tegye. A gróf Washingtonban előreláthatóan 2 napot fog eltölteni. Washingtonból való visszaérkezése után február 9-én tartja meg fölolvasását Newyorkban, a Carnegie Hall dísztermében, amely körülbelül hatezer ember befogadására alkalmas. A Civic Forum Apponyi-estéjén Andrew Carnegie, a jótékonyaságról híres acélkirály fog elnökölni s ő fogja nagyobb beszéd keretében bemutatni Apponyit az amerikai közönségnek. A newyorki fölolvasás után Apponyi a nagyobb amerikai egyetemeken tart majd a Civic Forum rendezésével előadásokat. Fölolvasásainak a tárgya még nincs megállapítva, annyi azonban bizonyos, hogy a híres Harvard-University (Cambridge, Mass.), a hol november elseje és ötödike között Redlich Jakab dr. osztrák tudós tartott öt előadást. Apponyi válaszolni fog azokra a fejtegetésekre, melyeket Redlich dr. az összbírodalmi eszme érdekében mondott. Apponyi gróf az Amerikai Magyar Szövetség meghívására Klivlendbe is elmegy, ahol nagyobb szabású ünnepek keretében fogadják majd a magyarok. Apponyi gróf az Amerikai Magyar Szövetség fölkérésére szövetség érde-

kében fölolvasást is tart és nem lehetetlen, hogy a hivatalos programon kívül még több olyan gyűlésen is résztvesz, a melyet az Amerikai Magyar Szövetség rendez a szövetség érdekében a nagyobb amerikai magyar telepeken.

Apponyi gróft különben fölolvasás tartására fölkérte még a newyorki magyar szabad liceum is. Hogy Apponyi gróf eleget tehet-e a meghívásnak, pusztán attól függ, hogy az alatt a három hét alatt, melyet Amerikában szándékozik eltölteni, lesz-e fizikai ideje arra, hogy a Civic Forum által hivatalosan hirdetett előadásokon kívül még másutt is szerepeljen.

HIREK.

Művészek botránya.

— Konkrét vádak K. Lippich Elek ellen. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 10.

Az a botrány, amely K. Lippich Elek és a művelődésével elégedetlen művészek frakciója között kitört, egyre nagyobb mérvet ölt.

A botrány abból keletkezett, hogy K. Lippichet hívei ünnepelni akarták abból az alkalmából, hogy huszonöt éve áll a kultuszminisztérium művészeti osztályának élén. Az ünnepelés botrányba fulladt, mert a képzőművészek egyesületének jubiláló gyűlésén az elégedetlenek, akik közé a legkitűnőbb képzőművészek tartoznak, szenvedelmes támadásokat intéztek a jubiláns ellen.

K. Lippich Elek a számadásokra levelet intézett, hogy ne általánosságban támadják, hanem hozzanak fel ellene konkrét vádakot és ő lehetővé fogja nekik tenni, hogy azokat a törvény előtt is bizonyíthassák.

A felszólításra néhány művész gunyos hangú levélben válaszolt, míg Zala és Róna szobrászművészek tényleg konkrét vádakkal léptek elő. Azt írták K. Lippichről nyílt levélben, hogy egyes művészeket kiuzsoráz, másokat minden indok nélkül előnyökhöz juttat, s az állami művásárlásoknál is folytonosan inkorrektégeket követ el.

A felszólító levélre ma Kernstock Károly a kiváló művész is válaszol, és pedig a következő nyílt levélben:

Méltóságos K. Lippich Elek miniszteri tanácsos urnak Budapest.

Lapokból olvasom nyergesujfalusi magányomban, hogy pesti postáját nem továbbítják, hogy Ön, tanácsos ur, hozzám is intézett nyomonzó levelet. Hozzászóltam, hogy minden levélre válaszoljak s így éri Önt is ez a tisztesség. Ön ellen nagy elvi kifogásaimat évek óta mindenütt s legutóbb is kétszáz művészársam előtt hangoztattam. Nem kis panamákkal, de sokkal nagyobb jelentőségű elvi bűnökkel vádoltam Önt. Ön a magyar állam exposituraja s mint ilyennek legnagyobb bűne a magyar művészek tervszerű lealázása: — újabb nyilatkozata is bizonyítja. Vádoltam rossz művészpolitikával is: — a nagy elkeseredés igazolja. Nyergesujfalu, 1910. december hó 8 án. Kernstock Károly.

A levelek vétele után K. Lippich Elek a kultuszminiszter elé terjesztette az ügyet. A kultuszminiszter K. Lippich kérelmére megadta a felhatalmazást, hogy vádlói ellen sajtóperit indíthasson.

— Udvari tanácsosság. A hivatalos lap közli, hogy a király Stromszky Sándornak, a magyar Semens-Schuckert művek villamossági részvénytársaság vezérigazgatójának a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

— Udvari vadászatok Kisjenőn. József királyi herceg december 4 én kezdődőleg öt napos vadászatot rendez kisjenői birtokán. A vadászaton a házigazdán és Augustus főhercegnőn kívül résztvesznek: Frigyes kir. herceg, Koburg Ferdinánd herceg, G. Örgy bajor herceg, Weinkheim László gróf képviselő és a főúri társaságnak még tizenegy tagja.

— Női küldöttség miniszterelnöknél. *Budapestről* jelentik: A magyarországi női egyesületek szövetségének husz tagu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt Khuen gróf miniszterelnöknél. A küldöttség szónoka memorandumot nyújtott át a miniszterelnöknek, amelyben a munkaszünetek szombat déltől hétfő reggelig való kiérjesztését kéri a korosmákra és pálinkamérésekre vonatkozólag is. Jászai Mari a deputáció vezetője meghatározott szavakkal illusztrálta a fővárosban az alkohol rettenetes pusztításait s közben maga is annyira megindult, hogy könnyekre fakadt és beszédét nem tudta folytatni. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy meg tudja érteni az alkohol rombolása miatt a küldöttség szónokában keletkezett meghatottságot, megköszönte a nőegyletek fáradozását és megígérte, hogy a kormány a legnagyobb jóindulattal fog a kérdéssel foglalkozni.

— Rohonyi államtitkár fölolvasása. *Budapestről* jelentik: Rohonyi Gyula államtitkár ma este a Belvárosi Polgári Kör helyiségében fölolvasást tartott „Finn-ugor, vagy török-tatár származás-e a magyar?” címmel. Az államtitkár értekezésében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az ural altaji nyelvcsaládnak a finn-ugor és török-tatár csoportján kívül volt egy harmadik nyelvcsoportha is, amelynek ma már egyetlen képviselője a magyar. — A fölolvasás után bankett volt, amelyen Khuen miniszterelnök is beszédet mondott. Örömmel gondolok — utyromond — azokra az időkre, amikor pártokra osztottunk ugyan, de születést, rangot nem néztünk, csak érdemet és tehetséget. Utóbbi időben változtak a viszonyok, nem becsülik az érdemet és tekintélyt. Vissza kell tehát állítani a tekintélyeket, akik nemcsak a hasa javát szolgálják és példát adnak az ifjuságnak.

— Szemere Miklós múkincesei. *Bécsből* jelentik: Szemere Miklós múkincesinek árverésénél a mai második napon is nagy és előkelő közönség jelent meg a Dorotheumban. A ma eladott tárgyak a következők: egy selyem-szőnyeg 650 korona, egy régi olasz mester hagedű 1702-ből 250 korona, két fali szekrény 1000 korona, egy asztal XIV. Lajos korabeli stílusban, amely Grassalkovich-Eszterházy hercegnőé volt 4000 korona, egy nagy íróasztal, amely Pottenegg gróf tulajdona volt 3200 korona. Az árverést hétfőn folytatják s a bronz és vas tárgyak, fegyverek, miniatűrök, aquarellek és rajzok kerülnek eladásra.

— Az Aradi Nemzeti Munkapárt aradi körében folyó hó 12-én, hétfőn és folytatólag 13-án kedden este 6 órakor, a folyó hó 14-iki (szerdai) városi közgyűlés tárgysorozataról előértekezlet lesz, amelyre a kör összes tagjai, valamint más érdeklődők ezuton hivatauk meg.

— Bankfiók Csermőn. A Borosjenői Takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy tekintettel arra, hogy csermői nagykiérjedésű vidékének még oly pénzügyi intézete nincsen, mely hitelét méltányosan kielégíteni, ott fiókot nyit, amely rövidesen meg is kezd működését. A bankfiók a banküzlet minden ágát fogja kultiválni.

— Házasság. *Sabestvén* Imre magyar államvasuti mérnök e hó 10-én kötött házasságot Ciffra Irma kisasszonnyal, özv. Ciffra Gézáé született Gáspár Etelka leányával.

E hó 8-án vezette oltár elé az aradi ág. ev. templomban *Gulácsi* Ilonkát *Mamuzsich* József dr. szabadkai ügyvéd. Tanúk voltak: Peits István és Törley Bilint szabadkai nagybirtokosok.

— Földrengés Szegeden. Szegedről jelentik a földrengést jelző állomás ma délelőlt 10 óra 51 perckor északnyugatról délkelet felé haladó földrengést jelzett, amely két percig tartott.

— Hová lett a libamáj? Ilyenkor karácsony táján holmi jóféle „hazival” kolbással, hurkával, baromfival és egyéb jókkal szoktak kedveskedni egymásnak a rokonok, jóbarátok. A kedveskedésnél azonban az idén eddig ismeretlen tettesek is közbejársanak, még pedig nem a legszeretettel reméltebb módon, szerkesztőségünk napról napra leveleket kap, amelyben olvasóink panaszkodnak, hogy az Aradról küldött élelmiszeres postacsomagokat utközben valaki megdézsmálja. Ma is előadta egy előfizetőnk, hogy egy koppasztott hizott nyers libát küldött Budapestre egyik rokonának. A rokon a libát megkapta és levélben meg is köszönte. De mekkora volt a meglepetése a liba küldőjének, mikor a köszönőlevelet elolvasta. A rokonok azt írták, hogy köszönik az ajándékot, de kár, hogy a liba belső részét is nem küldték el, mert ők nagyon szeretik a libamájat. Ugylátszik azonban, hogy a postacsomagok szállítói között is van valami derék inyenc, aki — szintén szereti a libamájat.

— A megszőktetett ezredesné. Egy budapesti magán-detektívhez a minap beállított egy őszbevegült, katonás tartású ur és érdekes megbízást adott neki. Elmondta, hogy ő W. orosz ezredes és hogy megszőkött feleségét keresi.

— Az orosz-japán háborúban, — folytatta az ezredes — a port-arturi helyőrségben szolgáltam. Nem tartoztam a kombattáns sereghez. A többi közt én gondoskodtam a tisztikar élelmészéről. A városban nagyon sok idegen kalandor, férfi és hölgy időzött akkortájt, köztük volt egy magyar pincér is, akit később mert rimánkodott nekem, alkalmaztam is étel-hordónak. Azt azonban meg kell adni, hogy esinos fiú volt. Csak annyit tudok, hogy Jánosnak hívták. Nem nyujtom a dolgot. A háboru után vizsgálati fogságba kerültem, mert a raktárakban nagy hiányt italtak. Két évig voltam fogságban, azután k szabadultam. Csak ekkor értesültem róla, hogy megszőkött a feleségem a bizonyos Jánossal. Azóta folyton keresem őket. Már voltam Amerikában is, mert megtudtam, hogy Port-Arturból Szan-Franciskóba mentek. Ott kinyomozták Pinkertonék, hogy Newyorkba vándoroltak, majd, hogy Európába hajóztak. Most itt vagyok.

— Vissza akarja venni a feleségét? — kérdezte a privátdetektív.

— Isten ments.

— Boszút akar állani a pincéren?

— Esem ágában sincs.

— Hát akkor miért üldözi őket?

— Megmondom. A feleségem időközben örökölt néhány százezer rubelt, én pedig tönkrementem. Érti? Az asszony semmit sem tud az örökségről. Mi fogjuk értesíteni, azután kijelentjük hogy beleegyezünk a válásba száz-ezer rubelért. A privátdetektív nem lepte meg ez az erkölcsi fölfogás, hanem megígérte, hogy mindent el fog követni a szökevények buvóhelyének kiderítésére. Az ezredes elmondta még, hogy a szerelmes pár abból élt Amerikában, amit a férfi keresett s azért valószínű, hogy ha Magyarországon van, most is pincéreskedik valahol. A privátdetektív hozzátett a nyomozáshoz s fölkereste az összes elhelyező intézetek. Egyik helyen megtudta, hogy egy Amerikából visszatért pincér Szilágyosomlyóra szerződött el hónapokkal ezelőtt. Akkoriban ez az ember a Klauzál-utca 16. számú házában lakott egy szöke nővel. Ott is tudakozódott és azt a fölvilágosítást kapta, hogy csakugyan Szilágyosomlyóra utaztak. A privátdetektív maga utazott Szilágyosomlyóra és rátalált az amerikai pincér gazdájára, aki elmondta, hogy alkalmazottja már hetekkel ezelőtt eltávozott tőle és állítólag Bihar megyébe költözködött. A privátdetektív a bihari városokban és községekben keresteti a pincért és kedvesét. Az ezredes egyelőre Pétervárra utazott, de azonnal Budapestre jön, amint táviratot kap, hogy megkerültek a szökevények.

— Eljegyzés Szihelszky József, a „Békésmegyei Közlöny” kiadójának és csabai nyomdátulajdonosnak leányát, Micikét eljegyezte Ragetthy János, békési gyógyszerész.

— A vajda nyilatkozata. Tudvalevő, hogy amikor a Kossuth-pénzek állítólagos eltűnéséről szóló szenzációt a minap világgá röpitette egy német lap, akkor Eötvös Károly nem volt Budapesten. Már pedig őt érdekelhetette leginkább ez az ügy, mivel a vajdát gyanúsították meg azzal, hogy a szent célra adott ezreket elharácsolta. Eötvös Károly a cikk megjelenésekor vidéken volt disznótornon. A mikor hazajött, Perl Soma dr., a vajda régi barátja kiméletesen akarta őt értesíteni a botránnyról és azt akarta, hogy Eötvös gyorsan megírja cáfoló nyilatkozatát. Perl Soma dr. magából kikelve sietett be Eötvös Károlyhoz. A vajda a kanapén ült, Nem is engedte hogy szóhoz jusson:

— No, Soma öcsém, mi ujság? Azaz hogy bizony rosszul tetted Soma öcsém, hogy nem jöttél el. Olyan disznótorn volt, hogy csak úgy ropogott. Az úgy volt Soma öcsém, hogy az esperesünk jubilált és jött vele tizenkilenc pap. Hogy tizenkilenc pap mit tud összeokoskodni, hát az egy embernek éppen elég. Hát másnapra az esperes megint eljött.

— De Károly bátyám, itt egy nagy ügy van...

— Hát akkor csináltuk a disznótorn. De milyen disznó volt az. Milyen kolbász, hurka, meg mi kerül abból, milyen hasaalja szalonna, ebbe a szalonnába benne van a foghagyma szelleme. Mert a disznónak, öcsém, az a természete, hogy a füle hegyétől a farka végéig mindene élvezhető. Hiszen majd eszünk még belőle, vacsorázunk egyet belőle, majd eöskertjük hozzá ezt meg azt, tán Bogdányi öcsémet is megaláljuk, ámbár ilyenkor mindig elutazik, valami zsidó betegsége lehet, hogy se a szalonnát nem eszi, se a bort nem issza.

— Károly bátyám nem olvas lapokat?

— Nem én. De tán olvastam is.

— Amiatt jöttem, hogy nyilatkozni kéne.

— Miért a Soma öcsém? Mi közöm nekem ahhoz. Csak tán nem bajlódok amiatt, hogy mit ír egy krájcáros nimet

— De a többi nagy magyar lapok is átvették.

— Átvették? Hát az az ó dolguk.

— Aztán a Neue Freie Presse is átvette.

— A Neue Freie Presse? Hát olvasod azt te Soma öcsém. Én nem olvasom. Szentgyörgyön se olvassák, Kőrösön se, Kecskeméten se. Bánom is én, hogy mit ír.

Perl Soma fokozni akarta az érdeklődést:

— Az olasz lapok is irnak róla.

— Az olasz lapok — feleli a vajda — a taliánok. Mi közöm nekem ahhoz. Sose megyek én Taliánországba. Egyszer voltam, de többet nem megyek. Nem eszem én azt a száraz levest. Tudod, mi az a száraz leves? Az makaroni, leöntve paradicsomlével. Bessenyei Ferkó az többször volt Olaszországban. Ő bement egy osztériába és evett tengeri halat. Ott mindjárt kiadta. Másnap már nem ment osztériába, hanem rendes vendéglőbe ment. Ott nem evett tengeri halat, hanem a mellette levő asztalnál evett egy másik ember. Ferkó csak nézte, de már ettől a nézéstől is kiadta. Harmadnap se osztériába nem ment, se vendéglőbe nem ment, se nem evett tengeri halat, se nem látott mást enni és mégis kiadta. Hát nem magyar embernek való az az Olaszország, bánom is én, mit irnak.

Vagy másfél óráig diskurálgatott efféle és minden más dologokról a vajda, amíg annyira lehetett vinni, hogy megígerte, hogy megcsinálja a nyilatkozatot.

— Hanem előbb lenyugszom egy kicsit. Majd öt órára meglesz.

A vajda lefeküdt. Ot óraker, megint elment Perl Soma. Egy betű se volt a nyilatkozatból.

— Megint ez a kergetés! — szólott rá Perl Somára. — Nem írok semmit. Nem az én dolgom. Az én pénzem volt, miért irjak?

Nagy kapacitálásra úgy hat óra tájban mégis elkészült a nyilatkozat.

— Na, itt van Soma öcsém. De aztán majd írok róla bővebben úgy három hónap alatt.

— Nem lesz egy kicsit hosszú idő ez? — kockáztatta a kérdést Perl Soma.

— Hosszu, akinek hosszú — felelte a vajda. — Nekem nem hosszú. De én akkor írok, amikor én akarok, nem amikor ők akarják.

— Öngyilkos cselédeány. Czako Ilonka aradi 16 éves cselédeány elhagyta a szolgálati helyét, megszökött a gardájától. A kihágási bíró rendőrral vitette vissza a leányt, aki azonban nem szerette a helyét. Újhol megszökött és ma délután marólugot ivott. Su'yos sérülésekkel szállották a kórházba.

— Kibicpénz — jótékonyesíra. Budapestről írják: A Vigszínház-kávéházban a déli feketénél napról-napra egy kedélyes tarokk-parti gyűlés össze, melynek tagjai Tapolczai Dezsőnek, a Vigszínház művészenek, kezdeményezésére jótékonycélokra gyűjtést indítottak. Kimondották, hogy mindenki, aki partijukat kibicelni akarja, 10 fillért köteles fizetni, maguk a tarokkisták pedig önmagukat arra kötelezték, hogy a játék folyama alatt tett „vastagabb” kiszólásaikért 20 fillért fizetnek. A gyűjtésnek igen szép eredménye lett, amennyiben október elejétől a mai napig 345 korona gyűlt egybe. Ebből a tagok 5 szegény gyermek felruházására 150 koronát juttattak, 45 koronát időközben osztottak ki szegényeknek, míg a fennmaradt 150 koronát az Ingyenkényér, fele részben az Igyen tej Intézménynek adták.

— A kipróbált barátság. Egy unatkozó, gazdag budai ember a napokban elgondolkozott azon, hogy számtalan kedves és szeretetreméltó jóbarátja közül, hány maradna hű és szeretetreméltó hozzá akkor is, ha hirtelen elvesztené a vagyonát és kis segítségért rájuk szorúlna. Rokoni örökösei nem lévén, azon is sokat töprengett, hogy kire hagyja majd a vagyonát, ha egy szép napon eljön az utolsó órája. Ravasz tervet eszelt tehát ki, hogy megtudja, kik és hányan vannak azok az önzetlen és jó barátok. Összeírta mintegy százötven gazdag és előkelő barátjának a nevét és mindegyiknek küldött egy szomorú levelet, amelyben elmondja, hogy a tőzsdén minden vagyonát elvesztette és arra kéri a régi barátság címén, küldene neki ezer koronát. Majd nemsokára megfized. Mikor a leveleket feladta, kaján mosolylyal várta a válaszokat. A százötven közül nyolcvan nem is válaszolt. Utvenöt végtelenül sajnálta, hogy nincsen jobban a helyzetbe, stb., . . . tizenegyet későbbre ígértek neki támogatást „szerény tehetőségükhöz” mértén, míg négyen szó nélkül elküldték az ezer-ezer koronát Természetesen ezt azonnal visszaküldte nekik az „elzsegyenedt” barát. A négy közül, akik elküldték a pénzt, kettő dús gazdag volt, kettő pedig nagy szerencséjével játszott az utóbbi időben. Volt azonban az elutasító barátok között is harminchét, akik dús gazdag emberek, és akik „a rossz időkre” való hivatkozással tagadták meg a kölcsönt.

— Dr. Kunze, németországi egészségügyi tanácsos a következőket írja: Asszonyoknak, akik évek óta nehéz székelésben szenvednek naponta kétszer: reggel és este körülbelül 1/2 boros pohárnyi természetes Ferencz József-keserű vizet rendelék. A hatás kitűnő. Minden alkalommal az étvágy is nagyobbodik, ami minden egyes esetben a közérzés általános javulásával van kapcsolatban. — Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. 2581—II.

— Birtokcsere. Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltások történtek: Ambrus Péter eladja az aradi B. Határ-u. 9—10. sz. házakat 5700 koronáért ó. v. Nanási Károlynak. — Battyányi Mihály és tulajdonos társai eladják az aradi Virág utca 5. sz. házat 3600 koronáért R. th Izidor és nejének. — Répassy Pál és neje eladják az aradi Beresényi Miklós-utca 10. és 12. sz. házat 25000 koronáért Aradváros közönségének. — Vikória Takarékos Hitelintézet r. t. eladja az aradi Beresényi Miklós utca 32. sz. házat 15000 koronáért Mészáros István és nejének. — Szalay István és neje eladják az aradi Fejze utca 6. sz. házat 16100 koronáért Gyenes Lajosnének. — Nedeikó János és neje eladják az aradi Görbe-utca 8. sz. házat 3000 koronáért Csépay Istvánnak. — Ziegeldrom Arnold eladja az aradi Kapa utca 31. sz. házat 5000 koronáért Palfy József és nejének.

— Katonazenó. Ma este a Fehérkereszt szálloda télikerijében a helybeli 33. gyalogrezred zenekara válogatott műsorral Zeller Sándor karmester személyes vezetésével hangversenyt rendez.

— Olvasóink figyelmét felhívjuk ezennel John gőzmozogéparlap mellékletünkre, amely gépek ma már közhasználatba mentek át és majdnem nélkülözhetetlenek minden háztartásban, mert gyors és olcsó munkájuk által háziasszonyok közkincsévé váltak. Beszerezhető a kórártárnál Kovács Soma és Társánál Arad. 4549

Köszönetnyilvánítások. Méltóságos végvári Neuman Dániel udvari tanácsos ur, iskolánk mindenkori pártfogója, az aradi isr. el. fiúiskola szegény tanulói részére 91 korona 74 fill. ára tanácskönyveket adományozott. Ezen újabb nagylelkű adományaért ez uton is hálás köszönetet mond **Kemény Miksa** igazgató.

Az aradi isr. népkönyha számára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Éles Arminné 50 kg. lencse, 25 csomag paszternák és 25 csomag sárga répa. Éles Gézáné 100 fej káposzta, 50 kg. hagyma és 25 kg. bab. Spitéler Rudolf 320 adag kenyert. Végvári Neuman Dániel és neje 50 kor. Goldschmidt Sándorné, Bing Vilmos, Leopold Zaigmond és neje 20—20 kor. Dr. Tisch Mórné, Lásztig Andor, dr. Hecht Arnoldné, Schulhof Károlyné, Hegyi Albertné 10—10 kor. Rauber Emilné 5 kor. és öz. dr. Rosenberg Sándorné 4 koronát adományozott, mely könyörületes adományokért ezuton mond hálás köszönetet: az **elnökség**. A védasszonyi tisztet a jövő héten Funkelstein Józsefné, öz. Roth Bernátné és dr. Schuster Henrikné urnók töltik be.

Az aradi isr. jótékony egyesület felhívására újabban a következő adományok érkeztek be: Weisz Márkusné 50 kor. Freud Fülöp, Goldschmidt Mihály, Steinhans Reicher Amália, Herzl Bernát, végvári Neuman Dániel 20—20 kor. Tenner József, Weisz Dávid, Havas Sándor, Blau Lipótné, dr. Tolnai János, Schreyer Viktor, Deutsch Sándor (Folya), Pollák Vilmos, Anfricht Miksa 10—10 kor. Blau Ferike, Brandeisz Henrik, Berger Albert, Glück Dezső, Kutányi Ferenc, Mayer Samu, Spiegel Lipót, Brass Simon, Assael Adolf 5—5 kor. Gottlieb Adolf, Ditrichstein Mór 3—3 kor. N. N. 2 koronát adományozott. Mindezen szives adományokért hálás köszönetét fejezi ki az **elnökség**.

Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 10-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat köztölteteket jelentették be: **Született:** Tóth József vasúti kocsirendezőnek Ilona nevű leánya. Diós Lajos teherszállító felügyelőnek Lajos nevű fia. Pusztai András napszámosnak Aranka nevű leánya. — **Halálozás nem fordult elő.** — **Házasságok köztöltött:** Tót Béla táviráda felvigyázó Heres Valériával.

— **Eragadtatással szemléli mindenki Weinberger Ferenc** jó hírű ékszerészünk **gyönyörű karácsonyi ujdonságait.** Nagy **brillians-, ékszer és ezüsteneműek** raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. **Mesés olcsó árak.** Telefon 489. 4399

— **A Kínaiak már sokkal előbb ismerték a mi legfontosabb találmányainkat:** papír, porcellán stb., a csillagászat és matematika szintén ősidőktől fogva gondosan ápolt tudomány volt náluk. A mesterséges fogak használata is már évszázadok óta divik, mert a kínai sokat ad rágóeszközre. Hogy fogaink elvesztését elkerüljük, elégséges, ha azokat minden reggel és este egy általánosan bevezetett fogtisztítószerszerrel, amilyen pl. a Sarg-féle Kalodont, mechanikusan megtisztítjuk.

— **Az ügyvédség reformja.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kölcsvár, Bolyai-u 3.) melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelöltek rövid kapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele” c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi. 4479

— **Órák, brillians árak, arany ékszerek, karácsonyi ajándékul,** melyen leszállított árban legolcsóbban Kun József máv. órásnál, Aradon szerezhetők be. 4488

— **Nem frázis, valóság!** Drágaköves aranyékszereket öröksejé karácsonyi ajándéktárgyakat feltűnően mérsékelt árban adok. Készítők észe- reket művészi kivitelben, lelkismeretesen, olcsó árban. Waldmann J. ékszerész, Szabadságtér 14. (Fiume-kávéház mellett) 4359

— **Alkalmi vételek folytán** mindennemű karácsonyi ajándék játéktárgyakat szűk helyiség miatt mesés olcsó árban árusít az Amerikai Versenybazar Weitzer János-utca 8. 4454

— **40-ik Jótékonycélu államsorsjáték** Folyó hó 15-én tartják m. g. Bécsben a polgári jótékony célokra rendezett 40-ik államsorsjáték húzását. A játékterv tartalmaz 20738 nyereményt 620000 korona összegben, közöttük főnyeremények 200000, 50000, 30000 stb. koronával, melyek későbbesen fizettetnek ki. Sorsjegyek 4 koronával a hányótizedekben váltóújszékben stb. kaphatók.

— **Karácsony alkalmára** megérkeztek a legszébb női selyem- és bőrtáskák, utazó készletek, fésű- és manikűr-garnitúrák, szivar-, cigaretta-, vizit- és pénztárcák, legfinomabb francia és angol illatszerek, diszkatetták, pipere- és díszmű árak, játékszerek, babák stb., legnagyobb választékban leszállított árban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon 506.

— **A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp.** (Horgony Pain Expeller) igazi, népszerű háziszseré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszser jó eredménytel alkalmazzatott bedörzsölés-képpen az influenza ellen is és üvegekben: 4 Kor. — 80, Kor. 1.40 és Kor. 2.— a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kenni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 3717

— **Milyen egy karácsonyi tárlat** Olvassa el a közönség Fischer Simon nagyáruháza mai egyoldalas hirdetését, nézze meg magát a tárlatot, s meg fogja érteni a cég jogos önértéket, büszkeségét, amelyet a sikertült munka fölött érez. Hála Istennek, Arad nagyvárosias fogalma mindinkább eltávolodik a vidéki városok öntömjenező frázisaitól és valóságba kap magában a valóságban. Amely város kereskedelme ily alkalmi kiállítást tud produkálni, ahol van hálás és műértő publikum, mely az e fajta törekvéseket jutalmazza, elismeri, ott kibontakoznak a nagyváros igazi, nem mondva c. inált keretei. Ez lelkéltörténet szempontból a legörvendesebb dolog nekünk aradiaknak. 4496

— **Megérkeztek Iványi Menyhért** (Forray-utca) üzletébe a legfinomabb angol és magyar gyártmányú cipő és uridivat különlegességek, melyeket hallatlan olcsó árakért szerezhetjük be. 4397

— **Paratlan a Földes-féle Margit kréme.** A legmagasabb körökben elterjedt készítmény, zirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Kapható mindenütt.

— **Uj táncanfolyam.** Tisztelettel értesítem a mélyen tisztelt szülőket és a tánc kedvelő ifjúságot, hogy táncintézetem ezidei **második táncanfolyamát** p. évi december hó 14-én kezdem, melyre beiratkozásokat minden nap elfogadok az ipartestület dísztermében, a tanórak alatt, vagy lakásomon Bercsényi Miklósné 18. sz. a. Tanórak kereskedők részére hétfőn és szerdán, iparosok részére kedden és pénteken. Szives pártfogást kér továbbra is mély tisztelettel **Deutsch Sándor** ekleveles táncintéző. 4307

— **Meghívó.** Kotányi János paprika-malom tulajdonos, kávé, tea behozatali cég Aradon József főherceg-ut 8 sz, az Arad Csanádi Takarékpénztári palotájában ujjonnan nyitott üzletében szerdán, folyó hó 14-én és a következő két napon délután 2 órától kezdve este 7 óráig ingyen kávé és tea kostolóra a tisztelt közönséget (a gyerekek kizárva) tisztelettel meghívja.

— **Nem okoz gondot, hogy hol vegyünk meg szeretetteinknek a karácsonyi és újévi ajándéktárgyainkat,** mert mindenki tudja, hogy csakis Hirsch Jenő órás és ékszerésznel szerezhetjük be a legizlésebb tárgyakat mesés olcsó árak mellett. 4456

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére.** — **hálaig** — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vajtek és Walsznai. 279

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényeknél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

● Természetes vasmentes savanyúvíz. ●
kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Rudolfskap. 8.

TARKASÁGOK.

(Cseh Ferkó kalandja.) Cseh Ferkó a szimház szimpatikus tenoristája a minap levelet kapott. A levél így hangzott:

— **Imádott művész!** Ha érez hajlandóságot vigasztalást nyújtani egy huszonháromeves molett, szőke, mások által bájosnak mondott özvegynek, aki elragadtatással hallotta önt a „Parasztbeszéd”-ben énekelni, úgy legyen holnap délután öt és hat óra között a régi temető északi kapujánál. Biztosan elvárja: **Bus özvegy.**

Cseh Ferkó ugyan hín ember, de a hínága nem terjed a régi temető északi kapujáig. Ötshatszáz végigolvasta a levelet, aztán melegen gratulált önmagának a hódításhoz és — elfelejtette a dolgot. De tegnap megérkezett a levélnek a párja, melyben a bus özvegy már redukálta kívánságait és az indóház várótermében adott találkát a művésznek. Ez lényegesen változtatott a helyzeten és csak a legszebb reményekkel eltelve ült fel az autbuszra. Kíváncsian kukkant be a városba, melynek egyik padján egy gyászos külsejű, sem szépnek, sem fiatalnak, de még molettnek sem mondható nő várakozott. Csak éppen zajtalanul ellépni készült, amikor a hölgy észrevette és: „drága művészem csakhogy eljött” kiáltással a nyakába vetette magát. Csak ijedtében majd a magas C t vágta ki. Rémülten megsemmisülve várta a történéndőket.

— **Gyerünk drága művész, gyerünk a tempőbe.** Ott boldogult férjem sirjánál peosételjük meg az első esőkkel frigyünket.

Közben Cseh magához tért az első ijedelemből. Kibontakozott az álmolett hölgy karjaiból és ridegen mondta:

— **Kedves nagysád,** semmi kedvem sinez december 8-án este öt és hat óra között a tisztelt halott urak nyugalma megzavarni.

— **Hát akkor hagyjuk a halottakat,** mondta engedékenyen az özvegy. Menjünk talán a Marospartra sétálni.

— **Nem megyek; jelentette ki ridegen Cseh.** A hölgy szeméi szikrázni kezdtek.

— **Hát akkor miért bolondított el engem,** nyomorult csábitó? Miért törte össze a szívemet? Miért jött ki?

— **Csak azért — felelt most már egész hiedegvérrel a tenorista,** mert közölni akartam önnek, hogy nekem feleségem és öt gyermekem van. A feleségem pedig megesküdt, hogy leönti víróllal azt a nőt, aki engem tőle elcsábit, mielőtt a lábnyainkat férjhez adtuk. Méltóztatassék tehát egy kis türelemmel lenni.

— **Hány éves a legidősebb lánya?** — kérdezte az özvegy panaszosan.

— **Tizenkét éves.**
— **Kevés. És hány leánya van?**
— **Mindössze négy.**

— **Sok, — mondta most már határozottan a gyászos nő. — Addig nem várhatok.**

Bucsnat intett a művésznek és megindult a gáji lóvonat felé. Előbb azonban odafordult hozzá.

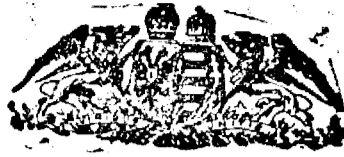
— **Vannak e Huszárnak gyermekei?**
— **Tudtommal nincsenek.**

— **Rendben van,** mondta az özvegy és végérvényesen eltűnt a gáji lógőzős irányában.

(Ha behunyja a szemét.) Egy elkelt aradi tisztviselőnek van egy igen-igen öreg vagyonos

NEUMANN M.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

4284

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe

ARAD.

nagybácsi, akinek a halála elé örvendetes várakozással tekint a család. A bácsi azonban, akihez képest Matuzsálem csak nagyon kiskora fiatalember lehetne, egyáltalán nem mutat hajlandóságot a meghalásra. A tisztviselő ezt minden látogatás után fájó szívvél konstatálja. Egy ilyen látogatás alkalmával történt, hogy a tisztviselő fia, az öt-éves Bandi ezzel a kérdéssel fordult az öreg arhoz:

- Samu bácsi kérem, hunyja be a szemét.
- Miért hunyjam le a szememet? — Csodálkozik a nagybácsi.
- Csak hunyja le.

Megtörténik, Bandi elkezd ugrálni és szin-indián hangok törnek ki a torkán. A nagybácsi ijedten néz fel.

- Mit csinálsz, Bandi?
- Örülök, Samu bácsi. A papa meg a mamuka mindig azt mondják, hogyha a Samu bácsi behunyja a szemét, akkor sok pénzünk lesz.

(Mit kell tudni a lányoknak?) Az üzleti élelmességnek érdekes módját találta ki egy könyvkereskedő, hogy a lányok és serdülő ifjak kíváncsiságából biztosítsa egy könyv kelendőségét. A könyvkereskedő kitett a kirakatba egy vaskos könyvet, amelynek fehér borítékán piros betűk hirdették:

Szenzációs ujdonság!
Mit kell a lányoknak
tudni az esküvő előtt?

Az új könyv nagyon hamar fölkelte az érdeklődést és nemsokára úgy vitték az „érdekes” könyvet, mintha ilyen osztogatták volna. De mily nagy volt a konsternáció, amikor a könyv vásárlói letépték a címszalagot és az első lapon a következőket olvasták:

„A lányoknak az esküvő előtt főzni kell tudni.”

A nagyságos Asszony fehéreneműje

mindig vakító fehér és tartós marad, ha határozottan kívánja, hogy annak mosásához Hattyszappan használta. A Hattyszappan még a legfinomabb szövődéket sem támadja meg, selyemszövetek és színes hímzések színeit élénkebbé, frissebbé ugyyszólván újítja varázslója. Egyedüli különlegesség gyapjú, selyem, csipke és finom fehéreneműk mosásához a Hattyszappan (Sihint szilárd káliszappan).

6635

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

- K. E. Arad. Sorsjegyei nem nyertek.
- B. Átolvassak.
- C-n. Értéktelen munka.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcbőre rózsás, üde, friss, finom, hamvas és diszkrétan matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hites vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált.

A Porcellán-pouder csak „Yes” felirással valódi. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellán-pouder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.— 3.— korona.

Aradon kapható: Háza Neozter, B. Földes Kálmán, Vajtek és Weisz, Kied Béla, Hajós Árpád és Hegedűs Gyula cégnél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj gyár Temesvárott. Örömmel regisztráljuk, hogy Temesvárott „Délmagyarországi Szappangyár részvénytársaság” cég alatt 300.000 korona alaptőkével új gyár alapítása van folyamatban. Az alapítók élén: Adler Endre verseci szőlő- és malomtulajdonos, Buchmann Márton és Béla dettai kereskedők, Dobroszláv Péter dr. ügyvéd, Häuszer János a „Mezőgazdasági Hitelbank r.-t.” vezérigazgatója, Holub Ede szappangyártó, Hauser Rezső vegyészmérnök, Krémer József építész, Müller Péter vegyértisztítóiintézeti tulajdonos, Wieder Gusztáv nagykereskedő állanak. A felhívást 26 alapító bocsátotta ki, kiknek neve és vagyona garancia arra, hogy a részvénytársaság alapítása jó kezükbe került és hogy az feltétlenül egészséges iparvállalat is lesz. A gyár élére: Hauser Rezső okleveles vegyészmérnök kerül, kinek szakképzettsége elsőrangú biztosíték lesz arra, hogy a gyár prosperálni fog és jövedelmező vállalat marad. Az alapítók a részvényláírás felhívásokat e napokban bocsátották ki s mint halljuk, az alapítók egymagukban 200.000 korona részvényt vesznek át. Telbisz Károly polgármester az alapítóknak messze menő subvenciót helyezett kiállításba s így városunkban egy jól fundált, jól jövedelmező gyárral több lesz, mely hivatalosan a külföldi szappanárakat, illatszereket kiszorítani s a honi ipar fellendítését előmozdítani, s egyúttal 30—40 családnak Temesvárott jó existenciát biztosítani. Mindennemű közelebbi felvilágosítást ez ügyben Dobroszláv Péter dr. ügyvéd adhat.

VITA FORRÁS

SOSKÜT VESZÉLY

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek köszvény, hólyag- és vesebetegnek. Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 2925 „CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12. Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon. Kapható minden jobb fűszerárúhelyben és gyógyszerárúhelyben.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 10.

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkészség kielégítő, 26 ezer mm. 5 EMérrrel magasabb.

Arak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 óras sárlat
Buza 1911. áprilisra	11.16—11.16	11.17—11.18
Buza 1911. májusra	11.09—11.10	11.10—11.11
Buza 1911. októberre	10.85—10.86	10.85—10.86
Rozs 1911. áprilisra	7.85—7.86	7.86—7.87
Rozs 1911. októberre	7.84—7.85	7.83—7.83
Tengeri 1911. májusra	5.71—5.72	5.70—5.71
Zab 1911. áprilisra	8.45—8.46	8.45—8.46

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzéke.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Dec. 10.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	9.80—9.90
76	—	—	9.90—10.00
77	—	—	10.00—10.10
78	—	—	10.10—10.20

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	9.70—9.80
Rozs	—	—	6.75—6.85
Árpa	—	—	6.90—6.95
Zab	—	—	6.10—7.20
Tengeri	—	—	7.10—6.20
Tengeri (ül)	—	—	4.45—4.50

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Dec. 10. —

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	111.40
Magyar koronajárdék 4%	—	—	—	92.10
Magyar koronajárdék 3½%	—	—	—	81.—
Magy. földteherm. kötvény 4%	—	—	—	92.75
Horvát-szlavon földteherm. kötv/ny	—	—	—	94.—
Magyar nyeregyorsorjegy kölcsön	—	—	—	227.—
Tiszasszab. és szegedi sorjegy kölcsön	—	—	—	160.—
Osztrák járdék papírban	—	—	—	93.50
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	97.25
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	115.75
Osztrák koronajárdék 4%	—	—	—	93.40
1860. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	172.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	18.80
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	860.75
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	669.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	—	750.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.05
Német birodalmi márka	—	—	—	117.50
London vista	—	—	—	240.22½
Paris vista	—	—	—	95.05
20 márkás arany	—	—	—	28.50

Feladó szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Porosz Kőszén

Koksz Faszén

és aprított Tüzifa

házhöz szállítva!

ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46

Szenzációs ajándékok!

Minden egyes megrendelőnk, aki fényképfelvételeit nálunk eszközli, teljesen ingyen egy díszes Bieder-mayer-szerű naptárt kap ajándékba saját arcképével.

Fattinger
husrostos kutyalepénye.

A legjobb és legégszágesebb étel minden kutyának.

Kapható Aradon az „Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnél”.

Polsterer H. Wr.-Neustadt 24
(Fattinger szabadalmazott husrostos kutyalepényének és baromfitápszerének gyára.)
Óvakodjunk utánzatoktól. 6328

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi december hó 11-én:
Délután 3¹/₂ órákor mérsékelt helyárakkal:

A muzsikusz lány.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Buchbinder Bernát. Fordította: Méray Adolf. Zenéjét szerzette: Jarnó György.

SZEMÉLYEK:

Eszterházy A hercegné	Ladiszlay J. Benkőné.	Elena Brigitta	Zalay Margit H. Fekete E.
A fiatal herceg	Sütő Manó.	Rézi Péter	Diósey Nusi.
Haydn József	Várnay Jenő.	Salamon Vass Jenő.	
Károly	Huszár K.		

Kezdete délután 3 és fél órákor.

Este 7¹/₂ órákor, rendez. helyárakkal

C) bérlet. C) bérlet.

A balga szüz.

Színmű 4 felvonásban. Irtá: Henry Bataille. Fordította: Abrányi Emil. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Amadé herceg	Keszler Ede.	Roux abbé	Várnay Jenő.
A hercegné	Follinusné E.	Ketty	Havy R.
Dianetta	Harmath J.	Herceg titkára	Mazor F.
Gazton	Delli Lajos.	Komornyik	Keller
Armaury	Beregi S.	Előkapus	Szabó Lajos.
Armauryne	Novák Irén.	Szobaleány	Harmath I.

Kezdete este 7 és fél órákor.

URÁNIA
mozgófénykép színház.

Műsor 1910. dec. 11-én, vasárnap:
(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Olasz Schweisl határ. Látványos. — 2. Bukfencvető. Humoros. — 3. Csavargó. Dráma. — 4. Német flótták. Látványos. — 5. Láthatatlan ember. Mulatságos. — 6. Olombányák. Látványos. — 7. Szűk cipő. Humoros. — 8. Para zibecsület. Dráma.

Az előadások tartama 1 és fél óra.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 órákor.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája
„Schild Frères Co” Granges Schweiz.
Aradon csakis
Weinberger Ferenc, Gallert és Fia és Assael H. és Fia
uraknál kaphatók.

Stojkovits és Békés

1645 fotoművészeti szalonja
Arad, Szabadság-tér 16. szám. (Domány-palota.)

1911. január 1. Az Aradi Könyvnyomdászok Szakegyesülete és az Aradi Gutenberg-klub a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez.

APOLLÓ SZÍNHÁZ
az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Műsor: Ma, va-árnap 1910. december 11-én

1. Só termelés. Természet utáni felvétel. — 2. Maxi cipője szék. Kacagató kép. — 3. Spirochaeta Pallida. Earlich tanár mikrobiológus képeiben. Tudományos felvétel. — 4. M. ric már dolgozik. Komikus jelenet. — 5. Halászkor mulatsága. Sport-kép. — 6. Az ártatlan Dráma. — 7. Virágvarázslat. Színes mese — 8. Pali és arája. Bohózat.

Az előadások délután 3 órákor kezdődnek.

Helyárak: I-ső rendű páholy 5 kor., II-od rendű páholy 4 kor. Páholy és I kor. Zárts ék 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fillér.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatar. — Duffet.

Műsor hétfőn, december 12-én.

NYILTTER.

Egy nagy raktárbélyiség kerestetik. Jelentkezni Rauch és Szathmáry cégnél lehet, József főherceg ut 9 szám alatt.

Az előadások d. u. fél 6 órákor kezdődnek.

Az aradi és vidéki iparosok bőripari raktár szövetkezete felszámolás alatt.

1910. december 27-én délután 6 órákor az aradi ipartestület kistermében közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló jelentése a felszámolás eddigi eredményéről.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Egy felszámoló választása.

4557

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg.	...	K 1:35
Portorico 1/2 kg.	...	K 1:50
Cuba 1/2 kg.	...	K 1:60
Arany jáva 1/2 kg.	...	K 1:60

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből

Jé minőségű 1/2 kg.	...	K 1:60
Finom minőségű 1/2 kg.	...	K 1:80
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg.	...	K 2:20

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg.	...	K 2:50
Congó-tea 1/2 kg.	...	K 3:—
Családi keverék 1/2 kg.	...	K 5:—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg.	...	K 6:—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg.	...	K 6:—
Kitűnő teasütemény-keverék 1/2 kg.	...	K 0:75

Rum:

1 liter családi tearum	...	K 1:70
1 liter finom brazíliai rum	...	K 2:20
1 üveg 7/10 liter finom jamaicai rum	...	K 3:30

Vidéki megrendelések utánvétel irakó pontosan eszközöltetnek.

Kotányi János
kávé- és tea-nagykereskedő.
Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,
ARAD,
József főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

Az „Aradi Filharmonia Egyesület”

a cs. és kir. 93. gyalogezred zenekarával kiegészített nagyzenekara által, Zeller Sándor karnagy ur vezetésével, 1910. december 11-én vasárnap d. u. 5 órákor a „Fehér Kereszt” szálloda nagytermében rendezendő

második bérleti hangversenyének

Műsora:

1. Thomas: Nyitány a „Mignon” c. operához.
2. Mozart: Juppiter szimfónia C dur Op. 551.
I. Allegro vivace
II. Andante cantabile
III. Menuetto: Allegretto.
IV. Allegro molto. Finale.
3. a) Drigo: Szerenád a „Les millions d'Arlequin” c. suiteből,
b) Mascagni: Külföldi tánc (Danza esotica.)
4. Nowowiejski: Praetorianus-induló a „Quo vadis” c. oratoriumából Op. 80.

4552

A hangverseny pont 5 órákor kezdődik s az egyes számok alatt az ajtók zárva maradnak. A hölgyek csak kalap nélkül foglalhatják el helyüket. — A harmadik bérleti hangverseny 1911. február 5-én lesz. Jegyek 6, 5, 4, 3 és 2 korona árban előjegyezhetők Scherhag és Fia női kézimunkakereskedésében Andrassy-tér, Hermann palota.

Hölgyeknek

legkellemesebb

karácsonyi meglepetés egy gyönyörű

Kézápoló

készlet **remek** kivitelben.

Gyöngyház, ezüst, teknőc, teknőc-utánzat, csont, cocus és ébenfából 3 K.-tól 70 koronáig minden árban.

Továbbá mint hasznos és igen kedves ajándék egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal.

Legfinomabb francia

Illatszer-

ujdonságok

„dus választékban.”

Rendkívül izléses japán mintájú illatszer

Diszdobozók

(Kazetták.)

2 üveg divatos parfüm, 1 drb. finom szappan és puder tartalommal. 4 koronától : kezdve minden árban. :

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455.

G Kozmetikai Gyógyintézet!

Fennáll 1892 óta.

Főorvos: Dr. Jutassy József,

bőrgyógyász, egészségtan-tanár, az orvosi kozmetika legelő és legrégibb szakorvosa.

Sikereink titka, hogy tudományos alapon működünk.

Szépségrontó bőrbajokat gyorsan és biztosan meggyógyítunk.

Elváltozott arcokat, eltorzult orrokat csinosra formázunk.

Szépítőszereink házilag készülnek és ártalmatlanok.

Szépítő készleteink mindazon szereket tartalmazzák, melyek az illető szépséghibák ellen valók: ezek:

Bőrápoló készlet

szereli a természetből szép, tiszta, normális arc és kéz bőrét konzerválják, **üdítik**; a kényes, száraz, hámlós, durva, érdes, libabőrös, sömörös bőrt **finomítják**, **puhítják**, **simítják**; a petyhüdt bőrt **felfrissítik** s megmentik a további fonyástól; a **ráncokat** eltüntetik. — Teljes készlet 10 kor. Próbakészlet 5 korona.

Bőrgyógyító készlet

a zsíros, fényes, kihévílő, könnyen piroló arcok ápolására (mattá tételére) szolgál; gyógyítja a **bőrkéket** (mitesszer), a **pattanást** (vimmerd), a **bőrritkaeseket** (pórus), a **tulságos issadást**, **vörös kezet**, **vörös orrot**, **fügyél foltokat**. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrkoftató készlet

szereli feltűnés nélkül használható: hófehérré tesz a fakó, sárga vagy barna arcot, a **szeplőt**, **májfoltot** gyökéresen elmulasztják. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Bőrhámlasztó készlet

elmulasztja a **tág bőrpórusokat** a benne ülő évtől edes mitesszerekkel együtt; eltünteti a **pattanások nyomatát**, a **lencsefoltokat** és a kisebb **sebhelyeket** (hümlőhely); **leszedi** a legmakacsabb **szeplőt** és **májfoltot**, a **lángvörös rózsapattanást** és a **kékes horvirágot** is. A bőrhámlasztás körübe ül egy heti szabafogsággal jár, mert nagyon drasztikus. Teljes készlet 10 K. Próbakészlet 5 K.

Hajgyógyító készlet

hajkorpa, hajhullás ellen s a hajnövés erősítésére. Teljes készlet 10 korona. Próbakészlet 5 korona.

Szőrvesztő készlet

a felesleges hajnövés (archajak) gyengítésére és palástolására. Teljes készlet 10 kor. Próbakészlet 5 kor.

Hajfesték.

6585

A hajfestés nagy gondot ad, mert a hajfestékek közt kevés az ártalmatlan és megbízható. Dr. Jutassy főorvosunknak hosszú tapasztalatai alapján végre sikerült olyan hajfestéket elő-eremtenie, mely ez idő szerint a legtekélyesebb: tudnillik csak a haját fogja, a fejbőrt nem, a fehéreműt nem piszkítja, természetes színt ad, mely nem fakul és szín-kben nem jár szik, rendkívül tartós, a kezelés igen egyszerű, idegen segítséget nem igényel és sem a hajnak, sem a fejbőrnek nem áthat. Egy adag Dr. Jutassy-féle **hajfesték** ára használati utasítással 10 korona és kapható a következő szín-árnyalatokban: **arany-sárga, sötét-sárga, világos-barna, gesztenyebarna, fekete.**

Aki a megfelelő készletet nem tudja megválasztani, annak személyesen vagy levélben díjmentesen adunk felvilágosítást.

A Dr. Jutassy-féle készletek és hajfestékek kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában.

FŐRAKTÁR:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4. SZ.

Széküldés utánvétel. — Kérjük pontosan megjelölni, hogy teljes vagy próbakészlet kívánatuk-e, különben teljes készletet küldünk.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szöllősi Zsigmond: A férfi szerelme, Bataille Henry: A balga szüz, Ambrus Zoltán: Kultúra füzértáncsal, Biró Lajos: Férfik, Kálnoki Izidor: Veronikájék szerencséje Farkas Pál: Az utolsó menüett, Szemere György: A Kont-estet, Sas Ede: Küzdelem egy sirért, Leroux G: Az operaház fantomja Szabolcska Mihály: Dalok hazulról, Stocpoole Vere: A csendes mo-csarak, Ady Endre: Sápadt emberek, Malonyai Dezső: Az öreg méltósága, Lőrinczy György: A verdibáli nász, Guthl Soma: A kormánybiztos, Bársony I.: A boszorkány, Herczeg F.: A fehér páva, Szomaházy I.: Hellerné, Havas Iván: A császár obestere, Egy önkéntes naplója II. rész: Az üteg, Pemberton: Fehér falak, Falk Zs: Repülünk, Pröhle V.: Nap-keletről.

Németben: Blumenthal: Eine frauenbeichte, Wlincowstroom: Die Jusel des Friedans, Schmitzler Arthur: Komtesse Muzzi Schaw Bernard: Künstlerliebe, Hermann Georg: Kubinke, Heimbürg: Wa'dblumen, Gersdorf Ada: Ein Fürstentraum, Harder Agnes: Siebenschläfer, Hartwig G: Wär' ich geblieben doch Heimbürg W: Die lustige frau Regine, Rantzau A: Ein unmöglicher Mensch, Reuter Gabriele: Sanfte Herzen: Carla Eden: Die Goldene Brücke, Villingen H: Mutter und Tochter, Skowronnek R.: Schweigen im Walde, Schlicht Freiherr: Leutnant Flirt, Höcker P. O.: Dodi, Lagerlöf S.: Jerusalem, Hoffenthal H.: Lori Graff, Manteuffel U: Erneste, Brachvogel Carry: Der Kampf um den Mann, Berkow Karl: Frauenliebe,

Kölcsönadíj havonként 1 korona 20 fillér vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A vidéki bérlők is a legfröjelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szék

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fill.

Legujabbak: Heideberg: A Jasz — leány. Sas Náci: Letűnt a nap. Hajtsd ide párom a fejedet. Kun M: Pincér fizetek. Weiner: A pesti dubaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Já maga az a Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen... Woulner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rívid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história, Gerő: Nóta a Zsuzsiról. Fráter: Ha meghalok. Huzzad cigány. Tellmann: Tücsök dalok. Granichstaeden: Mein Mann war eine Woche in Paris. Monckton: Züllen, züllen, Zerkovitz: Bukj el szoknya, Grosz Alfréd: A gázlámpa hogyha kigyuladt. Szirmay: Oh borzalom. A mama alszik, A rapport. Zerkovitz: A kávéház márványasztalánál...

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és pa-kereskedőse Aradon.

881

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királyi, hó- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknel, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Használat: Budapest, IV. Ferencz Múzeum-utca 72.
Kétszázad: EPERJES.

Főelárultók Aradon: Dür Gusztáv, a városháza szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle szemelvény-cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. december hó 10.

Keresünk:

Aradra: parasztrófós szakmabeli segédet.

Vidékre: 3 füszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és 2 dívat, 2 vas és füszer, és 4 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Alánlunk:

több irodistanót, 4 füszer, 3 füszer és rövid, 1 vas és füszer, 3 vegyes és 1 női- és férfidivat szakmabeli segédet.

— Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

301

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Karácsonyra

legkülönbözőbb ajándéktárgyat ajánl

Krausz Paulin

könyv- és papirkereskedése.
Imakönyvek

csont, bőr és egyéb kötésben.
Festésre, égetésre és intarzia munkára

alkalmas legkülönbözőbb fatárgyak.

Diszlevélpapír,

mesés művészi kivitelben Klein-féle mintákkal.

Festékkészletek

(nagy olaj festéktartók.)

Diszművek

mélyen leszállított áron.

Mese- és képes könyvek

részben félárban is.

Fénykép- és képes levelezőlap-albumok

plüsch, bőr és egyéb diszes kivitelben.

Társasjátékok

80 fillertől feljebb.

Ezerféle

4554

karácsonyfadiszek

már 4 fillertől feljebb.

Angyalhaj, angyalok teljes alakban, jászolok stb. stb.

Képes levelezőlapok karácsonyra és ujévre.

100,000 kötetes kölcsönkönyvtár.

Havi bérlet 1 k. 20 f. Vidékre pontos kiszolgálás. — Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin

Atzél Péter-utca, színház épület.

Városi és megyei telefon 54. sz.

Helyszüke miatt az összes raktáron levő

karácsonyi

ajándéktárgyaknak alkalmas tárgyak,

bámulatos olcsó áron

lesznek árusítva.

Oriási választék izléses üveg, porcellán és mosdókészletekből, modern függő és asztali lámpákból. Figurás dísz tárgyak porcellán, majolika, bronz és elsőrendű china ezüsből, ugyiszintén legjobb minőségű alpaca és china ezüst evésszükszöket tartok.

Legnagyobb választék modern képkeret mintákból.

Fischer Mór.

4501

Városi és megyei telefon 568.

Párisi

eredeti kalap-minták

mélyen leszállított áron
adatnak el óriási nagy
választékban.

Trotteur, színházi és hangverseny kalapok.

Maison Ritscher-nél

Salacz-utca 1. sz., II. em.

Javítások elfogadtnak.

Valamint megrendelésre azonnal szállítunk gyászkalapokat is.

1888. óta folytonosan devált

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bőrel orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában 20-25 éves eredménynyel alkalmazták

mindennemű bőrkiütések

előleg krónikus és pikkelysömör és bőrdi kiütések, továbbá reneszert, fagyaszok, hólyagos, tej- és szakálpikkelyek ellen Bergrer kátrány-szappana 40 százalékos kátrányt foglal magában és 10-15%-ig van szappanban a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Milyen bőrbajoknál alkalmazták a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant

is. Kevésbé kátrány-szappan evanánt, a bőr tisztáltságot ellen, a gyermekek 10-15% fejen való kitéssel ellen, valamint minden napi használatra mint fedélmentatlan mosdó- és fürdő-szappan szolgát

Berger-féle glicerín-piperesszappan

melyben 35 százalékos glicerint tartalmaz és amely illatosítva van. Kiváló bőrpótló szerként használják továbbá kitése ellen

Berger-féle borax-szappant

és pedig pörpörök, napégés, szepilk, hólyagos és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtból 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjen a vásárlásnál nyomtatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat, G. Hell & Comp. gyártmányát és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő óvatlára, mely minden címkeén ott kell hogy legyen.

Kitüntető Bécsben 1883-ban díjakmánnnyal és a párisi 1900. évi világtállításon arany éremmel.

A Berger védjegyű minden tiszta gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon föl vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerárban és szakbavágo árakban.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Biberstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárára, Budapest, Kiraly-utca, 12. Thalimayer (3. emelet), Zrínyi-utca, Kochmeister Fr. utoda, Helt-utca 8. Melnar: An Moser dr. gulettak, IV., Keresztváros-utca 9. szám Detsinyi Frigyes drogeria, Munkács-utca 2. Kiszényben Magyarorszag összes gyógy- és szappan-árak.

Raktár Aradon: G. Földes Kelemen, Hajda Árpád és Bozanyay Mátyás gyógyszerárak-nál, Vajtek és Welsch drogueriajában és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 1462

Nagy karácsonyi vásár!

Dus választék karácsonyfára való cukorkákban és karácsonyfa díszekben. —

NYÁRY TESTVÉREKNÉL,

ARAD, Salacz-utca 2. szám. Városi és megyei telefon 249. szám : : :

Eladó üzem megszüntetése miatt azonnal Arad, Demeter-utca 41. 42. szám alatt levő leégett malomban egy 45—55 lóerjű új két hónapig üzemben volt elsőrendű svéd Bolinder rendszerű nyersolaj motorral, szépuri lakással, kerttel, istállóval, disznóólókkal. Akár gyár, vagy műhely beredezésre alkalmas. Ugyanott két darab 21-es hengerek, 2 pár kő, 90 méter mázsa nyersolaj, egy esztergapad, egy masszív házkapu kovács fuvó üllővel, több szerzővel és egy 1000 kilogrammas mázsa eladó. 4958

A jegyzői teendőkben teljesen jártas

egyén

a községi jegyzői irodában

azonnal alkalmazást nyer.

Fizetés havi 100 kor.

Máriaradnán, 1910. december 7.

4521

Előjáróság.

Alkalmi vételök és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legújabb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

írás és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és Brilláns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetésre. TELEFON 488 TELEFON 488.

Új minta- és gazdasági gép asztalos műhely!!

Van szerencsém az érdekelteket értesíteni, hogy Aradon, Mikes Kelemen utca 45 47. számú házban minta és gazdasági gép műhelyt nyitottam. — Elvállalok a legszakszerűbb kivitelben minden e szakmába vágó munkákat leggyorsabban és legolcsóbb árak mellett. — Szíves pártfogást kér 4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műasztalos.

Ügyes tanuló fölvetetik.

Paladics György asztalos mester Főműhely: Árok-utca 7. szám.
Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

Elvállal legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és bútorkészítést, ugyancsak üzlet, iroda berendezéseket és portálakat. Vid. kre árkülönbözet nélkül. 574 Költségvetés díjmentes

Rauch és Szatmári

ARAD, József főherceg-ut 9.

Városi és megyei telefon 544.

Városi és megyei telefon 544.

Legnagyobb képkeret műhely, 500 új modern minta raktáron.

Üveg-, porcellánkészletek dus választékban.

Gramofon és hanglemezekben, az összes új felvételekből állandóan nagy raktár, Ugyancsak Pathe (tünétküli) gépekben és lemezekben.

A közeledő karácsonyi ünnepekre remek szép alpacca ezüst, dísz és használati tárgyak érkeztek.

Szülők figyelmébe!

Koronás Áruház

Arad, Forray-utca.

Legolcsóbb bevásárlási

forrása az alábbi cikkeknek:

Gyermek cipő	Fogkefe	Nyakkendő
Fésűk	Ruhakefe	Harisnyak
Gyermek kalap	Gyermek zsebkendők	Esőernyők
Hajkefe	Zsebkések	Labravalók
Gyermeksapka	Gallér és kezeltők	Iskola taska és könyvtartók

Nagy gramophon lemez, 2 oldalos K. 240. Utazó-kofferek. Gyermekkocsik.

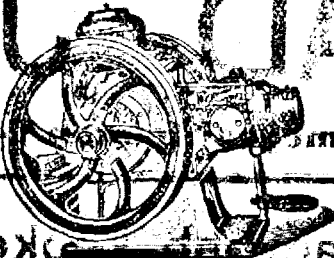
Eisele János Koronás Áruháza.

Eredeti svédgyártmányu

BOLINDER

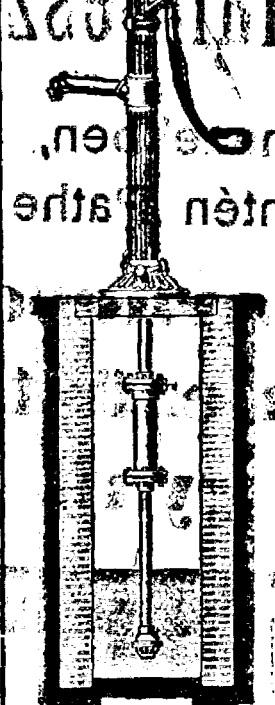
nyersolajmotorok és cséplőkészletek

Benzin és Szivógázmotorok, Lokomobilok, Matom-berendezések.

Olcso és biztos uzem. Legmesszobbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és mérnöki-kiküldés díjtalan.

A Budapesti Szivattyú és Gépgyár R. T. raktára.

gőz- és kecsifocskandók, centrifugál és kul-szivattyúk, pócegőzőr tisztító-készülékek, tárgyaló-szivattyúk, Városi, gazdasági, tűzoltó és motoros szivattyúk, fagymentesítő gépek, építési és szállító-eszközök. Mindennemű szerelvények, gépelajok, kond-anyagok és műszaki cikkek raktára.

Nagyvárad Gép- és **Műszaki Vállalat.**
Aczél Viktor
Nagyvárad,
Szent László-tér 2. Telefon interurbán 10-74. sz.

Porosz Szén

Koks

legjobb minőségben, legolcsóbb árban

Roth József

Arad, Cötvös-utca 3.
Telefon 63. sz. Telefon 63. sz.

Minden drágul!

hangzik a házi asszonyok száján a közelebbi jövőre

HUNGÁRIA RUM

nem lett drágább, habár annak jó-ságával egy hasonló árbeli Rum sem versenyezhet.
literes üveggel
Egyedüli raktár

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON. ARADON

Nélkülözhetetlen háziszer

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfej, oldalszurás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt
44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Weisz droguerijában kapható.

Vigyázzat a DORÉ névre.

Hirdetmény.

„Progresul” részvénytársaság Marosillyén - közhírré teszi, hogy Marosillye községben körülbelül 1000 mm. lóhere és 60 mm. széna-takarmánya van eladó.

4508

Az igazgatóság.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyás alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekekénél, stb. stb.

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

a „MELOGEN.” Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb

Hajfestő

állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára

2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

SOK PÉNZT TAKARIT MEG HA CIPŐ TISZTÍTÁSHOZ

ORIAS FEDÁK KRÉMET

HASZNAL MERT CSAK 30 FILLER MINDENÜTT KAPHATÓ.

Uj fafürészelési vállalat.

A fütési idény beálltával értesítjük a n. é. közönséget, hogy Bethlen-utca 22. szám alatt motorhajtású fafürészelő telepet létesítettünk. Elvállalunk már 1 öltől kezdve háznál mindennemű fafürészelést, esetleg aprítást is a leggyorsabb kivitelben. Árak: 1 ölt 3 vágásban 3 kor., 4 vágással 3 korona 80 fillér. Szíves megrendeléseket kérünk kiváló tisztelettel 4203

Frankl és Veres.

Ráérek meggazdagodni

egyelőre arra törekszem, hogy a vevőimet a lehető legolcsóbb árakkal és szolid, tisztességes kiszolgálással meghódítsam. 4405

Tessék meggyőződni!

Dus választékot tartok valódi arany és ezüst ékszer, ugyintén percre kipróbált zseb és fali órákban

karácsonyi és ujévi ajándékoknak.
Zinner Vilmos

(műorás és ékszerész)

Arad Forrai-utca,
gr. Hunyady-palota.

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet
Kápolna-utca 8. szám alá saját házamba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, úgy ezután is fő-törekvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. közönség bizalmát kiérdemelni. 3951

Elvállalok modern lak- és boltberendezéseket, portale és épületmunkát.
Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

ENGELGYULA

bőr, cipőkellék, cipőfelsőrész, szerszám és kaptafa-áruháza

BUDAPEST, SZEREGSEN-UTCA 22. SZ.
TELEFON 97-50. TELEFON 97-50.

ON VÁSÁROL hitelre és megfizeti Önudatlanul, reuszhiszemű adósságcsináló tartozásait is.

HA AKAR 2-30 korona bevásárlás után 2-3 koronát, évate 200-300 koronát megtakarítani,

PIZET nálam készpénzzel, nincs a drága hitelre rászorulva és gadoos, lelkiismeretes kiszolgálásban részesül.

Minden nagyobb rendeléshez, nagy, művésziösen kiállított előjegyzési fali naptárt mellékelek.

Kérje az új nagy képes árjegyzéket díjtalanul.
6625

Gondoljatok jövőtökre.

Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit, úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban, ha a „Temesvári kölcsönös segítő szövetkezet” biztosítási kötvényeit megveszi.

Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, tízezer korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járuléka fejében: egy évi tagság után: **halálesetre kétezer koronát**, három évi tagság után: keresetképtelenség esetén öven korona havi segélyt, harmincz évi tagság után: **hatvan korona évi járadékot**.

Csekély havi járatok ellen mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 20-ik, a fiú 1-ig életéig 30 korona havi járadékot kap, továbbá házasság, illetve narkorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb biztonságot nyújtja. Ez évben a biztosított összeg tíz millióra rug. Az állampénztárba kétszáz ezer korona tisztosítási alap van elhelyezve.

Fővilágosítással és prospectussal szívesen szolgál

Arad és Hunyadmegye vezérügynöki irodája: Déva,
Kun Géza-utca 6. Vezérügynök: Kókényessy J. Károly.

Ügyes és megbízható urak és hölgyek mint üzletszervezők kerestetnek fenti cím alatt 4449

Legmesszebb menő jótállás mellett, 1800 koronáért vonatható

tüzifa fűrészelő-gépet

kocsira szerelve, tartós, elsőrendű anyagból, legjobb kivitelben, 4 lóerős benzomotorral együtt, védő korlátokkal, hűtőkészülékkel és hajó szíjjal ellátva, üzemre teljesen készen, gyárt

Vulcu J. Maxim

Arad, Fábán László utca 5-6., a vasútállomás közelében. 4429

VASÁRNAPI UJSÁG decemberben küldi szét

előfizetőinek nagy terjedelmű és diszes kiállítású ünnepi ajándékát, a **KARÁCSONY-t**,

mely az idén is a nagyszámu kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak.

E diszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is, akik most lépnek az előfizetők sorába — **ingyen kapják.**

A Vasárnapi Ujság 57 éve szolgálja már a magyar művelődés ügyét s ezzel általánosan ismertté és kedvelté vált a magyar művelt olvasóközönség köreiből. Hatásának és elterjedtségének eszköze az volt, hogy félszázadnál hosszabb idő alatt mindig lépést tartott kulturánk és irodalmunk általános haladásával s fontos tényezője volt a nemzeti irodalmi törekvéseknek. A Vasárnapi Ujság fenntartotta a nemesi irodalmi és nemzeti hagyományokat, hű tükrökre a magyar művelődés mai állapotának, közéletünk és társadalmi életünk nevezetes mozgalmainak és tájékoztatója olvasóit a külföld mindazon eseményeiről, melyek a művelt magyar embernek ismernie kell.

A Vasárnapi Ujság hasábjai a magyar élet, irodalom és művészetet tárgyilagosan és mindig a legmagasabb szempontokból tekintve tárul a közönség elé, de bátran hivatkozhatik arra is, hogy a magyar olvasóközönség igényeinek növekedésével lépést tartott a szerkesztőség igyekezete,

valamint a kiadók áldozatkészsége is, melylyel ez igényeket kielégíteni törekedtek. Belső tartalmára, külső diszere illusztrációinak gazdaságára a Vasárnapi Ujság a magyar viszonyokhoz képest a lehető legjobbat és legöbbit igyekszik adni; munkatársai a mai magyar irodalom legkiválóbb műveinek egész serege.

A hét aktuális eseményeit évenként másfél szernél több képen örökíti meg; a legjobb hazai és külföldi írók regényeit közli s írásban, képen, állandóan bemutatja a női divat változásait. Mindezeket felül előfizetőinek karácsonyra olyan diszes kiállítású ünnepi albumot ad ingyen, mely egy szépirodalmi lap teljes évfolyamával szinte értékű.

A „Karácsony” című ez ünnepi ajándékunk kitűnő elbeszélő-írók és költők legbecsesebb szépirodalmi műveinek egész sorát teszi le egy nagy terjedelmű pazar kiállítású albumban a művelt magyar közönség karácsonyfája alá, kiváló magyar művészek illusztrációival és színes műmellékletekkel,

melyek világhírű régiebb és újabb külföldi és magyar mesterek képeit teszi közkinccsé.

A Vasárnapi Ujság népszerű melléklapja, a **Világkrónika** hetenként egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg és az általánosan érdekű napi eseményeket tárgyaló cikkeken kívül rendszeren közöl elbeszéléseket, regényeket, utirajzokat, mulattató kisebb közleményeket és hasznos tudnivalókat.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára:
negyedévre 5 korona
félévre 10

a „Világkrónika”-val együtt:

negyedévre 6 korona
félévre 12

Mutatványszámokat levelezőlapon kifejezett kívánatra bárkinek készséggel küld

a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatala

Budapest, IV., Egyetem utca 4.

Ségán

a Koszoru-utca 35. sz.

ház,

két utcára nyíló, 3024 □-ölből álló, telekkel és nagy szőlőskerttel **eladó**, amely alkalmas volna gézmalomnak vagy esetleg más ipari célokra is. Bővebbet a helyszínen, vagy pedig Arad Fejsze-u. 89. sz. alatt. 4542

866—1910.

Árlejtési hirdetés.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1911. évben szükséges üvegáruk szállítása iránt folyó év december hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1910. évi december hó 5-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

2865—910.

Pályázati hirdetés.

Arad sz. kir. város tanácsa a város közönsége által a budapesti Mensa-akadémiában létesített alapítványi helyre pályázatot hirdet.

A hely mindenkor egy magyar s elsősorban aradvárosi illetőségű ifjával töltesse be.

A pályázati határidő 1910. évi december 10-dike.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város tanácsánál nyújtandók be.

Arad, 1910. november 26.

A városi tanács.

Eladó

egy 6 szoba, konyha, élés kamra, faszin és egyéb mellék épületekből álló lakóház. Az összes épületek tölgyfából készítették.

Bienenstock Jakab

Borossebes.

4631

Hirdetés.

Értesitem Arad szab. kir. város közönségét, hogy 1911. január 1. és 10-ike közötti időben általános népszámlálás fog tartatni. A népszámlálás számláló biztosok által házról-házra és lakásról-lakásra menve történik, s a rendelkezésre álló rövid idő alatt az csak úgy lesz megbízhatóan teljesíthető, ha a lakosság átérzi ennek a munkálatnak nagy közgazdasági és kulturális horderejét s a megbízott tisztviselőknek nehéz feladatuknak teljesítésében segítségére lesz.

Különösen felhívom a lakosságot arra, hogy addig mig január 1. és 10-ike közötti időben egy-egy lakásban a népszámláló biztos munkáját el nem végezte, az illető lakásokban mindig tartózkodjék otthon olyan egyén, ki saját magára és a lakáshoz tartozókra nézve a szükséges adatokat a népszámlálóknak megadni tudja.

A legfontosabb adatok, melyre a számláló biztosnak szüksége van: a foglalkozás, a munkaadó neve, születési év és hely, hány hold földet bir saját tulajdonban és hány holdat haszonbérben, a vallás, iskolázottság és viselt adóterhek. Igen fontos tehát, hogy ezeket az adatokat az otthonlévő készen tartsa s különösen fontos, hogy akár más községekben, akár Aradon fizetett adókról 1910. évben elért adókönyvecské kéznél legyen.

A népszámlálás kiterjed mind-

azokra, akik december 31-én éjjel Aradon tartózkodtak. Szükséges tehát, hogy a népszámláló tudomást szerezzen arról is, hogy a számlálás időpontjában esetleg már távollévő egvén volt december 31-én a lakásban, az ilyen egyén adatait a családfő szintén köteles bemondani, így tanácsos azt a távozótól megszerezni.

Nehogy a lakosság a számláló biztossal szemben indokolatlan tartózkodást tanúsítson, hangsúlyozni kívánom, hogy a népszámlálás útján összeírt adatok semmi más célokra fel nem használhatók, sem mással nem közölhetők s különösen adóztatás céljaira alapul nem vehetők, s aki ez ellen vét, az 1897. évi XXXV. t. c. 15. §-a alapján két hónapig terjedő elzárással és 600 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel lesz büntetve.

A népszámláló biztos a népszámlálás alatt hivatalos hatósági közeg, megbántása vagy megakadályoztatása esetén a hatósági közeget megillető jogvédelemben részesül. Figyelmeztetem végül a közönséget, hogy aki a számlálólapra hamis adatot jegyez fel, aki magát vagy hozzátartozóját, alkalmazottját a népszámlálás alól kivonja, kihágást követ el és az 1897. évi XXXV. t. c. 13. §-a szerint 100 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel büntetve lesz.

Arad, 1910. december 1-én.

Varjassy Lajos

polgármester.

DISZMŰMUNKÁK

MONITROZÁSOK

ÍRÓMAPPÁK.

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
RÉSZÉNYI TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Arad és család barátok palotájában

ÁRNYALYOK A LEHODORNYOSOK
PERKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MOL. A LEHODORNYOSOK MUNKÁINAK
FOLYMA A LEHODORNYOSOK MUNKÁINAK

DISZKÖNYVEK KÖNYV KÖTÉSZEK

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

Mielőtt bármit építene!
Kérjen tervet és
-- költségvetést

Nádrai Mihály

képesített kőműves-mestertől ...
 Arad, Fejsze-utca 34. sz. s meg
 fog győzödni, hogy egy ár mint
 kivitel tekintetében meg lesz
 elégedve. 4499

86852. szám. 1910. I/B—I.

Tölgy és egyéb kemény épületi és tüzifa értékesítése tövön.

A lugosi magyar kir. erdőgazgatóság kerületében az alább részletezett s vevő által saját költségén kihasználható illetőleg kitermelendő és kiszállítandó faanyagok tövön az erdőben, zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatnak:

Eladásra kerül:

I. A padurányi m. kir. erdőgazgatóság ohaba—szerbaszkai erdő-résében az I. vágássorozatban kijelölt 158 kat. holdnyi vágásterületen 1911—1915. években, vagyis 5 év alatt kihasználható, mintegy 6421 m³-re becsült tölgy, cser, bükk és gyertyán épületi s műszerfára, továbbá mintegy 83667 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 153571 korona.

Bánatpénz: 15400 korona.

II. A padurányi m. kir. erdőgazgatóság dubesti erdő-résében a II. vágássorozatban kijelölt 8685 kat. holdnyi vágásterületen 1911—1915. években kihasználható s mintegy 15638 m³ re becsült tölgy, cser és gyertyán épületi fára, továbbá mintegy 77498 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 306343 korona.

Bánatpénz: 30600 korona.

III. A németgladnai m. kir. erdőgazgatóság bukoveczy erdő-résében az I. vágássorozatban kijelölt 120 kat. holdnyi vágásterületen 1911. évben kihasználható s mintegy 260 m³-re becsült tölgy, cser, bükk és gyertyán épületi s műszerfára s összesen mintegy 2874 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 8100 korona.

Bánatpénz: 800 korona.

IV. A németgladnai m. kir. erdőgazgatóság draxinyesti erdő-résében a II. vágássorozatban kijelölt 1152 kat. holdnyi vágásterületen 1911. évben kihasználható s mintegy 515 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán s bükk épületi s műszerfára s mintegy 2738 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galyfára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 13831 korona.

Bánatpénz: 1400 korona.

V. A németgladnai m. kir. erdőgazgatóság kisszurdaki erdő-résében a III. vágássorozatban kijelölt 2570 kat. holdnyi vágásterületen 1911. évben kihasználható s mintegy 1914 m³-re becsült tölgy, cser, gyertyán és bükk épületi s műszerfára s mintegy 9781 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 58863 korona.

Bánatpénz: 5400 korona.

VI. A németgladnai m. kir. erdőgazgatóság furdiai erdő-résében a IV. vágássorozatban kijelölt 4033 kat. holdnyi vágásterületen 1911. évben kihasználható s mintegy 1768 m³ re becsült tölgy, cser, gyertyán és bükk épületi és műszerfára s mintegy 8304 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy fára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 37800 korona.

Bánatpénz: 3700 korona.

Az írásbeli ajánlatok minden vágásra külön-külön, de egy ajánlati úrlapon teendők s legkésőbb 1910. december hó 29-én délután 5 óráig mutatandók be az erdőgazgatóságnál, ahol is azok 1910. december hó 30-án délelőtt 10 órákor az erdőgazgatóság hivatalos helyiségében nyilvános felbontásra kerülnek.

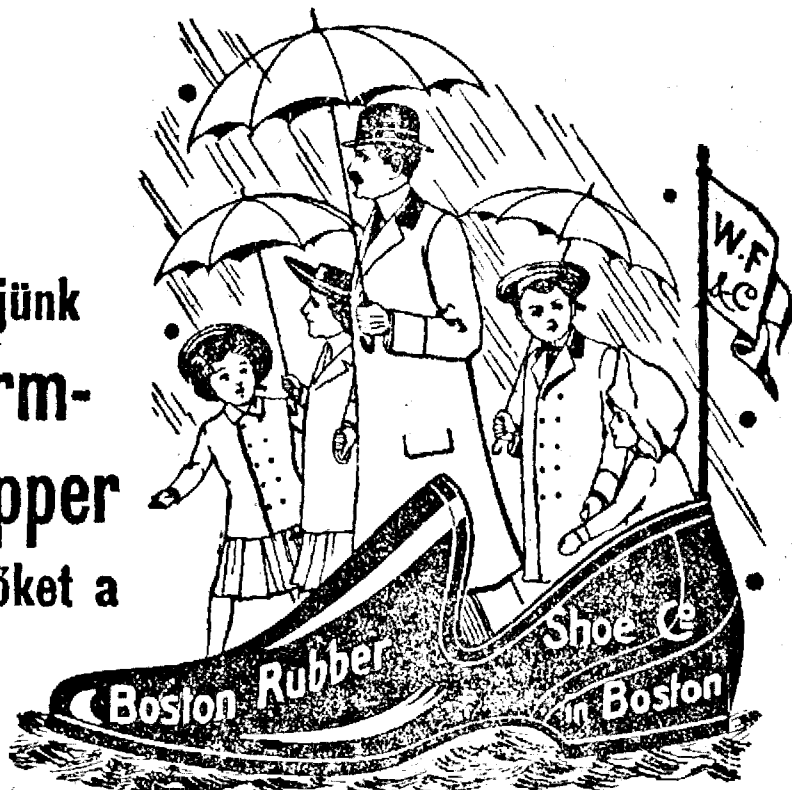
Az általános árverési és a szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekinthetők, az ajánlati úrlap és az ehhez tartozó boríték pedig ugyanott beszerezhető.

Budapest, 1910. évi november hó 29-én.

4528

M. kir. Földmivelésügyi Miniszter.

Kérjünk
**Storm-
 Slipper**
 hócipőket a

Főraktár Magyarország és Ausztria részére Wellisch, Frankl és társas
 cégnél Wien, I. Fleischmarkt 12—14.

Aradon kaphatók: Brunner Béla, Guttmann és Berger, Meisl
 és Adler, Münz I. cégknél. 4582

Kiváló minőségű

KIANG-TEA.

Csomagja 28 fillér.

Valódi rum-eszencia

egy adag zamatos, finom teaurum készítésére
 — egy adag 30 fillér. —

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Aradon.

Egy liter fehér asztali bor 70 fillér.

Betét az üvegre 20 fillér.

411

Uj! Aradon még nem létezett! **Uj!**
Gyorstalpaló vállalat

1910. deczemb. 19-én a Furray-utcában (Gr. Nádasdy-palota) megnyílik.

Á r a d i

Férfi cipőtalp és sarok 2 K. 40 f.
 Női " " " 2 K. — f.
 Gyermekek " " " 1 K. 60 f.

4533 Szives pártfogást kér

SZABOLCSI FARKAS

Legalkalmasabb

4471

karácsonyi és újévi ajándékoknak

rettek, tükrök és dísz tárgyak a legolcsóbb gyári árakban kaphatók nagyban és kicsinyben, kitűnő tisztelettel

Özy, Sütő Józsefné

ajánlom ujonnan felszerelt üzletomban egymint: üveg és étkező, kávé, tea, mocca készletek, lámpák, alpacca és china ezüst tárgyak, modern képke-

ARAD, Ferray-utca 2e. sz.

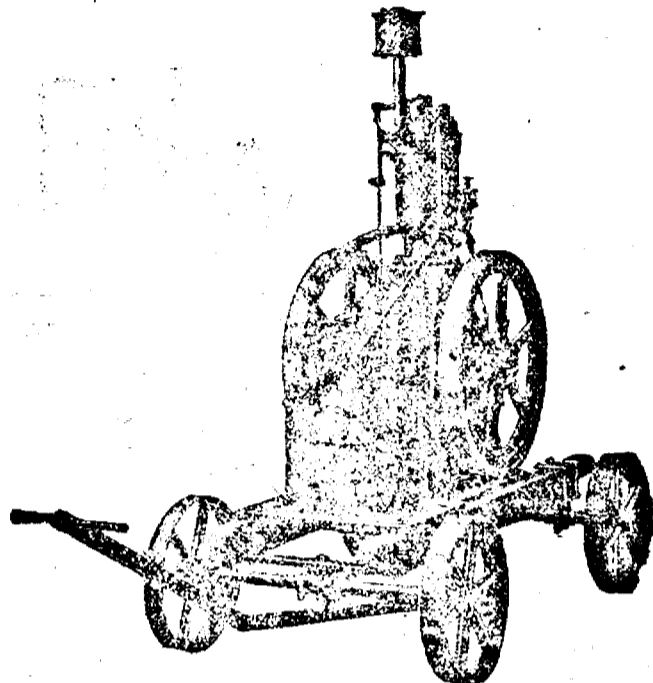
Városi és megyei telefon 478. szám.

Gőzmívelés

Nagyobb területek szántását kétségrendszerű 20 névleges lóerejű új gőzekével, épügmélyrigolozásokat szőlő, spárga stb. telepítésekhez előhántós gőzrigolokével igen kedvező feltételek mellett elvállal **Ortutay Gyula** bélamajori gazdasága Mezőkovácsháza (Csanad-m.) 1871

6581

Motorfűrészek, legjobb chicagói gyártmány, azonnal szállítható. — Vezérképviselőt:

Kovács Soma és Társa Arad, Gépuvar.

Keresünk expedíciónk részére egy kisegítő nő vagy férfi munkaerőt. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

Wild Ferenc

ujonnan átalakított és kényelmesen berendezett cukrászdája :: :: Aradon, József főherceg ut 9. sz. (a lutheránus templommal szemben.)

Karácsonyi cukorkákban

és fadiszletekben óriási választék, melyek már 1 krajcártól feljebb kaphatók. Ugyazintén mindennemű torták, diós és mákospatkók frissen olcsón kaphatók. — Újévi grilliás malacok nagy választékban kaphatók. Vidéki rendelmenyt pontosan eszközölöm. Megyei és városi telefon 403. sz. 4540

Egy komoly, megbízható vas, fűszeres

segédet

és egy fiatalabb

fűszer, rövidárust

keres

Weisz János

Marosillye. 4478

A karácsonyi vásár idei legnagyobb szenzációja kirakatunkban megtekinthető.

Selyem-occasio minden végen ár látható.

Selymek blouskra és ruhákra még soha nem létezett olcsó áron

Nem avult régiségek teljesen új jó minőség.

Méter ára 70, 80, 90 krajcár.

461

Rosenblüh H. és Társa.

A karácsonyi vásárra mélyen leszállított árak

Róna Jenőnél

Arad, Andrassy-ter 17. Reinhart-ház.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legelső rangú gyártmányú férfi női és gyermek-cipőkben és divatcikkben.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérem a most be-következő karácsonyi és ujévi szezonra.

Egy próbavásárlás meggyőződte a vevőt arról, hogy azolid kiszolgálás és olcsó árak mellett csak a cegnél **oroszcipők** és a legolcsóbb divat-cikkek megérkeztek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!
Kérem kirakataim szives meglekintését.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyákásodás ellen gyors és biztos hatással **Eljelen!**

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Dobozok 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldés raktár: **„NADOR” GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, VI., Váci-körút 17.
Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Arpad, Krebsz Géza, U. Kosuth Pál, King Lajos, Rozsnyay J. Örk., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Házhoz Hestor és Vojtek - W. - ter drogáriárukat.
Gyerekek: Masztyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szikszón: Fűrédy Ede örk. gyógyszerárakban.

SZABÓ ÉS TARSÁ

Most Budapest, V. Báthory-utca 22. szelőtt Gyár-utca. — Ajánlják ugy faszen, koksz, entrocit és barnaszén tüze-lésre alkalmas szivógáz telepeit.

Üzemköltség 1 óráon-kint körülbelül 1 1/2 — 2 fillér. Legmesszebb-menő jótállás. Árjegy-zék ingyen. — Olcsó árak részletfizetésre. 6591

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja szigoruan selejtezett 1868

2 éves II. oszt. bükkhasábfáját.

UGYANOTT KAPHATÓ

szőlőkaró, erdei és mezei talpfa.

míg a készlet tart.

A „PATRIA“

Nagykanizsai pótkávégyár

szakértő átalakítása után ismét vendes üzembe van helyezve s összes gyárt-mányait ma már

javított minőségben hozzaforgalomba, — amint azt a ládikákra és csomagokra felragasztott igazolja.

uj cimke Kérjük az igen tisztelt kereskedő ura-kat és a fogyasztó közönséget, szí-veskedjék ezen kipróbálni.

Kiváló tisztelettel „PATRIA“ nagykanizsai pótkávégyár.

Figyelem!

Olcsón csak a

Verseny Áruház-ban

(Asztalos Sándor-utca) lehet vásá-rolni, hol a közetkező kizárólag

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. R. sohiffen 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. sohiffen 99 kr-tól feljebb
Női nadrág 74	Téli ing 35
Glott alj l. dupla 125	Gallér csak 7
Lászter alj l. dupla 125	Közeli párja 8-10
Selyem alj l. dupla 375	Marianya 3 pár 50, 90 és 100
Mildervédő batizt 52	Selyem gallérvédő 68
Batizt alj 125	Klászkezeztül párja 50
Taft selyem l. métere 68	Selyem sál 38
Belkos selyem l. métere 82	Kézimunka kongró 125
Gyermekruhák 75	Csipke, méterje 1
Zsebkendő tuozija 58	Csipke szövet 25

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.
Nadrág, métere 75 kr., 100 kr., 125 kr.
Kérjük a vásárló közönséget árak olcsóságáról meggyőződni tisztalattal

GEIGER, GYULA FIAI

Bélmagyarország legnagyobb csipkeárúházaának fiákja.

Figyelem a cégre!

Ujtítás!

Nagy karácsonyi vásár már meg-kezdődött

REICHEL.

színház/ versenybazarában, a Szabadság-szoborral szemben.

Külön átalakított helyiségben a vevőközönség legnagyobb kényelmére, gyermekjátékokban és dísz tárgyakban az ldényre éltési vá-laszték, még soha nem létezett árakban, 5, 16, 25 és 90-es cso-portokban beosztva.

Ugyszintén berendeztem nagy baba-klinikát, hol mindennemű baba-javítások eszközöltnék, ugyszintén kaphatók baba fejek és parókák valódi hajjal. — Nagy kedvezmény a vevőközönségnek, a nálam vásárolt babák teljesen ingyen javittatnak.

* Alkalmi vétel gramofonokban 8 forint, ugyszintén dupla, 26 cm. át-méretű lemezek 9 krajcárért, óriási véla-zetékban! 4354

Figyelem a cégre!

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, és nagy méretű gyökérezetű bor- és csemegefaja

szőlő-oltványokat

sima valamint riparia portalis szőlőveszőket ajánl-gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORI-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál. 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.
Telefon 229.

Lakatosműhely áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy Wesselényi-utca 1. szám alatt volt

lakatos műhelyemet

december 1-től Batthyányi-utca 23. szám alatti házba

helyeztem át

Elvállalok mindennemű épületvasalásokat, sárkerítés és takarófüzbély készítését, ugyszintén javításokat jutányos áron.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölteknek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem kiváló tisztelettel

Láng József.

Házi mosószappanok

pipereszappanok illatszerek, stearin és templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócsikkal

legolcsóbban beszerezhetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Arad, Forray-utca.

Értesítés!

Van szerencsénk egy a helybéli, mint a vidéki nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasalóintézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, n. m.: gallérokat, kézelőket, örfingeket és bármilyen fehérneműeket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmozdó osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szives jóindulatát és támogatását kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 449

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut. motor végállomás. Üvegezett diszgyáskocsi, nagy érc, tölgyfa és fenyőfa koporsók raktáron a kegyeletes közönség részére készen áll. Finomabb, egyszerűbb szemfedelek, koszorúk, koszoruszallagok, aranyos feliratok, fekete fátyol és fehér vállszallag, gyertyák, különféle cipő, harisnya, szóval temetéshez való vagy tartozó cikkek elősmert szolid áron kaphatók 3555

Stolcz József,

asztalos és temetésrendező vállalkozó Pankotán.

— Alapított 1879. évben. —

Motoros fafűrészelő gépünket

a nagyközönség figyelmébe ajánlva, megrendeléseket Fácán-utca 6. és Edelpacher-utca 1. szám alatt elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

Panker F. és Bartha.

Telefon 590. szám. 4442

Vörös bükk

Evi háromezer köbméter vörösbükk rönk szállítását akarja lekötni hosszabb időre közvetlen a termelőnél egy elsőrangú cég, a melynek az a szándéka, hogy Arad vidékén fűrészelt és faiparvállalatot létesítsen. Szíves ajánlatokat „Arad vidék 86113 sz.” jelige alatt Schalek Henrik hirdetési irodájába kérünk. Bécs, I. Wollzeile 11. 6877

Goics János cipő felsőrész készítő.

Van szerencsém a t. helybéli és vidéki cipész mester urak figyelmét felhívni Arad, Háltér 13. szám alatt megnyitott

cipőfelsőrész készítő üzletemre.

Készíték minden e szakba vágó munkákat a legszebb kivitelben, szolid áron mellett. 4177

Kitünő tisztelettel

Goics János.

500 koronát (tisztosk árúval, a i Bartilla-fogviszének használatával) mellett, üvege 80 ill. valaha ismét foglajást kap, vagy a szája büszkik **Bartilla A. Erőkőszel**, (H. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemenél, Deák Ferencs-utca 11. sz., Rosanyay Mátyásnál, Szabadság-tér és Vojtek és Weiser. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogviszét. Hamiltványok feljelenít. 161 d'jstatnak 711

Urak figyelmébe!

Egy próbamegrendelés mindenkit meggyőz arról, hogy intézetem szakszerű berendezése folytán mi

gallérokat, kézelőket, ingeket, stb., stb., hófehérre tisztítjuk és tükörfényesre vasaljuk.

Teljes tisztelettel

Triebel M.-né

fényvasaló intézete

Bocskai-tér 8.

(Uj zsidóiskola mellett)

Gyűjtőtelep: Karolina-utca 3. sz. (Tejcsarnokkal szemben.) 8842

Gábor András és Társa

Telefon 790. sz. Telefon 790. sz.

Értesíti a tisztelt közönséget, hogy szén szükségletét a Lovardai raktárából szerezzék be, hol is a legjutányosabb áron aradi légszeszgyári kokszot vehet.

1 métermázsas elsőrendű légszeszgyári koksz, házhoz szállítva 4 koronára 30 fillér. — Nagyobb vételnél engedményt teszünk. 4104

ELSŐRENDŰ

GYERTYANFA TUSKÓKAT

VÁSÁROL NAGY Mennyiségben: 6875

JOHANN WEISS & SOHN WERKZEUGFABRIK WIEN V.

Értesítés!

Értesítem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy a Forray-utca 2. szám alatt 22 év óta fennálló Beck J.-féle

cukorka, csokoládé és déli gyümölcs különlegességi üzletét megvettem

és azt friss árukkal felezérelve, személyesen tovább vezetem. A kereskedői pályán sok éven át szerzett tapasztalataim abba a kellemes helyzetbe juttatnak, hogy b. vevőim megelégedését egy első minőségű áruim, valamint olcsó árak és figyelmes kiszolgálás által kiérdemellem, miért is szives pártfogást kér kész szolgálattal 4121

Németh Sándor és Társa.

A csász. és Apost. kir. Felségének legfelső meghatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XL-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ez az Osztrák Biroda'omban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 20.738 készpénz nyereményt tartalmaz, 620.000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

1 húzás visszavonhatlanul 1910. évi december hó 15-én fog megtartatni.

— Egy sorsjegyek ára 4 korona. —

A sorsjegyek Wienben a csász. kir. Államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözedékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

1 csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

6778

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni egy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 8435

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálalratok ezrei gazolják. diskretn küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 286. Lindenstr. 51.

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

APRÓ HIRDETÉSEK.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad **Farkas Streiber** Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Édesem!

Vártam, látott is, miért nem jött; szépen tartotta meg ígérését. A szokott időkben miért nem láthatom? Pedig az ok megszűnt már, ami örvendetes. A napokban okvetlenül várom. Csokolja J. R. 4556

Kiadó lakások.

I., II., III. és IV. szobás lakások minden hozzátartozóval azonnalra, vagy későbbre a város bármely részére kiadók. Verhovai lakásközvetítő és adás-vételi iroda. Bercsényi Miklós-utca 1. 4489

Azonali belépésre

2 fiatal segédet keresek. Reich El. színházépület. 4545

Kápolna-utca 8/a. számú ház

szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4538

Karácsonyra!

Legszebb karácsonyi díszek, kiváló díjúsági iratok, képeskönyvek, díszművek, emlékkönyvek, társasjátékok, vasválasztéka. Olcsó árak, alkalmi vételek. Minden könyv- és zeneműajándék raktáron. Divatos litografált, nyomtatott és dombornyomású névjegyek gyors elkészítése. Kerpel Izso könyv- és papírkereskedése, Aradon. 4071

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg vignettkapcsolat kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. 671

Gyakornokot

50 korona kezdőfizetéssel azonnal fölveszek. Weber bizományi iroda Világos. 4381

Fényes mellékjóvedelem.

A Standard életbiztosító társaság aradi vezérigazgatója, Minorita-palota I. emelet, jutalék és fixum mellett ügyes és megbízható üzletszerzőket alkalmaz. 4387

Knežich Károly-utca

11. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4420

Friss vadserítés,

téli spárga, bimbós kél Sziszkánál, főpostával szemben. 4546

Kiadó lakás.

Egy nagy utcai szoba, konyha és éléskamrával azonnal kiadó. Ugyanott egy jávorfa hálószoba jutányos áron eladó. Cim: a kiadóhivatalban 4548

2 szoba,

elsőszoba és mellékhelyiség elköltözés miatt január 1-re kiadó. Grabner-ház Árpád-tér 1. sz. 4555

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahelyet. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Cimeket a kiadóba kérek.

Fafürészelést

pontos és gyors munkával, féltől kezdve, olcsón elvállal Kobonyicz József motoros fafűrészelési vállalata Bercsényi Miklós-utca 8. Ugyanott aprított tűzifa kapható. 4557

Ha rosszul lát

forduljon bizalommal az igazi tanult látészerszhez (optikusho)

Fógel Gyulához

Arad, Boros Beni-tér 4. szám. (dr. Szele József ügyvéd ur háza, a Széchenyi-gözmalommal szemben.)

Szemüvegek, cvikkerek, lorgnetek szakzerű kiszolgálása igazi szolid szabott árakon. Divatos cvikker ajándékok! Hőmérők, szesz, bor- és egyéb folyadék fokmérők.

Színházi látcsövek, szíjjas tokban kitűnő nagy lencsékkel már 5 forint 50 krajcártól. Divatos, nyeles gyöngyház látcső 12 forint.

Szemüveg javítások, esetleg új üveg tételek zonnal, olcsón készülnek.

Gramofonok, gramofon lemezek, (Hulló falevél, Ciganyszerelem, Balkáni hercegnő stb. felvételek) nagy kétoldalasok 1 forint 25 krajcár.

Raktár: 21

valódi hegyi jegesz szemüveg,

s cvikkerekből. Minden rendelés, vagy javítás vidékre az üzlet költségén küldve.

Ki venne nőül 18 éves ár-

vát 400000 kor. vagyonnal? Csak komoly szándékú urak, ha vagyontalanok is, kiknél gyors nősülés akadályba nem ütközik, irjanak e címre: L. Schlesinger Berlin 18. 4334

Kifizeti magát,

ha rossz az órája és nem resteli az utat, de leviszi Boros Beni-tér 4. szám alá (dr. Szele József ügyvéd ur háza a Széchenyi-gözmalommal szemben)

Fógel Gyula

chronometer és műórához (a magyar órák szaklapja főmunkatársa.)

Zsebóra javítás, (ha nincs nagyobb törés) 1 - frt.

Kisebb javítások . . . . . -50 kr.

Ébresztő-óra javítás . . . . . -50 kr.

Zsebrák minden minőségben, meglepő olcsó árban, például:

Reszelt (nem préselt szerkezetű) Rostoptó óra . . . . . 250 frt.

Lapos acél óra divatos . . . . . 3- frt.

Ezüst „Omega” . . . . . 14- frt.

Ébresztő óra . . . . . 150 frt.

Ingósórak modern faconba 450 forinttal.

Gramofonok, gramofon lemezek (ajándékok) 2 oldalasok 125 frt. Gramofon-javító műhely! - Óraüveg 15 kr., óraüveg (II minőség) 10 kr. Minden óra-javításhoz ingyen óratok. 21

Egy mechanikus

és több pénzbeszedő ügynökök felvételnek a Singer Co. varró gép-részvénytársaságnál, József főherceg-ut 9. 4466

Alig használt

fafűrészelő gép más vállalat miatt kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Fafűrészelés is elvállaltatik. Sarlot T. Szél-utca 1b. 4476

Kitűnő apateleki bor eladó.

15 hektó. Ára 4. 40 kor. Bővebbet Szt. Péter-tré 7. 4488

Eladó száz háztelek.

Magyar áll. vasut fűtőház mellett elterülő Zimándi-utca és Almos-utca folytatását képező beltelkek, valamint Zsidótemető-utca kettő szám alatti

uj utca nyitás

által nyert házhelyek, melyek a Zimándi-utca felé vezetnek, végül a Zsidótemető-utca hatszám felosztott területet eladok, a telkek parcellázva 150-200 m²-ől változó nagyságban. Értekezés délután

Sóltz Gyula, 2750
Arad, Zsidótemető utca 5.

UJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dús gazdagon felszerelt raktárát

drágakövek, arany, ezüst, prima china ezüstárak és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása a karácsonyi és újévi ajándékoknak.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

Megyei telefon 292.

Városi telefon 476.

Scherhag Testvérek

Élővirágcsarnoka

Aradon, Andrassy-tér 18. szám.

(Megyeházzal szemben.)

Élővirág csokrokat, koszorukat a legszebb kivitelben, legolcsóbban készítünk.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. 4550

Gyönyörű cserepes külföldi virágokat tartunk raktáron, amelyek igen alkalmasak ünnepi ajándékoknak is és ezeket méltányos áráért szállítjuk.

Megyei telefon 292.

Városi telefon 476.

Rendkívül nagy választék minden kivitelben
 mindig készlet mellett állandóan raktáron.

ELSŐ RENDŰ - CIPŐ - ÁRUHÁZ
Kutányi J.
 Arad,
 Vörösmarty-u. 1
 Telefon 335.

Horváth Flórián

uj angol uri-szabó üzlete

Aradon, Deák Ferenc-utca 40.

(Dr. Winter-féle ház.)

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Aradon, Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő

angol uri-szabó üzletet nyitottam,

hol legdivatosabb szabásu uri ruhákat a legfinomabb szövetekből olcsó ár mellett készítek.

Allandó nagy raktár bel- és külföldi szövet újdonságokból. Miután csak legnagyobb gyárosokkal állok szerződésben és készpénzzel vásárolok, úgy abban a helyzetben vagyok, hogy már 60 kor-tól kezdve szép és divatos öltönyt vagy felöltőt készítek.

Pontos kiszolgálás. Olcsó szabott árak részletfizetésre is. Szíves pártfogást kérvén, maradtam

kitűnő tisztelettel 3857

Horváth Flórián uri-szabó.

Nyomdánkban tanuló lányok felvétetnek.

Alapítási tervezet és részvény aláírási felhívás.

Alólirottak a K. T. 150. § a értelmében alapítóknak valván magukat

300.000 korona alaptőkével

„Délmagyarországi Szappangyár R. T.”

cég alatt Temesvárott szappangyár alapítását határoztuk el, mely vállalat a már létező „Délmagyarországi Szappangyártársaság” megvételével és modern átalakításával szappanárakat és mellékterményeket fog előállítani és forgalomba hozni.

Alapítási tervezetünk a következő:

1. A részvénytársaság tárgya: szappanárak, illatszerek, kozmetikai cikkek és melléktermékek előállítása és értékesítése.
2. A gyár technikai vezetője: Hauser Rezső, okl. vegyész mérnök, fő részvényes lesz.
3. Székhelye: Temesvár.
4. Tartama: határozatlan időre terjed.
5. Alaptőkéje: 300.000 korona, mely 1500 darab, egyenként 200 korona névértékű és névre szóló részvényre oszlik.
6. A részvények névértékének 10% a (20 korona) az aláírás alkalmával, további 20% a (40 korona) az alakuló közgyűlés napjáig a „Mezőgazdasági Hitelbank r. t.” temesvári bejegyzett cég pénztárába, utóbbinak postabefizetési lapján befizetendő be, míg a hátralékos 70% (140 korona) befizetése iránt az alakuló közgyűlés fog intézkedni.
7. Minden egyes részvény után a névértéken felül 4 korona felpénz jár, mely az aláíráskor a 10%-al egyidejűleg fizetendő. E felpénzből fedeztetnek az alapítás költségei (bejegyzési, részvény, bélyegilletékek, nyomtatványok, stb.)
8. Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy tulajgyezés esetén a jegyzést megfelelően leszállítsák és hogy a K. T. 183. § a alapján a részvénytársaság igazgatóságát az első három üzleti évre kinevezzék.
9. Az aláírás zárhatárideje: 1911. évi január hó 15.

Temesvárott, 1910. évi december hó 1-én.

4541

Alapítók: Adler Endre szálló- és malomtulajd. Versec, Buchmann Béla malomtulajdonos Delta, Buchmann Márton kereskedő Delta, Csendes Lipót papirkereskedő Temesvár, Deményi M. magánzó Temesvár, Deutsch Manó magánzó Temesvár, Dobroszláv Péter dr. ügyvéd Temesvár, Dr. Xler Adolf bizt. titkár Temesvár, Ferschitz Ferenc cukrász Temesvár, Hauser Rezső vegyész mérnök Temesvár, Hemmer Adám szikvizgyáros Temesvár, Häuszer János vezérigazgató Temesvár, Holub Ede gyártulajdonos Temesvár, Holcz Lajos gyógyszerész Temesvár, Joanovits Ágoston, iparos Temesvár, Klecker János (Weiterschütz G. utóda) kereskedő Temesvár, Krémer József építész Temesvár, Lichtfusz József kereskedő Temesvár, Mayer József fakereskedő Temesvár, Müller Péter vegytisztítóintézet tulajd. Temesvár, Oppert Mihály iparos Temesvár, Scherter Ottó kereskedő Temesvár, Scherter Oszkár kereskedő Versec, Vogel Antal bankigazgató Temesvár, Wieder Gusztáv (Weisz M. Dávid) nagykereskedő Temesvár, Zimmer József iparos Temesvár.

ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK.

Hirdetmény.

Az „Aradi Ipar- és Népbank“ f. é. november 10-én megtartott rendkívüli közgyűlése elhatározta az intézet alaptőkéjének felemelését a következő módzatok és feltételek mellett:

1.

Az intézet alaptőkéjét 2,250.000 koronáról 3,500.000 koronára felemeli és ezen célból 3125 db. egyenkint 400 korona n. é. új részvényt bocsájt ki, mely részvényekből 2813 db. a régi részvények birtokosainak felajánlatik, míg a fennmaradó 312 db. részvényt kibocsájtási árban a tisztviselői nyugdíj-alap veszi át.

2.

A részvények kibocsájtási, illetve átvételi árfolyama 500 koronában állapítatik meg.

3.

Részvényjegyzési határidő: 1910. december 15.

4.

A kibocsájtandó új részvényekre a jelenlegi részvényeseknek elővételi joguk van, mely elővételi jog legkésőbb 1910. december 15-ig gyakorlandó. Azon részvényesek, kik elővételi jogukat ezen időig nem gyakorolják, igényeiket elvesztik s az ilyképp szabadabbá vált új részvények szabad kézbe való értékesítésére az igazgatóság jogosított.

5.

Minden lebélyegzés végett bemutatandó két régi részvény alapján egy új részvényre, egy régi részvény, vagy két részvény-utalvány alapján pedig egy fél részvénynek megfelelő részvény-utalványra gyakorolható az elővételi jog.

Egy részvény-utalvány alapján egymagában elővételi jog nem gyakorolható.

6.

A részvények, vagy részvény-utalványok, melyek alapján az elővételi jog gyakoroltatik, intézetünk központjában bemutatandók s azon körülmény, hogy az elővételi jog érvényesített, a részvény, vagy részvény-utalvány lebélyegzése által (Elővételi jog gyakorolva 1910.) állapítatik meg.

7.

A befizetések részvényenkint a következő határidőkben teljesítendők:

1. 1910 november hó 11-től 1910. december hó 15-ig az elővételi jog gyakorlása alkalmával 250 korona és a fokozatos bélyeg-illeték.

2. 1911. január hó 31-ig 250 korona és 1911. január 1-től számított 6%-os kamat.

A fizetésről ideiglenes elismerővény állítatik ki.

A folyó évben teljesített részletbefizetések után, a befizetés napjától 1910. december 31-ig 5%-os kamat fog megtéríttetni.

Minden késedelmes befizetés után 6%-os késedelmi kamat fizetendő.

8.

Valamennyi részlet és a bélyegilleték lefizetése után, az ideiglenes elismerővények új részvényekkel illetve részvény-utalványokkal lesznek kicserélve az igazgatóság által meghirdetendő időben.

9.

9. Az új részvények és részvény-utalványok tulajdonosai 1911. január hó 1-től kezdve az üzleteredményben, valamint az alapszabályok szerint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvényesekkel egyenlően részesednek.

Ezen közgyűlési határozat alapján az intézet jelenlegi részvényesei fiztetéssel felkivátnak, hogy az őket megillető elsőbbségi jogukat folyó évi november hó 11-től december hó 15-ig terjedő határidőben minden igényük különbeni elvesztésének terhe alatt gyakorolják.

Arad, 1910. november hó 11.

ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

Szalay Károly s. k. Hehs s. k.

Szétküldési osztály

vidéki rendelések

gyors

és

gondos

:: eszközlésére. ::

Polgári haszonra

megállapított

bámulatosan

:: olcsó ::

szabott árak!

Tekintsük meg

Fischer Simon

nagy áruháza

karácsonyi tárlatát a Szabadságtéren

Fényes rendezésével, anyagának változatosságával,

ujdonságainak tömegével

egyaránt számot tarthat, Arad művelt és hozzáértő közönségének figyelmére.

Ízlés és kereskedői szakavatottság

nyilvánul meg ezen külső megjelenésében is **páratlanul fényes** kiállításon, mely elvitázhatatlanul

dokumentuma

Arad független és fejlett kereskedelmi életének.